

18. Mikspärast tahhad sinna Jummalala laua jure miina?

Et minna õppin uskma, et Kristus surest, must minno pattude pärrast on surnud, kui dud on, ja et minna temmast ka õppin Jummalat ja omma liggimest armastama.

19. Mis peab riski inimest sundima sagedaste Allari Saakramenti võtma?

Jummalala polest peab tedda sundima Kristuse kass ja tootus, pärrast ka temma omma hädmiis tedda waewab, mis pärrast nisuggune ka minne, kutsminne ja tootaminne sünnib.

20. Mis peab inimenne teggema, kui temma nisuggu hädda ei tunne, egga iggatse se Saakramenti järrele?

Sel ei olle parremat nou, kui et temma omma süddant läbbikatsub, welaks temmal püst libha ja werd on, ja ussub, mis pühha kirikulutab Kalat. 5, 16, 17. Rom. 7, 18.

(2) Et temma tähhele panneb, welaks temma siin ilma sees on, ja mõtleb, et temmal pusto ja hädda ei pudu, nenda kui se kirri üt Joan. 15, 18=20. 16, 8=20. 1 Joan. 2, 15. 5, 4. 5.

(3) Siis leiab temma ka kurratit ennese übert, kes walle ja tapmisega õdd ja pärrast seest ja wäljaspidi tedda rahhule ei jätta, nenda kui se kirri tunnistab Joan. 8, 44. 1 Peetr. 5, 8.

Ewangeliummid

ning

Epistlid

Teige se Nasta läbbi,

ning ka

1. Meie JSanda Jesusse Kristusse Kannataminne, Surm, üllestous, minne ning Taewaminneminne.

2. Jerusalemma Liina Ürra rikminne.



✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿

Trükkitud 1765. Nastal.

Monningatte Sannade Selletus.

Zalleluja, se on: kütke Jummalat.

Kürielaison, se on: Jesand, heida armad.

Jesus on A ning O, se on: Jesus on Algmist ja Ots.

Jesse on kunninga Tarweti isä nimmi, sepärrast Jesse juur tähhendab Tarweti suggu wõel kustu Kristus lihha polest pididi sündima.

Jehowa on keigeüllem Jummal nimmi, Joannes omma Ilmutamisese ramatus 1 pe 4 salm. nenda ärraselletab: Kes on, kes ja kes tulleb; se on: kes praego on, kes wessfest olnud, ja sesamma iggaweste jät Ebr. 1, 11. 12.



Jesus aita!

Epistel esimesel Kristusse Tullemisese Pühhal. Rom. 13, 11-14. salmist sadik.

A sedda tehkem sepärrast, et meil teäda on se aeg, et se tund on, et meie jo olleme ülesärratud unnessi (sest nüüd on meie ännistus lähhem kui siis, kui meie usklikuks saime. S on möda läinud, agga pääw on liggi tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra pimmedusse teud, ja ehhitagem ennast walgusse sõariistadega. Ellagem ausaste kui päwa aial, ei mitte prassimisese egga liajomisese, ei mitte abiello ärrateotamisese, egga kimalusese, ei mitte ridus egga kadedusese, waid ehhitage ennast Jesanda Jesusse Kristussega, ja ärge kandke omma lihha eest hoolt nenda, et himmud seftrouwad.

Evangelium esimesel Kristusse Tullemisese Pühhal. Matt. 21, 1-9. salmist sadik.

A kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja Petrowage wole ölli mäe jure tullid; siis läkkitas Jesus kaks Jüngrit, ja ütles nende wasto: ninge sinna allewisese, mis teie kohhal on, ja sed:

seddamaid leiate teie ühhe kinniseutud emma-eesli ja ühhe sällu temma jures, peäste neid lahki toge minno jure. Ja kui teile legi middagi üttele siis üttele: Jesandal on neid tarwis, siis läbi tab temma neid seddamaid. Agga se on keif dinud, et piddi töeks sama, mis ööldud on Petri weti läbbi, kes ütleb: üttele Sioni Dütrewata, sinno Runningas tulleb sulle tassane, istub emma-eesli selgas, ja sällu selgas mis Koorma-Kandja emma-eesli poeg. Siis läbi need Jüngrid ärra, ja teggid, nenda kui Jese neid olli käsknud, ja töid se emma-eesli ja se lo, ja pannid ommad rided nende peäle, ja piddid neid nenda selga istma. Agga surem lautafid ommad rided tee peäle, agga teised usid okse puist, ja heitsid tee peäle. Agga se was, mis eel ja tagga käis, küssendas ja üttele Hosanna Daweti Poiale! kidetud olgo, kes ütleb Jesanda nimmet, Hosanna kõrges!

Epistel teisel Kristusse Tullemise Pühhal
Rom. 15, 4-13. salmiist sadik.

Est mis ial enne on kirjutud, se on meie öpustuseks ennekirjutud, et meil kannatuskirja römustamisse läbbi peab lotus ollema. Agga se kannatusse ja römustamisse Jummalat ja teie, et teie üht meelt peate isselestis Jese Kristusse järrele, et teie ühhe mele ja ühhe auustate Jummalat ja meie Jesanda Kristusse Jesa. Sepärrast wotke teine teist to, nenda kui ka Kristus meid on wastowotet Jummalat auuks. Agga ma ütlen, et Kristus on ümberleikamisse teenriks sanud

mala töe pärrast, et ta piddi wannematte tootusfed kinnitama. Ja et ka pagganad hallastusse pärrast piddid Jummalat auustama, nenda kui kirjutud on: sepärrast tahhan minna sind kitta pagganatte seas, ja sinno ninumele mängides laulda. Ja ta ütleb temma: olge rõõmsad, pagganad, temma rahwaga. Ja ta: Kütke Jesanbat, keif pagganad, ja kütke tedda, keif rahwas! Ja ta ütleb Jesaia: Se peab ollema Jesse juur, ja kes touseb walkitsema pagganatte üle, selle peäle peawad pagganad lootma. Agga se lotusse Jummal täitko teid keige rõmo ja rahhoga usso sees, et teil woiks rohkestes lotust olla pühha Baimo wäes.

Ewangelium teisel Kristusse Tullemise Pühhal. Luk. 21, 25-36. salmiist sadik.

Ja pärrast, kuus ja tähtede sees peawad immetähhed ollema, ja Ma peäl peab rahwal ahastus ollema ilma nouta, et merri ja wee woud kühhisewad. Ja innimesfed lähhawad rammutumaks kartusse ja nende asjade ootmisse pärrast, mis ma ilma peäle peawad tullemas; sest taewa wäed peawad löikutadama. Ja siis näwad innemmad innimesse Poega tullemad pilwes sure wäe ja auga. Agga kui se keif hakkab sündima, siis waatke ülles, ja töstke ommad Pead ülles. Sepärrast et teie ärvalunnastamine liggi tulleb. Ja temma ütles neile ühhe tähhendamisse sanna: wadage wigi puud ja keif puud, kui nemmad jopakkatarwad, ja teie sedda näte, siis tunnete teie issiennestest, et sui jo liggi on. Nenda ka teie, kui teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et Jum-

mala riik liggi on. Tõesti minna ütlen teile, kes sinnaatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kui se teik saab sündinud. Taewas ja Ma lähhä hulkta; agga minno sannad ei lähhä mitte hulkta. Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa karmatud liasõmisse, ei liajomisse, egga toidusse murrettega, ja et sesamma pääw äk teie peäle ei tulle. Sest kui linnopael tulleb ma keikide peäle, kes keige se. Ma peäl asset. Sepärrast walmage ja palluge iggal aial, et waärt arwatakse ärrapõggeneda keige se eest, peab sündima, ja seista innimesse Poia ees.

Epistel kolmandamal Kristusese Tullemise

Pühhal. 1 Kor. 4, 1-5. salmist sadit.

Enda arwago meid iggäuks kui Kristusese lasid, ja maiapiddajaid Jummalala sallajad jade ülle. Agga peäle sedda, siis kühstitakse piddajatte käest, et iggäuks peab tru olkema. Minna ei panne sedda mikski, et teiest minno kōhnut moistetakse, ehk innimesse kōhto. päw agga ei minnage moista ennese peäle kōhnut, minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga pärrast ep ölle ma mitte õigeks arwatud: Jesand on se, kes mo peäle kōhnut moistab. pärrast ärge moistke ühtegi kōhnut enne aega, ni Jesand tulleb, kes ka piinmedusse sallajad as pawa ette tõstab, ja süddamette nouud arwata fukst teeb, ja siis saab iggäuks Jummalalt kitan

Ewangelium kolmandamal Kristusese Tullemise Pühhal. Matt. 11, 2-10. salmist sadit.

Agga Joannes kui temma wangitornis. Sest

Kristusese teud, siis lakkitas temma faks ommast Jungrittest, ja ütles temmale: kas olled sinna se, kes peab tullesma, woi peame meie teist ootma? Ja Jesus wastas ja ütles neile: Minge ja kulutage Joannesese, mis teie kulete ja näte. Piinmedad näwad jälle, ja jallotumad kairwad, piddalitõbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulwad, surnud ärratakse ülles, ja waestele kulutakse armo õppetust, ja õnnis on, kes ial ennast minnust ei pahhanda. Agga kui need ärraläksid, hakkas Jesus rahwale räkima Joannesest: mis teie ollete wäljalainud kõrbe waatma? pillirogo, mis tulest kōikutakse? ehk mis teie ollete wäljalainud waatma? ühhe innimesse pehme riettega ehhitud? wata, kes pehmed rided kandwad, need on kunningatte koddade sees: ehk mis teie ollete wäljalainud waatma? üht Prohweti? tõesti minna ütlen teile, kes weel üllem on kui Prohwet; sest se on sesamma, kennest kirjutud on: wata, minna läkitan omma Ingli sinno palle eel, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.

Epistel neljandamal Kristusese Tullemise

Pühhal. Wilip. 4, 4-7. salmist sadit.

Olge ifka rõõmsad Jesandas. Ta ütlen minna: olge rõõmsad. Teie järrele andminne sago tutwaks keikise innimestele: Jesand on liggi. Ärge murreksege ühtegi, waid laske keikis ommad pallumised palwe ja õhkamisse läbi tännoaga Jummalale teada sada. Siis Jummalala rahho, mis üllem on kui keik moistus, hõlmas teie süddamed ja teie meled Kristusese Jesusese sees.

Ewangelium neljandamal Kristusse Tulle
mise Pühhal. Joh. 1, 19-28. salmist sadik.

Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juda: rahvas
was läkitasid Jerusalemmast Preestrid ja
Levitid, et nemmad temmalt piddid küsima, kes
sa olled? ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte,
tunnistas: minna ep olle mitte se Kristus.
Nemmad küsifid temmalt: Mis siis? olled sinna
Elias? Temma ütles: polle mitte. Olled sinna
se Prohwet? ja temma kostis: ei mitte. Siis
ütlesid nemmad temma wasto: kes sa siis olled?
et meie wastust woime wia neile, kes meid on läkitad
Titanud, mis sa ütled ishiennesest? Temma ütles:
Ma ollen ühhe hüüdja heäl kõrbes: Tähke tas
seks Jesanda teed, nenda kui Prohwet Jesanda
on ütelnud. Ja need, kes ollid läkitud, ollid
Wariferide seast, ja nemmad küsifid temmalt
ütlesid temma wasto: Miks sinna siis ristid, kui
sa ep olle se Kristus, egga Elias, egga se Prohwet?
Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristin woi
ga, agga se seisab kes teie seas, kedda teie mitte
tunne. Se on sesamma, kes pärrast mind tulles
kes enne mind on olnud, kelle wäärt minna ep
olle, et ma temma kinga paela lahti peästan. Se
sündis Petabaras teisel pool Jordani, kus Jo
annes ristis.

Epistel esimesel Joulo Pühhal:

Tit. 2, 11-14. salmist sadik.

Sest Jummal arm, mis õnnistust sadab, on
ilmunud keikile innimestele, ja juhatab
meid, et meie peame ärrasalgama jummalakar
matta ello ja ilmalikkud himmud, ja peame
mois

moislikkult ja õiete, ja Jummalakartlikkult ella
ma sesinnatset ma-ilmast, ja ootma kedda õnnist
lotust, ja se sure Jummal ja meie õnnisteggia
Jesusse Kristusse au illumist, kes isse-ennast
meie eest on annud, et ta meid piddi ärralunnas
tama keigest üllekohtust, ja puhastama ennesele
isshi-rahwaks, mis ussin on hea tõse.

Ewangelium esimesel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 1-14. salmist sadik.

Ugga se sündis neil päiwil, et sanna Keisriss
Augustussest wäljalaks, et keik ma-ilm piddi
ülleskirjotud sama. (Sesinnane üleskirjotamin
ne sündis enne, kui Kivenius Siria-ma ülle walliti
seja olli) ja keik läksid ennast lastma üleskirjota
da, iggaüks omma liina. Siis läks ka Josef
Kaliilea-maalt Naatsaretti liinast üles Juda-male
Darweti liina, mis hütaks Petlemmaks, (sepär
rast et ta olli Darweti suggust ja pärrismaalt) et
ta ennast piddi lastma üleskirjotada Maria om
ma kihlatud naesega, kes olli kaima peäl. Ugga
se sündis, kui nemmad seäl ollid, sai se aeg täide,
et ta piddi mahhasama, ja temma tõi omma es
simesse poia ilmale, ja mähtis tedda, ja panni
tedda mahha sõime, sest neil ep olnud muud asset
maias. Ja seälsammus wäljal ollid karjatsed
õidses, ja hoidsid õse omma karja. Ja wata,
Jesanda Ingel seisis nende jures, ja Jesanda
au paistis nende ümber, ja nemmad karisid üpris
wägga. Ja se Ingel ütles neile: ärge kartke,
sest wata, ma kulutan teile suurt rõmo, mis keige
rahwale peab sama, sest teie on tänna Darweti
liinas sündinud se Õnnisteggia, kes on Kristus-
se

se Jesand. Ja se olgo teile tähhels: teie leiad se lapse mähhitud ja söimes maggamast. Ja ää pitselt olli se Ingliga taewa sba-wäe hull, need pitsid Jummalat ja ütlesid: Äu olgo Jummalat kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel.

Epistel teisel Joulo Pühhal.

Tit. 3, 4-8. salmist sadik.

Agga kui Jummalat meie Onnisteggia helbust ja armastus innimeste wasto ilmus, siis oli temma meid õnsaks teinud, ei mitte õigusse tegubest, mis meie ollime teinud, waid omma hallastusse pärrast, uesündimis se pessemisse ja pühha Waimo uendamisse läbbi, kedda temma õnnistusse meie Onnisteggia läbbi, et meie temma õnnistusse läbbi õigeks tehtud, iggawesse ello pärrast piddime sama lotusse järrele; se on ustarw sanna

Ewangelium teisel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 15-20. salmist sadik.

Jse sündis, kui need Ingliid neist said ärraläinud taewa, siis ütlesid need innimesed need karjatsed teine teise wasto: Et läkki niüüd Pölemma, ja wadagem sedda asja, mis on sündinud, mis Jesand meile on teada annud. Ja nemmad tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Joseppi, ja sedda lapsokest söimes maggamast. Agga kui nemmad sedda said näinud, lautasid nemmad sedda asja laiale, mis neile sest lapsokesest olli räkitud, ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda immet, mis neist karjastest neile olli räkitud. Agga Maria piddas keik need sannad meles, ja mõtle

nende peäle ommas süddames. Ja need karjatsed läksid taggasi, auustasid ja pitsid Jummalat keige se eest, mis nemmad ollid kuulnud ja näinud, nenda kui neile olli sõldud.

Epistel kolmandamal Joulo Pühhal.

Jesaja. 7, 14-15. salmist sadik.

Wäta! üks neitsit saab kaima peäle, ja toob poia ilma, ja peab temmale pannema se nimine JUMMAL; woid ja met peab ta söma, kunnä ta moistab kurja põlgada ja head wallitseda.

Ewangelium kolmandamal Joulo Pühhal.

Joan. 1, 1-14. salmist sadik.

Algmisses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jummalat jures, ja se Sanna olli Jummal. Se sanna olli algmisses Jummalat jures. Keik asjad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep olle ühtegi tehtud, mis tehtud on. Temma sees olli ello, ja se ello olli innimeste walgus, ja se walgus paistas pimmedusses, ja pimmedus ei wotnud sedda wasto. (Üks innimenne Joannes nimmi, sai Jummalast läkkitud, sesinnane tulli tunnistusseks, et temma sest walgussest piddi tunnistama, et keik temma läbbi piddid uskma. Temma ep olnud mitte se walgus, waid et temma piddi tunnistama sest walgussest.) Se olli se tõsine walgus, kes walgustab keik innimesed, kui ta ma-ilma sisse tulli. Temma olli ma-ilmas, ja ma-ilm on temma läbbi tehtud, ja ma-ilm ei tunnud tedda mitte. Temma tulli omma sisse, ja need ymmaksed ei wotnud tedda mitte wasto; agga

agga ni mitto, kui tedda wastowotfid, neile and
temma melewalda Jummalalapsiks sada,
temma nimme sisse uskwad, kes ep olle werrest
libha tahtmisest, egga mehhe tahtmisest, w
Jummalast sündinud. Ja se Sanna sai libhast
ja wottis kui ühhes maia's meie seas ellada (ja ma
nāggime temma au, kui Jofast aino-sündinud
Poia au) täis armo ja tōt.

Epistel Pühapäwal pärrast Joulo Püh
Kalat. 4, 1-7. salmist sadit.

Ugga minna ütlen: senni kui se pärria w
laps on, siis ep olle temma ja sullase wah
ühtegi wahhet, ehk ta kūt teige pärranduse is
on, waid temma on järrele kulajatte ja üllero
jatte al seks aiaks, mis isfast on seatud: ne
ka meie, kui meie wäetimad lapsed ollime, siis
me meie kui sullased esimeste ma-ilma seadm
al. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jumma
omma Poega, et ta piddi naesest sündima,
kässo alla sama, et temma neid, kes kässo al
piddi ärralunnastama, et meie piddime laste
gust sama. Agga et teie nüüd lapsed ollite,
Jummal omma Poia Waimo teie süddame
läkkitanud, se küssendab: Abba Jēsa! sepärr
ep olle sinna ennam sullane, waid laps; ag
kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummalalaps
Kristusse läbbi.

Ewangelium Pühapäwal pärrast Jou
Pühha. Luk. 2, 33-40. salmist sadit.

S Josef ja temma (Kristusse) emma parr
Simmeks, mis temmast rāgiti. — Ja Sim

ōnnistas neid, ja ütles Maria temma emma was
to: wata! sefinnane seisab seäl langmisses ja
üllestoumisses mitmele Israēlis, ja mārگیs,
Kelle wasto rāgita'se; (agga sinnoge omma hinge
läbbi peab modk tungima) et mõtlemisest mitmest
süddamest peawad arwalikkaks sama. Ja seäl
olli Anna üks naeste-rahwas, kes Prohwet, Wa
nueli tüttar, Asferi suggu-arrust, se olli wāgga el
latand, ja olli omma mehhega seitse aastat ellanud
pārrast omma neitsi põlwe, ja temma olliggi
nelli aastat peäle kahheksakümmele leif; se ei tul
nud ial ärra pühast loia'st, tenis Jummalat paasi
misses ja palwettega ööd ja päwad. Ja sefinnane
tulli senna selsammal tunnil, ja tunnistas Jēsan
da au ülles, ja rākis temmast keitile, kes ärralun
nastamist Jerusalemmas oostid. Ja kui nemmad
keif said lõppetanud, mis Jēsanda kässo-õppe
tusse järrele piddi sündima, läkkis nemmad tag
gasi Kalilea-male omma Naatsaretti linna. Agga
se lapske kaswis, ja sai kangeks wainus, täis
tarkust, ja Jummalalaps arm olli temma peäl.

Epistel Weäri Päwal. Kalat. 3,
23-29. salmist sadit.

Ugga enne, kui usk tulli, hoiti meid kässo al,
ja meie ollime kinnipandud usso peäle, mis
piddi ilmutadama. Nenda on käst meie juhha
taja olnud Kristusse jure, et meie usso läbbi pid
dime õigeks sama. Agga et usk on tulnud, ep olle
meie mitte ennam juhhataja al; sest teie ollite keif
Jummalalapsed usso läbbi Kristusse Jēsusse sees,
sest mirto teid Kristusse sisse on ristitud, teie
ollite ka ennast Kristussega ehitanud. Ep
olle

olle Juda-meest egga Kreka meest, ep olle su
egga wabbat, ep olle meest egga naesi, fesi teie
ollete üks Kristusse Jeesuse sees; agaa kui
Kristusse pärrast ollete, siis ollete teie ka Abrahama
suggu, ja pärriad tootusse järrele.

Ewangelium Neäri Päwal.

Luk. 2, 21. salmis.

JA kui kahheksa päwa täis said, et sedda
pidi ümberleikatama, siis pandi temma
nimmi JESUS, mis fesi Inglise olli pärrast
ennego temma emma ihhuse sai.

Epistel pärrast Neäri Päwa.

Rom. 6, 3. ja 4. salmis.

KEks teie ei tea? et mitto meid Kristusse
suse sise on ristitud, et meie temma su
sise olleme ristitud? siis olleme meie temma
mahhamaetud ristimise läbbi surma sise, ja
go Kristus on üllesärratud surrust Jeesu au
et meie nenda peame udes ellus kaima.

Ewangelium pärrast Neäri Päwa.

Matt. 3, 13. salmist otseni.

Jis tuli Jeesus Kalilea-maalt Jordani
Joannesse jure, et tedda pidid temma
titama. Agga Joannes kelas tedda wägga
ütles: Mul on tarwis, et mind sinnust peale
titama, ja sinna tülled minno jure. Agga
wastast ja ütles temma wasto: Olgo nüüd
da, fesi nenda on meie kohhus keik õigust
tehha; siis jättis temma tedda. Ja kui Jeesus
ristitud, tuli temma seddamaid weesi wälja

wata! taewad tehti temmale lahti; ja Joannes
näggi Jummalä Waimo kui tuikesse ennast wä
ha lastwad ja temma peäle tülledwad. Ja wata!
heäl ütles taewast: Sesinnane on minno armas
Poeg, kellest mul hea meel on.

Epistel kolme Runninga Päwal.

Jesaja 60, 1-6. salmist sadik.

Duse ülles, sago sa walguatud, fesi sinno wal
gus tulleb, ja Jehowa au touseb so üle. Sesi
wata pimmedus kattab maad, ja pilkane pimme
ahwast; agga sinno üle touseb Jehowa ja tem
ma au näitse sinno peäl. Ja pagganad peawad
so walgusse järrel kaima, ja kunningad se pais
tusse järrel, mis sulle touseb. Tõsta ommad sil
mad ümberkaudo ülles, ja wata, need keik kogu
akse, ja tülledwad sinno jure. So poiad tülledwad
augest, ja so tütreid kasmatakse nende kõrwas.
Siis saad sa nähha ja kui jõggi nende wasto joosta,
ja so südda wärriseb ja saab üpris wägga rõõm
aks, kui se hulk merre äres so pole pörab, ja pag
janatte wäggi so jure tulleb; Kamelide hulk kat
ab sind, Midjani ja Ewa nobbedad Kamelid,
need keik tülledwad Seba maalt; nemmad kandwad
sulda, ja wirotit, ja kulutawad rõõmsaste Je
howa kitused.

Ewangelium kolme Runninga Päwal.

Matt. 2, 1-12. salmist sadik.

Agga kui Jeesus olli sündinud Petlemmas Ju
da maal kunninga Herodesse ajal, wata, siis
tülled targad hommiko poolt Jerusalemma, ja ütles
d: Kus on se sündinud Judda-rahwa kunningas?
fesi

sest meie olleme temma tähhe näinud hommik-
maal, ja olleme tulnud tedda kumardama.
Ja kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmal
temma wägga ärra ja keif Jerusalemma lin-
maga. Ja temma koggus kolkko keif üllem-
preestrid ja kirjatundjad rahwa seast, ja eu-
neilt, kus se Kristus piddi sündima. Agga
mad ütlesid temmale: Petlemmas Juda-
sest nenda on se Prohweti läbbi kirjutud: Ja
na Petlem Juda-maal, sinna ey olle milgi koi-
se wähhem Juda Würstide seas, sest sinnust
wälja tulles se Wallitseja, kes minno Jeru-
rahwast peab kui karjane hoidma. Siis kuis
Herodes need Dargad sallaja, ja kulas neilt
sedda aega, mil se täht olli paisinud. Ja tem-
lääkitas neid Petlemma ja ütles: minge, ja kuis
diete hästi se lapsokesse järrele, ja kui teie
leiate, siis kuletage mulle, et ka minna tullen
da kumardama. Agga kui memmad said
ningast kuulnud, läksid nemmad ärra, ja wot-
täht, mis nemmad hommiko-maal ollid näin-
käis nende eel, kunni temma tulli, ja seis-
seäl ülleweel, kus se lapsokenne olli. Agga
nemmad sedda tähte näggid, said nemmad
wägga rõõmsaks. Ja kui nemmad tullid Jeru-
kotta, leidsid nemmad se lapsokesse Maria tem-
emmaga, ja heitsid endid mahha, ja kumard-
tedda, ja wötsid omma warrandust lahti ja
temmale andid, kulda, ja wiroki ja mirri.
Jummal neid käsknud unnes, et nemmad
piddand Herodesse jure taggasi minnema,
nemmad teist teed taggasi omma male.

Epistel esimesel Pühapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Rom.
12, 1-6. salmist sadik.

Epärrast maenitsen minna teid, wennad
Jummala sure süddamelikko hallastusse läb-
bi, et teie annate ommad ihhud ellawaks, püh-
haks ja Jummala melepärraliseks ohwriks, se olgo
teie moistlit Jummala tenistus. Ja ärge wotke
mitte sesinnatse ma- ilma sarnatset olla: waid
muutke ennast omma mele uendamisse läbbi, et
teie woiksite katsuda, mis Jummala hea ja mele-
pärralinne ja täis tahtminne on. Sest ma ütlen
armo läbbi, mis mul on antud, iggauhhele, kes
teie seast on, et temma ei arwa ennast targemaks,
kui sunnib arwada, waid et iggäuks emnefist arwaks
nenda, kui kohhus on arwata sedda möda, kui Jum-
mal iggauhhele usso mooto on jagganud. Sest
tesego meil ühhe ihho sees paljo liikmid on; agga
ei kil liikmettel ey olle ühtesuggust tööd: nenda on
neid paljo üks ihho Kristusse sees: agga iggäuks
annese kohhal olleme meie teine teise liikmed. Agga
neil on armo anded, mis sedda armo möda, mis
neile on antud, monnesuggused on.

Ewangelium esimesel Pühapäwal pä-
rast kolme Kuninga Pühha. Luk.
2, 41-52. salmist sadik.

Ja temma wannemad käisid igga aasta Jeru-
salemmas Pasa-pühhiks. Ja kui temma
huheteistkümnne aastaseks sai, ja nemmad ülles-
käsid Jerusalemma, selle Pasa-pühha kombe pä-
rast, ja need päwad täis said, et nemmad jälle
io pole läksid, siis jäi se poeglaps Jesus Jeru-
salemma

salemma, ja Jofep ja temma (Kristusfe) emma teadnud sedda mitte. Agga kui nemmad mõeldes tedda te-käiate seltsis ollewad, tullid nemmad ühhe päwa teed, ja otsisid tedda suggulaste ja wade jures, ja kui nemmad tedda ei leidnud, läksid nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda ja se sündis kolme päwa pärrast, et nemmad teda leidsid pühhas koias istmast kesi õppetajaseas, ja neid kuulmast ja neilt küsimast. Teik, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma moistusfe ja kostmiste pärrast. Ja kui nemmad tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra ja temma emma ütles temma wasto: Poeg, miks sa meile nenda olled teinud? wata, sinno isä minna olleme sind diete waewaga otsinud. Temma ütles nende wasto: mis se on et teie otsite otsinud? eks teie ei teadnud, et ma se olema, mis mo Jēsa pärralt on? ja nemmad moistnud sedda sanna, mis ta neile rääkis. Temma läks nendega alla, ja tuli Naatsaretti kulis nende sanna. Ja temma emma pühhas teik needsinnatsed sannad ommas süddames. Jēsus kaswis tarkuses, ja pirkuses, ja armastus Jumala ja innimeste jures.

Epistel teisel Pühhapäwal pärrast Kolme Runninga Pühha. Rom. 12, 6=16. salmist sadik.

EHK meil on Prohweti kulutamine, siis peame usso mõddo järrele ollema; ehk meil on järrewaatmisse ammet, siis olleme meie teine teise liige järrelewaatmisse ammetis; ehk on, kes on tab, se on teise liige õppetuse sees; ehk on

maenitseb, se on teise liige maenitusse sees; kes jagab, se tehko sedda wagga süddamega: kes on ülterwaotja, se olgo ussin; kes waekte ette murretseb, se tehko sedda rõmoga. Armastus ärgo olgo mitte sallalik; hirm olgo teile kurja eest; hoidke sedda head tagga. Armastage teine teisi ellaste kui wennad; teine joudko teise ette auustamisega. Ärge olge laisad kes, mis teie peate teggema. Olge tullised waimus. Pange aega tähhele. Olge rõõmsad lotuses, kannatlikud abhastuses, jääe kindlaste palwesse. Äitke need pühhad, kennele yudo on. Püüdke heal meel wõidraid wastowotta. Önnistage neid, kes teid takkakiusawad: önnistage ja ärge wanduge mitte. Olge rõõmsad rõõmsadega, ja nurke nutjattega. Olge ühheleliselised teine teise wasto. Ärge nõudke kõrki asjo, kuid heitke ennast allandikkude seltsi.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast Kolme Runninga Pühha. Joan. 2, 1=11. salmist sadik.

JA kolmandamal päwal said pulmad Kanas Galilea: maal, ja Jēsusfe emma olli seal, agga Jēsus ja temma Jüngrid ollid ka pulma kututud. Ja kui wina pudus, ütles Jēsusfe emma temma wasto: neil ep olle wina. Jēsus ütles emmale: naene, mis mul on sinnoga teagemisi? minno tund ep olle weel tulnud. Temma emma ütles teenidele: mis temma teile ial ütleb, sedda ehke. Agga senna ollid pandud kuus kinnisid pee: riigra Jūda: rahwa pühastamisfe pärrast, ja iggauhhe sisse läks kaks ehk kolm mõddo. Jēsus

sus ütles neile: täitke need kiwised wee-riisid weega, ja nemmad täitsid neid äre tassa. temma ütles neile: wotke nüüd nende seest, wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad mis Agga kui pulma-rahwa-tallitaja sedda wet mis siis, mis winals olli sanud, (ja ei teadnud mis kusi se olli; agga need teenrid teadsid, kes sedda wet ollid tonud) siis kutsus se pulma-rahwa-tallitaja peigmeest, ja ütles temmale: iggamees, nab esfite head wina, ja kui nemmad jo küsitud, siis lahjemat; sinna ollid sedda head wina tännini hoidnud. Se olli nende immetegusa harkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea-maas ja näitis omma au ütles, ja temma Jüngerid kutsid temma sisse.

Epistel Kolmandamal Pühapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Rom. 12, 17=21. salmist sadit.

Arge olge ennest melest moistlikkud. Arge makske ühhelegi kurja kurjaga. Noudke teid asjo teid innimeste nähhes. Kui se woib teid siis piddage teige innimestega rahho, ni paljo teie polest sünnib. Arge makske isse kurja kurjast armad; waid andke maad Jummal wihhale, kirjotud on: minno pärralt on se kätte-maksta, minna tahhan kätte maksta, ütles J. Kui nüüd sinno waenlasel nälg on, siis söda, kui sa sedda teed, siis koggud sinna tullisid temma Pea peäle. Arra anna ennast kurjast wawoita, kuid woida sinna kurja ärra heaga.

Ewangelium Kolmandamal Pühapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Matt. 8, 1=13. salmist sadit.

Agga kui temma (Jesus) mäelt mahha läks, kais paljo rahwast temma järrel. Ja wata, üks piddalitöbbine tuli ja kummardas tedda, ja ütles: J. Sand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks tehha. Ja kui J. Sand kät olli firrotanud, purus temma temmasse, ja ütles: minna tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma piddalitöbbeist puhtaks. Ja J. Sand ütles temma wasto: Katsu, et sa sedda ühhelegi ei ütles, waid minne, näita isse ennast Preestrile, ja wi sedda andi, mis Moses on käsknud, neile tunnistusses. Agga kui J. Sand Kapernaumma sisse läks, tuli üks söddapealik temma jure, pallus tedda ja ütles: J. Sand, minno sullane on alwatud kobbos maas süres wallus. Ja J. Sand ütles temma wasto; minna tahan tulla ja tedda terweks tehha. Ja se söddapealik kostis ja ütles: J. Sand, minna epalle mitte wäärt, et sa minno kattuise alla tulleb, waid ütles agga üks sanna, siis saab minno sullane terweks. Seft minna ollen ka innimenne walitussese al, ja minno al on söda-mehhi, ja minna ütlen ühhe wasto: minne, siis lähhab temma, ja kateise wasto: tulle, siis tulleb temma, ja omma sullase wasto: te sedda, siis teeb temma. Agga kui J. Sand sedda kulis, immetelles temma ja ütles nende wasto, kes järrelkäisid: tdest, minna ütlen teile, ei Israelistike polle minna ni suurt usko teid teid. Agga minna ütlen teile: mitto tullewad dommiko ja dhto poolst, ja istuwad laudas Abraami ja Isaki ja Jakobiga taewa rügis, agga kuningriigi

ningrigi lapsed lükkatakse wälja keige süggama
ma pinnedusse sisse, seal peab olla ma ullum
ja hammaste kirristamine. Ja Jeesus ütles
pealikko wasto: Minne, ja sulle sündko nend
kui sinna olled uskud. Ja temma sullane
terweks selsammal tunnil.

Epistel neljandamal Pühapäwal pärrast
kolme Runninga Pühha. Rom. 13,
8=10. salmist sadik.

Urgo olgo teil ühtegi wölga ühhegiga, kui
teie teine teist armastate, sest kes teist arm
tab, se on käsko täieste pidanud. Sest se: si
ei pea mitte abbiello ärrarikkuma; sinna ei
mitte tapma; sinna ei pea mitte warrastama
sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama; sinna
pea mitte himmustama, ja kui weel üks teine
on, sedda pannakse sellesinnatse sanna sisse
se on, selle sees: sinna peab omma liggimesi arm
tama kui isseennast. Armastus ei te liggimesi
kurja. Siis on nüüd armastus käsko täitmine.

Ewangelium neljandamal Pühapäwal pä
rast kolme Runninga Pühha. Matt.
8, 23=27. salmist sadik.

Ja kui temma (Jeesus) laewa läks, siis
temma Jüngrid temma järrel, ja wata,
tousis suur laenetamine merre peäl, nenda
laew laenedega katteti, agga temma maggas.
temma Jüngrid tullid temma jure, ja ärrast
tedda ülles, ja ütlesid: Jeesand aita meid
lähhame hukka. Ja temma ütles nende w
Mikspärrast ollete teie arrad, teie nõdra-ust

sed? Siis tousis temma ülles, ja ahwardas tuled
ja merd, siis sai se koggone waikseks. Agga inni
messid immetellesid ja ütlesid: Mis süggune on se,
et ka tuled ja se merri temma sanna wotwad
kuulda.

Epistel wiendamal Pühapäwal pärrast
kolme Runninga Pühha. Kolosf.
3, 12=17. salmist sadik.

Spärrast ehhitage ennast kui Jummalala ärras
wallitsetud, pühhad ja armastud, südda-
melikko hallastusfega, heldusfega, allandusfega,
lassandusfega, pitka melega: kannatage teine
teisega, ja andke andeks teine teisele, kui kellelgi
on middagi kaebamist teise peäle; kui Kristus
teile ka on andeks annud, nenda tehke ka teie
Agga keige se peäle ehhitage ennast armastusfega,
se on dige tuggew sidde. Ja Jummalala rahho
wallitsego omma woido-anniga teie süddamette
kes, seks ollete teie ka kutsutud ühhe ihho sees, ja
elge tännalikud. Kristusse sanna ellago rohkes-
te teie sees keige tarkusse sees; õppetage ja mae-
nitssege isse-ennast mängi-ja kitusse-lauludega, ja
mu waimolikko lauludega; laulge kauniste Jē-
sandale ommas süddames. Ja keik, mis teie ial
wottate tehha sanna ehk tõga, sedda tehke keik Jē-
sanda Jeesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja
Jēsa temma läbbi.

Ewangelium wiendamal Pühapäwal pärrast
kolme Runninga Pühha. Matt. 13,
24=30. salmist sadik.

Uhe teise tähhendamisse sanna panni temma
(Jeesus)

(Jesus) nende ette, ja ütles: Taewa-riik on lähemal kui teie arvate, kes head semet omma põlvele külvas. Agga kui innimesed magasid, tuli temma waenlane ja külvas umrohetoetust nisko sekka, ja läks ärra. Kui nüüd orras kaswus ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohetoetust. Agga maia-issanda fullased tullid temma jure ütlefid temmale: Jõsand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külwanud, kust temmale nisko se umrohetoetust tulleb? Agga temma ütles neile: Saada on teinud üks innimmenne kes waenlane. Ütlefid fullased temma wasto: Kas sa siis tahad et meie peame minnema ja sedda kofkologgumid? Agga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sedda nisko wälja ei kisu, kui teie sedda umrohetoetust kofkologgute. Laske mollemad ühtlase kaswada leikusfeks, ja leikusse aial tahhan minna leikida teie õõlda: kogguge enne sedda umrohetoetust, ja koge sedda wihko sedda ärrapõlletada, agga teie da nisko pange kofko minno aita.

Epistel kuendamal Pühapäwal pärrast
me Runninga Pühha. 1 Tessal. 5, 1-11
salmist sadik.

Agga, wennad, neist aegust ja tundidest ep tarwis teile kirjutada. Sest teie isse ei teie hästi diete, et Jõsanda pääw nenda tulleb warras õfel. Sest kui nemmad ütlewad, rahwa on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äktilinne hõwatus nende peäle, nenda kui lapse waew selle le, kes kaima peäl on, ja nemmad ei peäse midagi. Agga teie, wennad, ep olle mitte pimmedus, et se pääw teid peaks kui warras kinnisama.

Teie ollete walgusse lapsed ja päwa lapsed; meie ep olle mitte õ egga pimmedusse lapsed. Sepärrast nüüd, ärge maggagem ka kui need teised, waid walgagem ning olgem kassinad. Sest, kes magawat, need magawat õfel, ja kes joobnust sawad, need on õfel joobnud. Agga meie, kes meie päwa lapsed olleme, olgem kassinad, eh hitud usso ja armastusse raudridega, ja raudkõbaraga, se on, õnnistusse lotusfega. Sest Jummal ep olle meid seadnud wihha alla, waid et meie peame õnnistust kätte sama omma Jõsanda Jesusse Kristusse läbbi, kes meie eest on surunud, et meie, ehk walgame ehk maggame, temmaga ühtlase peame ellama. Sepärrast maenitsege ennast issekestis, ja õppetage teine teist, nenda kui teie ka tete.

Ewangelium kuendamal Pühapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Matt. 25, 1-13. salmist sadik.

Sis on taewa-riik künne neitsi sarnane, kes ommad lampid wotsid, ja läksid wälja peigmehe wasto. Agga wiis nende seast ollid moistlikud, ja wiis rummalad. Kes rummalad ollid, need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wotnud mitte õlli ennestega, agga need moistlikud wotsid õlli omma asjade sisse ühtlase omma lampidega. Agga kui peigmees wibis, said nemmad teie unnisfeks, ja uinusid maggama. Agga kest õse kuuldi üks heäl: Wata, peigmees tulleb, minnge wälja temma wasto. Siis tousid teie needsammad neitsid ülles, ja walmistasid ommad lampid. Agga need rummalad ütlesid moistlikkude

Kude wasto: Andke meile teie õlist, sest meie lam-
pid kustuvad ärra. Agga need moistlikkud kō-
sid ja ütlesid: ei mitte, et teil ja meil mitte ei
du; waid minge enneminne kaupmeeste jure,
ostke ennestele. Agga kui nemmad ärralaksid
ma, tulli se peigmees, ja kes walmid ollid, läksid
temmaga pulma, ja üks pandi lukko. Agga
maks tullid ka need teisid neitsid ja ütlesid: Jē-
sand, Jēsand, te meile lahti. Agga temma kō-
tis ja ütles: Edest minna ütlen teile, minna
tunne teid mitte. Sepärrast walwage, sest
ei tea sedda päwa egga tundi, millal innimees
Poeg tulleb.

Epistel ühheksamal Pühapäwal enne Kris-
tusse üllestousmisse Pühha. 1 Kor.
9, 24 = 10, = 5. salmist sadik.

Es teie tea, et, kes woido jookswad, need
jookswad kül keik, agga üks saab jooksmise
woido-andi. Jookse nenda, et teie sedda kätte saate.
Agga iggaüks, kes woiuleb, on keikis asjus kasin.
Nemmad on kül sepärrast kasinad, et nemmad ka-
duma kroni sawad, agga meie same huffaminne
matta kroni. Sepärrast jooksen minna nüüd nē-
da, ei mitte kui teadmatta asja peäle. Ma woi-
len nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab, waid
minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda,
minna muile jutlust ei ütle, ja isse ei sa kõlwatu-
maks. Agga minna ei tahha, wennad, et teil
peab teadmatta ollema, et meie wannemad keik
on pilwe al olnud, ja on keik merrest läbbikainud,
ja on keik Mosesse peäle ristitud pilwe, ja mer-
sees; ja keik on ühhesuggust waimolikko roga sa-
nud.

nud, ja on keik ühhesuggust waimolikko joma-
aega jonud, (sest nemmad jōid waimolikkust jär-
rele-tullewast kaljust; agga se kaljo olli Kristus.)
Agga se surem hull nende seast ey olnud mitte
Summala mele pärrast, sest nemmad on kõrbe
mahhalodud.

Ewangelium ühheksamal Pühapäwal enne
Kristusse üllestousmisse Pühha. Matt.
20, 1 = 16. salmist sadik.

Est taewa riik on ühhe innimesse sarnane kes
maia-isand, kes warra hommiko wäljalaks
tõteggiaid palkama omma winamäele. Agga kui
temma nende tõteggiatega olli leppinud ühhe te-
nari-rahhaga päwa palgaks, siis läkitas temma
neid omma wina-mäele. Ja temma läks wälja
kolmandamal tunnil, ja näggi teisi turro päel tõta
seiswad, ja ütles nende wasto: Minge ka teie
wina mäele, ja mis ial õige on, tahhan minna
teile anda; ja nemmad läksid ärra. Ja läks
temma wälja kuendamal ja ühheksamal tunnil,
ja teggi nendasammoti. Agga ühhetest kümnenal
tunnil läks temma wälja, ja leidis teisi tõta seis-
mast, ja ütles nende wasto: Mis teie siin teie
päwa tõta seisate? Nemmad ütlesid temmale:
Meid ey olle ükski palganud. Temma ütles neile:
Minge teiege wina-mäele, ja mis ial õige on,
peate teie sama. Agga kui õhto sai, ütles se wi-
na-mäe isand omma üllewaatja wasto: Kurisu
need tõteggiaid, ja anna neile palka, ja hakka
wiimsist esimesest sadik. Ja kui need tullid, kes
ühhetest kümnenal tunnil ollid palgatud, said nem-
mad iggaüks ühhe tenari-rahha. Agga kui need
esimes-

essimesseid tullid, mõtleid nemmad, et nemmad
piddid ennam sama, ja needsammad said ka
gaüks ühe tenari rahha. Agga kui nemmad
sedda sanud, nurrisesid nemmad se maia-
isfari wasto ja ütlesid: Needsinnatsed wiimsed on
ühhe tunni tödd teinud, ja sinna olled neid
arrolisefeks teinud, kes meie päwa koorma ja
lawat olleme kannud. Agga temma kostis,
ütles ühhele nende seast: Sõbber, minna
fulle mitte liga, efs sa olle minnoga ühe tenari
rahhaga leppinud? wotta so omma ja minne
ma teed; agga minna tahhan sellesinnatses
sele anda nenda kui sullegi; ehk efs mul olle
minno ommaga tehha, mis minna tahhan?
ons sinno meel pahha, et minna hea ollen?
da sawad need wiimsed essimessefeks, ja need
mesfed wiimseseks; sest paljo on kutsutud,
pisfut ärrawallitsetud.

Epistel kahheksamal Pühhapäwal
Kristuse ülestoumises Pühha. 2 Kor.
11, 19-12, 9. salmist sadik.

Est teie sallite rummalaid heal meel, et
moisilikud ollete. Sest teie sallite, kui
fegi sullasfeks teeb, kui fegi teie omma ärrasõb,
fegi palka wottab, kui fegi surustelleb, kui fegi
wasto filmi lööb. Se teotuse pärrast rāgin
na sedda, kui olleksime meie nõdraks lāinud.
ga, mis peale feige julge on, (ma rāgin rum-
lusfes) se peale ollen minna ka julge. Nemmad
on Ebrae-mehhed, minna ka: nemmad on Is-
lapsed, minna ka: nemmad on Abraami sug-
minna ka: nemmad on Kristusse teenrid, (ma

gin rummalaste) minna ollen üllem: ma ollen en-
nam waewa nāinud, paljo ennam hoya sanud,
ennam wangis ja sagedaste surma hāddas olnud.
Juda-rahwa kāest ollen minna wiiskord sanud
ühhe hobi wānhem kui nellikūmmend. Kolmkord
ollen ma witsadega pekstud, üksford kirwidega
wisatud, kolmkord on laew kāest ārra hukka
lāinud, terwe d ja päwa ollen ma süggawas mer-
res olnud. Sagedaste on mul teekāimisi olnud,
ma ollen olnud jōggede peal mitmes hāddas, mit-
mes hāddas mõrtsukatse seas, mitmes hāddas
omma rahwa seas, mitmes hāddas pagganatte
seas, mitmes hāddas liinas, mitmes hāddas kõr-
bes, mitmes hāddas merre peal, mitmes hāddas
walle-wendade seas. Dd ja waewa sees, saged-
daste mitmes waltwamisfes, nālja ja janno sees,
sagedaste paastimistes, külmas ja allastusfes;
ilma need asjad mis wāljast on, kāib se murre lei-
tude foggoduste eest hulgal mo peale. Kes on
nōdder, ja minna ei peaks nõdraks sama? kedda
pahhandakse, ja mo südda ei peaks sees põllema?
Kui peab kūttelema, siis tahhan minna neist asjust,
mis minno nõdruses on, kitleda. Jummal ja
meie Isfanda Jesusse Kristusse Isfa, kes on ig-
gaweste kidetud, se teab, et ma mitte ei walleta.
Samaskusfes hoidis Areta kunninga pealik Da-
masko rahwa liina, ja tahtis mind linniwōtta,
ja mind lasti aknast korwi sees mahha mūri mõ-
da, ja minna peāsesin temma kāest. Kūtlemisfest
ep olle mul kül kasso, siiski tullen minna nāgge-
misesed ja Isfanda ilmutamisesed ülesrātima.
Ma tunnen ühe innimesse Kristusse sees nelja-
teistkūmnē aastā eest, (kas temma ihho sees olnud,
ei

ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei ma mitte, Jummal teab.) seddasamma kolmandamast taewast sadik. Ja ma tunnen dasamma innimest, kas ta ihhus ehk ihhust olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab.) Sedda Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi räkida, mis innimesel ei sünni räkida. Sannast tahhan minna kitelda; agga isse sest ei tahha ma kitelda muido, kui agga nõdruste sees. Sest kui minna ka tahhast telda, ei olle minna sepärrast rummal; sest ma han tõt räkida; agga ma jättan sedda nenda ei ükski minnust ei arwa ennam, kui ta naab ollewad, ehk mis ta minnust kuleb. Ja ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrasi ei surustellema, on mulle lihha sisse wai ant sadana ingel, et ta mind peab rusfikaga löwad et minna mitte ei surustelle. Sesamma pärrast ollen minna kolmford Jõsandat pallunud, ei minnust peaks ärralahkuma; agga temma mulle ütelnud: Sulle saab kül minno armast fesi mo wäggi saab nõdruste sees täit woim. Sepärrast tahhan ma paljo ennam omma druste sees kitelda, et Kristusse wäggi minno woiks warjada.

**Ewangelium kahheksamal Pühapäewal
ne Kristusse ülestoumise Pühha.**
Luk. 8, 4-15. salmist sadik.

Agga kui paljo rahwast ühhes kous oli, keikist liinadest temma jure tõtsid, räkida tähhendamisse sanna läbbi: üks külwaja walja omma semet külwama, ja kui ta kül

kullus muist tee äre, ja sõtkuti ärra, ja need lin nud mis taewa al, sõid sedda ärra; ja muist kullus kalso peäle, ja kui temma tousis, kuiwas temma ärra, sepärrast et temmal ep olnud märga: ja muist kullus kest ohhakatte sekka, ja need ohhakad tousid ühtlase ülles ja lämmatasid sedda ärra. Ja muist kullus hea Ma peäle, ja kui temma tousis, kandis temma saakortse wilja. Kui sedda ütles, hüdis temma: Kel kõrwad on kuulda, se kuulgo. Agga temma Jüngrid küsid temmalt ja ütlesid: mis tähhendamisse sanna se piddi ollema? agga temma ütles: Teie on Jummal rigi sallaja-asjad teada antud, agga teie tähhendamisse sannade läbbi, et nemmad tahhes ei nä, ja kuuldes ei moista. Agga se on tähhendamisse sanna: Se seme on Jummal rigi anna. Agga tee-äartsed on need, kes sedda kuulwad; pärrast tulleb kurrat, ja wottab se sanna nende süddamest ärra, et nemmad ei pea uskma agga õnsaks sama. Agga kaljoepälsed on need, kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna rõmoga wastowotwad, agga neil ep olle mitte juurt, ürikeseks aiaks uskwad nemmad, ja kuusatusse ial tagganewad nemmad ärra. Agga mis ohhakatte sekka kullus, needsinnatsed on need, kes kuulwad ja lähkawad omma tõle, ja neid lämmapse ärra ma- ilma murrest, ja rikkuslest, ja seesinnatses ello himmudest, ja ei kašina walmist wilja. Agga, mis hea Ma sees on, need on needsinnatsed, kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea süddame sees piddawad, ja kandwad wilja sanna ades.

Epistel seitsmel Pühapäwal enne Kristuse üllestoumissse Pühha, ehk Paasto Pühapäwal 1 Kor. 13, 1-13. salmist sadik.

Alti ma inimeste ja Inglise keeltega räägi, agga mul ei olle armastust, siis olleksin minna üks wass, mis kummiseb, ja kelloke, mis hellu. Ja kui ma woiksin prohveti wisil räkida, ja kui sin keik sallajad asiad, ja keik tundmist, ja kui olleks keik se usk, nenda et ma woiksin mäga assemelt ärratosta, agga mul polleks armastust, siis ei olle minnust ühtegi. Ja kui ma keik omma warra ärrajagaksin, ja kui ma omma ihkandaksin, et tedda ärrapõletaks, ja mul ei olleks armastust, siis ei olleks minnust ühtegi. Armastus on pitkamelelinne, ta näitab oma heldust üles, armastus ei olle kadde, armastus ei te wallatust, temma ei surustelle. Temma ei ta ennast kurjaste, temma ei otsi omma kurja le. Temmal ep olle rõmo üllekohtust, agga pärrast on temmal teistega rõdm. Temma ei keik, ta usub keik, ta lodab keik, temma kannab keik. Armastus ei wassi ial ärra. Agga prohveti-kulutamissed, need lõpwad ärra; keled, need jäwad mahha, olgo tundminne lõppeb ärra. Sest piisut on, mis meie tunne ja piisut on, mis meie prohveti wisil räägi. Agga ku se täis asfi tulleb, siis lõppeb se ärra poliitult on. Kui ma wäeti laps olin, siis ei sin minna kui wäeti laps, ma olin tark kui wäeti laps, ja mul ollid wäetima lapsse mõist, agga kui ma mehheks sain, siis jätsin minna

ja wäetima lapsse kumbed. Sest meie näme nüüd kui ühhes peeglis moistetuses, agga siis pallest pallesse; nüüd tunnen minna piisut, agga siis saan ma ärratunda, nenda kui minna ka ollen ärratuntud. Agga nüüd jääb usk, lotus, armastus, need kolm; agga surem neist on armastus.

Ewangelium seitsmel Pühapäwal enne Kristuse üllestoumissse Pühha, ehk Paasto Pühapäwal. Luk. 18, 31-43. salmist sadik.

Agga temma (Jesus) wottis neid kakssteiskümne mende ennese jure, ja ütles neile: wata, meie ähhäme üles Jerusalemma, ja keik peab lõppeta. Wäetima, mis prohwetide läbbi on kirjutud innimesesse Moiafi. Sest tedda antakse ärra pagganatte kätte, ja tedda naertakse ja teotakse ärra ja temma peäle süllitakse, ja kui nemmad tedda sawad piitaga peksnud, siis tapwad nemmad tedda ärra, ja kolmandamal päwal peab temma jälle üles-õusma. Agga nemmad ei moistnud sest middagi, ja sestinnane kõnne olli nende eest warjul, ja nemmad ei moistnud mitte, mis ööldi. Agga se sundis, kui temma Jeriko liina liggi sai, siis istus üks pimne tee äres ja kerjas. Agga kui ta rahwast kulis nõdaminnerwad, kulas temma, mis se piddi olla. Agga nemmad kulutasid temmale: Jesus waatfaretist lähhäb möda. Siis küssendas temma wägga ja ütles: Jesus, Taweti poeg, heida wermo minno peäle! Agga need, kes ees käisid, ütlesid tedda, et ta piddi wait ollema: agga temma küssendas paljo ennam: Taweti poeg, heida wermo minno peäle! Agga Jesus jäi seisma, ja

Käskis tedda ennese jure tua; agga kui temma gi sai, küssis ta temmalt ja ütles: mis sa tahad et ma sulle pean teggema? agga temma ütles: JEsand, et ma woiksin jälle nähha. Ja ütles temmale: et nä jälle, sinno usk on sind nud: ja seddamaid näggi temma jälle ja käis ma järrel Jummalat auustades. Ja keik was, kes sedda näggi, andis Jummalale kiitust.

Epistel esimesesl Pühhapäwal Paas-
2 Kor. 6, 1=10. salmist sadik.

Ugga meie kui abimehed maenitsemes teid et teie Jummalat armo ei pea asjata wõtma. Sest temma ütles: minna ollen armisal aial kuulnud, ja ollen sind õnnistusse wal aitnud. Wata, nüüd on se õige armastus wata, nüüd on se õnnistusse pääw. Meie ei ühhegi asja sees ei ühtegi pahhandust, et meie met ei sa ärranaertud, waid keikis näitame ennast wälja kui Jummalat teenrid: sures kättes, mitmes willetsuses, mitmes häddas, mitmes ahastuses, harvus, wangis, mäsšamis, mitmes töös, mitmes walwamis, mitmes paastamis, puhhastuses, tundmises, piinames, helduses puhhas Waimus, armastus, mis ey olle sallalik, tõe sannas, Jummalat õiguses sõa-riistade läbbi parremal ja pahhapollel. Au ja häbbi läbbi, kurja kõnne ja hea ne läbbi, kui elkitajad, ja süski tõsisesed kui mätta, ja ommeti kül tutwad: kui need, kes wad, ja wata, meie ellame: kui need, kes ristakse, ja kedda ommeti ei surmata: kui kurtud, agga ifka rõõmsad: kui waesed, agga

paljo riklaks teggewad, kui need, kenneel middagi ei olle, ja kelle kä ommeti keik on.

Ewangelium esimesesl Pühhapäwal Paas-
tus. Matt. 4, 1=11. salmist sadik.

Sis widi Jesust puhhast Waimust kõrbe, et tedda piddi kurratist kiusatama. Ja kui temma nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd sai paastnud, siis tuli temmale pärrast nälg kätte. Ja se kiufaja tuli temma jure ja ütles: Kui sa Jummalat Poeg olled, siis ütles, et needsinna sedd kiw wid leibuks sawad. Agga temma wastas ja ütles: kirjotud on: innimenne ei ella mitte üks päinis kiwast, waid iggaühheft sannast, mis Jummalat kiust läbbi käib. Siis wöttis tedda kurrat enne- tega puhha liinna, ja panni tedda puhha koiat harja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummalat Poeg olled, siis kulluta ennast mahha, sest kirjotud on: temma tahhab omma inglid sinno pärrast käskida, ja nemmad peawad sind kätte peäle wõtma, et sinna omma jalga kiwvi wasto ei ial pea toukama. Jesus ütles temmale: ta on kirjotud: sinna ei pea JEsandat omma Jummalat mitte kiufama. Ja wöttis tedda kurrat ennesega ühhe wägga kõrge mäe peäle, ja näitis temmale keik ma- ilma kunningrigid ja nende au, ja ütles temmale: sedda keik tahhan minna sulle anda, kui sa mahhabeidad ja mind kummardad. Siis ütles Jesus temmale: Taggane sadan, sest kirjotud on: sinna pead JEsandat omma Jummalat kummar- dama, ja tedda üks päinis tenima. Siis jättis tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tullid temma jure ja tenisid tedda.

Epistel teisel Pühapäwal Paastus. 1. sal. 4, 1-7. salmist sadit.

Mis muud weel, wennad, kui et meie teid lume ja maenitseme Jsfanda Jefusse nenda kui teie ollete meie kääst sanud sedda, wiisil teie peate ellama, ja Jummalale mele pöördama, et teie weel täiemaks sate. Sest teie teie, mis käästud meie teile olleme annud Jsfanda Jefusse läbbi. Sest se on Jummalale tahmatud teie pühhitseminne, et teie ennast hoiata hoida eest, et iggaks teie seast teaks omma asija pühhitsemisse ja au sees: ei mitte himmo-tõrjuda nenda kui pagganadke, kes Jummalat ei tunne et ükski ei te üllekohto, egga petta omma wõõrseminnatses asja sees, sepärrast, et Jsfand on teie maksja keige nendefinnaste asjade pärrast, da kui meiegi teile olleme enne ütelnud ning nistanud. Sest Jummalale ep olle meid mitte nud rojusseks, waid pühhitsemisseks.

Ewangelium teisel Pühapäwal Paastus. Matt. 15, 21-28. salmist sadit.

Jesust tuli seält ärra, ja läks Dirub Sidoni rikide pole. Ja wata, üks Kanana ma naene tuli neist waiadest wälja, ja küssis ja ütles temmale: Jsfand Daweti poeg, hoiata minno peäle, minno tüttar waewatasse wainust kurjaste. Agga temma ei wastand male sannagi. Siis astsid temma jüngrid temme jure, ja pallusid tedda, ja ütlesid: Sada ärra, sest temma küssendab meid takka. Sest temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte kütud, kui agga Israeli sugu ärrakaddunud

maaste jure. Agga se naene tuli ja kummardas tedda, ja ütles: Jsfand aita mind! Agga temma kostis ja ütles: Se ep olle mitte hea, et laste leib woetaks ja koerde ette heidetaks. Agga temma ütles: Jah, Jsfand, kummatagi söwad need kooresfed need rasokesfed, mis nende isfandatte laua peält mahhalangewad. Siis kostis Jsfand ja ütles temma wasto: Oh naene! sinno usk on suur, sulle sündko, nenda kui sa tahhad. Ja temma tüttar sai terweks seksammast tunnist.

Epistel kolmandamal Pühapäwal Paastus. Ewes. 5, 1-9. salmist sadit.

Sis olge nüüd Jummalale järvelkäiad, kui armad lapsed, ja käige armastusse sees, nenda kui ka Kristus meid on armastanud, ja on iseenest meie eest ärraannud anniks ja ohwriks, Jummalale maggusaks haisuks; agga horajht ja keit rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta teie seas, nenda kui pühhadete sünnib: ja häbbematta tõ ja jölle kõnne ehk naljameinne, mis ei sünni, waid enneminne tännamist olgo teie seas. Sest sedda teate teie, et ei ühhelgi horapiddajal, egga roppul egga ahnel, kes on wõõra jummalale kener, ep olle pärrimist Kristusse ja Jummalale riis. Ükski ärge petko teid tühja sannadega, sest nende asjade pärrast tulleb Jummalale wihha sannatuulmatta laste peäle, sepärrast ärge sage mitte nende seltseimehhiks. Sest teie ollete ennemuiste pimmedus, agga nüüd ollete teie walgus Jsfanda sees: ellage kui walgusse lapsed. Sest Waimo Passo näitab ennast keigesugguse headusse ja õigusse ja tõe sees.

Ewangelium Kolmandamal Pühhapäwal

Paastus. Luk. II, 14 = 28. salmist sadik.

Samma aias ühhe kurja waimo wälja, ja samma olli keleto; agga kui kurri waim wäljaläinud, siis sündis, et se keleto räkis, ja was panni sedda immeks. Agga monningad de seast ütlesid: Temma aiab kurjad waimo wälja Peeltsebuli kurja waimude üllema. Agga teised kiusasid tedda, ja kiusasid temmale me-tähte taewast; agga temma moistis mõtted ärra ja ütles nende wasto: Igga kunnit riit, mis issekeskis ridus on, lähhäb hukka, ja koddä, mis teisega ridus on, langeb; agga kui dan ka isseennelega ridus on, kuis woib tem kunningriit jäda seisma? et teie ütlete, Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wälja. Agga kui minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimo wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid ja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomõllema; agga kui minna Jummalä sorme kurjad waimud wäljaaian, siis on Jummalä teie jure tulnud. Kui se wäggerw sõariistad ehhitud sõdamees omma koddä hoiab, siis on ma warra rahhul, agga kui üks wäggerw temma peäle tulleb, ja tedda ärrawoidab, siis tab ta ärra keik temma sõariistad, mis peält lötis, ja jaggab temma saki wälja. Kes minne ei olle, se on minno wasto, ja kes minnoga foggu, se pillab ärra. Kui rojane waim innist sesti on wäljaläinud, siis läib temma kuiwad läbbi ja otsib hingamist, ja kui temma ei leia ütteleb temma: ma tahhan ämberpõrda kotta, kust ma ollen wäljatulnud. Ja kui tem

tulleb, siis leiab ta sedda luaga pühhitud ja ehhitud ollemast, siis lähhäb temma ja wottab ennesega seitse teisi waimo, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tullewad, siis ellawad nemmad seäl, ja lähhäb selle innimese wiimne kuggu pahhemaks kui esimenne. Agga se sündis kui ta sedda räkis, tõstis üks paene rahwa seas omma heält, ja ütles temmale: Onnis on se ihho, kuis sind on kannud, ja need rinnad, mis sinna olled immenud. Agga temma ütles: Jah! õnsad need on need, kes Jummalä kallele pannewad.

Epistel neljandamal Pühhapäwal Paastus: Kalat. 4, 21 = 31. salmist sadik.

Uetelge mulle, kes teie kässo al tahhate olla, üks teie ei kule sedda kässo? sest kirjotud on, Abraamil kaks poega olnud, teine ümmardaja ja teine wabbat-naesest. Ja teine sest ümmardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest wabbat-naesest tootusse läbbi. Need asjad tahhendawad midbägi. Sest need kaks naeste-rahwast on need kaks seädust, se teine Sinai mäelt, mis sullas põlweks sünnitab, se on Agar; sest Agar on Siinai mäggi Arabia maal, ja sünnib selle Jerusalemmaga ühte, mis nüüd on, agga ta orjab omma lastega: agga se Jerusalemi, mis üllewel, on, se on se wabbat-naene, mis meie keikide emma on. Sest kirjotud on: Olle römus sa figgimatta, kes minna ei kätina ilmale; tõsta heält ja kuisenda wägga, kes sa lapse waewas ei olle, sest sel, kes mehheta on, on paljo ennam lapsi kui sel, kennees on. Agga wennad, meie olleme nenda kui

Jak, tootuse lapsed. Agga kui sel ajal se lihha polest olli sündinud, tedda takkakiusast. Waimo polest olli sündinud, nenda ka nüüd. Mis ütles se kirri? lükka ümmardaja ja poega wälja, sest selle ümmardaja poeg mitte pärrima selle wabbat-naese poiaga. Rast, wennad, ey olle meie mitte ennam ümmardaja waid wabbat-naese lapsed.

Ewangelium neljandamal Pühhapäwal
Paastus. Joh. 6, 1-15. salmist sadit.

Ärrast sedda läks Jesus ärra ülle merre Tiberia lifina kaudo, ja paljo rahkäs temma järrel, et nemmad temma immedhed näggid, mis temma haigedele teggi.

Jesus läks ülles mäe peäle, ja istus siina jüngrittega. Agga se Pasa Juda-rahwa olli liggi. Kui nüüd Jesus ommad silmad tõstis ja näggi paljo rahwast ennese jurewad, siis ütles temma Wilippusse wasto: peame meie leibo ostma, et needsinna sedda süa? (agga sedda ütles temma tedda küsada ta teadis kül, mis ta pididi teggema.) Wilippusse wastas temmale: Leibo kahhe saa tenari eest ei lö mitte neile ette, et iggawest neist agga sut wõttaks. Üks temma jüngrittest Simona Peetrusse wend ütles temmale: on üks poisike, sel on wiis ohrasi leiba ja kallokest, agga mis se on ni mitmele? Agga Jesus les: saatke need innimesed mahha-istma. seäl paikas olli paljo rohko; siis istusid arwo järrel liggi wiis tuhhat meest. Agga wottis need leiwad, ja tannas ja andis jüng

te, agga need jüngrid neile, kes maas issid: sel sammal kombel ka neist kallokestist, ni paljo kui nemmad tahtsid. Agga kui nende kõhjud täis saanud, ütles temma omma jüngrittele: Korristage need üllejänud pallokestesed kokko, et ühtegi ei sa hukka. Siis korristasid nemmad kokko ja täitsid kalsteistkümmend korwi täit pallokesti neist wiest ohra leiwast, mis ollid üllejänud neist, kes ollid söönud. Kui nüüd need innimesed se immetähhe näggid, mis Jesus teggi, ütlesid nemmad: Sesinane on tõest se Prohwet, kes ma ilma sisse peab tullema. Kui nüüd Jesus moistis, et nemmad tahtsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmad tedda pididid kunningaks tõstma, siis läks ta jälle Förwale mäe peäle ainouksi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal Paastus.
Ebr. 9, 11-15. salmist sadit.

Agga Kristus on tulnud kui tullewatte hea asi, jade üllem Preester, ja ühhe surema ja täie ma telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on, mis ei olle sedda wiisi ehbitud, ja ei mitte sikkade agga wasfikatte werre läbbi, waid omma werre läbbi on temma ükskord senna pühha paiga sisse läinud, ja iggawest ärralunnastamist leidnud. Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuhk, mis nende peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse, pühhas teeb lihha puhastusseks: kui paljo enam Kristusse werri, kes iggawesse Waimo läbbi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohwri-
nud, puhastab teie süddame-tunnistusi surnuist teggudest, sedda ellawat Jummalat tenida. Ja Jeparrafi on temma ue seaduse wahhemees, et need,

need, kes on kutsutud, iggawesse parrast tootust piddid sama parrast sedda, kui Kristus surm sai olnud ärralunnastamisfeks neist eppist, mis esimesse seadusse al ollid.

Ewangelium wiendamal Pühhapäwal Paastus. Joan. 8, 46-59. salmist sadit.

Jes teie seast woib patto minno peäle tõest nistada? agga kui minna tõt rāgin mitte rasti ei ussu teie mind mitte? Kes Jummalast fe kuleb Jummalaga sannad, sepārrast ei kule mitte, sest et teie Jummalast ei olle. Siis kuleb Juda-rahwas ja ütlesid temmale: Eks meie ei ütle, et sinna Samaria-meess olled, ja et saluri waim on? Jesus kostis: Mul ei olle kurjamo, waid minna auustan omma Jesa, ja teotate mind. Agga minna ei otsi mitte omma; üks on, kes sedda otsib ja kättemaksab. Tõest minna ütlen teile, kui kegi minno sanna piddanud, se ei pea mitte surma nāggema wasteste. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wast: Muid olleme meie tunnud, et sinnul kurei on. Abraam on surnud ja prohwetid, ja ütled: kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma maitsema iggaweste. Siis kuleb salurem olled kui meie isä Abraam, kes on surnud, ja prohwetid on surnud, kelleks sinna isse-ennast pannud? Jesus kostis: Kui minna isse-ennast auustan, siis ei olle minno au middagi; mis Jesa on, kes mind auustab, sedda teie ütlete, et temma teie Jummal on; ja teie ei olle tedda tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma

kesin ütlemä: et minna tedda ei tunne, siis olled sin minna teie sarnane, üks wallelik; agga minna tunnen tedda, ja pean temma sanna. Abraam teie isä sai wägga rõõmsaks, et temma minno päwa piddi nāggema, ja temma nāggi sedda ja oli rõmus. Sepārrast ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Sinna ei olle weel wiiskümmend aastat wana, ja olled Abraami nāinud? Jesus ütles nende wasto: Tõest, tõest, minna ütlen teile enne, kui Abraam sai, ollen minna. Siis wotsid nemmad kirowa ülles, et nemmad tedda piddid wiiskümmend aastat; agga Jesus pettis ennast ärra, ja läks kes- teist nende wahhelt minnes pühhast koiast wälja; ja nenda peasis temma ärra.

Epistel fuendamal Pühhapäwal Paastus; ehk Palmipude Pühhapäwal. Wilip. 2, 5-11. salmist sadit.

Sest sesammafuggune meel olgo teie sees, mis Kristusse Jesusse sees ka olli, kes kui ta Jummalaga nāul olli, sedda ei arwand sagiks, et temma Jummalaga ühhesfuggune olli; waid allandas isseennast ja wottis sullase nāggo ennesele, ja sai inimeste sarnatsfeks, ja leiti wäljaspididest kōmbest kui inimenne, ja allandas isseennast, ja sai sarnawotlikuks surmani, pealegi ristis surmani. Sepārrast on ka Jummal tedda wägga üllendanud, ja on temmale annud ühhe nimme, mis ülle keige nimme on, et Jesusse nimmel keik nende pōlwed peawat ennast niikutama, kes taewas, ja Maal on, ja Maal on, ja keikide keel peab illestunnistama, et Jesus Kristus on se Isand Jummalaga ühes.

Ewangelium kuendamal Pühhapäwal
tus, ehk Palmipude Pühhapäwal, on se
ma, mis leitakse esimese Kristusse
lemise Pühhal. Matt. 21, 1-9.
salmist sadik.

Zui nemmad Jerusalemma liggi said
wata 35. lehhe küljes.

Epistel Surel Neljapäwal. 1 Kor.
23=32. salmist sadik.

Sest minna ollen Jsandalt sedda sanud,
ma teilegi ollen annud, et Jsand Jesta
õsel kui tedda ärra anti, leiba wottis ja
ja murdis ja ütles: wotke, söge, se on minno
mis teie eest murtake: sedda tehke minno
tusseks. Selsammal kombel wottis temma
rika pärrast õhto-sõma-aega, ja ütles: se
karrikas on se uus seäduš minno werre seeb,
da tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jote,
mällestusseks. Sest ni mittokord, kui teie
da leiba sõte, ja sest karrikast jote, siis
Jsenda surma, senni kui temma talleb.
rast kes ial sedda leiba sööb, ehk Jsenda
seest joob kõlwatumal wiisil, sel on Jsenda
ja werrest süüd. Agga innimenne kateko
nast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiw
jogo se karrika seest. Sest kes kõlwato
joob, se sööb ja joob isseennefele nuhtlust,
temma ei te wahhet Jsenda ihho wahhel.
pärrast on ka paljo nõdraid ja haigid teie
paljo maggawad. Sest kui meie isseenne
le kohhut moistame, siis ei moisteta mitte
peäle kohhut. Agga kui meie peäle kohhut

etake, siis antakse meile Jsandast hirno, et
meid ma-ilmaga ei pea hullamoistetama.

Ewangelium surel Neljapäwal on pühha
Ewangelisti Joannesse ramatus 13.
peatükis, 1-15. salmist sadik.

Agga enne Pasa pühha, kui Jesus teadis —
— kui minna teile ollen teinud. wata 153
lehhe küljes.

Ewangelium Surel Redel

on

Meie Jsenda Jesusse Kristusse

Matmisest,

mis on wiimne tük meie Jsenda Jesusse Kris
tusse Kannatamisest ning surmast. wata
184 lehhe küljes.

Agga kui õhte kätte tulnud — ja pannid
se kiwvi pitseriga kinni.

Epistel Kristusse illestousmise Pühha
esimesel Päwal. 1 Kor. 5, 6=8.
salmist sadik.

Sie kiitleminne ep olle mitte hea. Eks teie tea,
et pišut happotaignat keif taignat happuks
seeb? Sepärrast pühkige wälja se wanna happo
taigen, et teie uus taigen woiksite olla, nenda kui
teie hapnematta ollete; sest ka meie Pasa-tal
 Kristus on meie eest tappetud. Sepärrast pid
agem pühhad, ei mitte wannas happotaignas,
i kuriusse egga kawwalusse happotaignas, waid
elge mele ja tõe hapnematta taignas.

Ewangelium Kristusse üllestousmisse
ha esimesel Päwal. Mark. 16, 1-8
salmist sadit.

Jui se hingamisse-pääw sai mödala
ostis Maria Mahdalena, ja Maria
busse emma, ja Solome kallid rohhud, et nem
piddid tullemä ja tedda woidma. Ja esime
näddati päwal tullid nemmad wägga wä
wa toustes haua jure ja ütlesid isfeskis:
weretab meile se kirwi haua ukse peält ärra
kui nemmad senna waatsid, näggid nemmad
se kirwi olli ärraweretud; sest temma olli
suur. Ja nemmad läksid haua sisse ja
ühhe noremehhe parremal polest isiwad, sel
walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid
Agga temma ütles nende wasto: ärge eh
teie otsite Jesust Naatsarettist, kes olli risi
temma on üllestousnud, temma ep olle siin,
tedda asset, kuhho nemmad tedda ollid
Agga minge, üttelge temma jügrittele, ka
trussele, et temma teie ele lähhäb Kalilea
seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma
on ütelnud. Ja nemmad läksid ruttuste
ja jooksid haua jurest ärra; sest nende peält
wäristus ja ehmatus tulnud, ja ei ütelnud
helegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Epistel Kristusse üllestousmisse
teisel Päwal. Apost. Tegg. Kam.
10, 34-43. salmist sadit.

Agga Peetrus teggi omma su lahti ja
Rüüd moistan minna töeste, et Jummal
pea luggu, misuggusest suggust innimenn

waid keige rahwa seast on se, kes tedda kardab ja
bigust teeb, armas temma melest. Se on se sanna,
mis ta Israeli lastele on läkitanud, ja on laste-
nud rahho kulutada Jesusse Kristusse läbbi; se-
samma on keikide Isand. Teie teate tedda asia,
mis on sündinud keik se Juda-ma läbbi, ja on hak-
tanud Kalilea-maalt pärrast tedda ristmist, mis
Joannes kulutas; Jesussest kes on Naatsarettist,
kuida Jummal tedda on woidnud pühha Waimo
na wäega, kes on möda maad käinud, ja head tei-
nud, ja terwiist saatnud keikile, kelle peäle kurrat
oli woimust sanud, sest Jummal olli temmaga.
Ja meie olleme keige nende asjade tunnistajad,
mis ta on teinud Juda-rahwa-maal ja Jerusa-
lemmas, tedda nemmad on tapnud, kui nemmad
tedda pu külge said ponud. Tedda on Jummal
allesärratanud kolmandamal päwal, ja on tedda
palsknud ilmsiks sada ei mitte keige rahwale, waid
meile tunnistajatele, tedda Jummal enne olli är-
wawallitsenud, meile, kes meie temmaga olleme
sõnud ja jonud pärrast tedda, kui ta surnust sai
wale kulutada ja tunnistada, et sesamma on se
Jummalast seatud ellawatte ja surnutte kohto-
moisita. Sesisinnatsest tunnistawad keik Proh-
werid, et temma nimme läbbi keik, kes temma sisse
astwad, peawad pattude andeks-andmist sama.

Ewangelium Kristusse üllestousmisse Püh-
ha teisel Päwal. Luk. 24, 13-35.
salmist sadit.

Ju wata, kaks nende seast ollid minnemas ses-
sammal päwal ühte allewisse, mis Jerusalema-
maist

maast liggi kuuskümmend waggo maad olli nimmi olli Emaus, ja nemmad rääksid isse keikist neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se kui nemmad teine teisega jutto aiast, ja teistfelt küsksid, siis tuli ka Jesus isse nende kais nendega. Agga nende filmad peti, et mad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles de wasto: Mis kõnned need on, mis teie isse kõnnelele kais, ja ollete kurwanõolisjed? üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temma Sinnaks üksi kui woõbras ellad Jerusalemi ja ei olle teada sanud, mis neil päiwil seälsanõn sündinud? Ja temma ütles neile: midä Agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jeesus Maatsaretist, kes olli Prohwet wäggerõ ja sannast Jummal ja keige rahwa ees, meie üllemad preestrid ja wannemad tedda õma kohto alla ärraannud, ja tedda ristid. Agga meie lootime, et ta piddi sesamma õ kes Israeli rahwast piddi ärrasunnastama peäle se-keik on tanna kolmas päärw, kui se olinud. Agga ka monningad naesed meie se meid ärraehmatanud, kes warra hommiõ jures ollid olnud, ja kui nemmad temma leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka nõo näinud, kes ütlewad, tedda ellawad. monningad meie seast läksid hawa jure, ja nenda, kui need naesed ka ütelnud; agga ennast ei näinud nemmad mitte. Ja temma nende wasto: Oh! teie rummalad ja sübdõ pittaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid rätinud! Eks Kristus sedda piddand kannõ ja omma au sisse minnema! Ja temma

Mosesest ja keikist prohwetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda mis temmast olli kirjõud. Ja nemmad said se allewi liggi, kuhho nemmad läksid. Ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wägõise ja ütlesid: kä meie jure, sest õhto jouab, ja päärw werib; ja temma läks sisse nende jure jäma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile; siis peäsid nemad filmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra. Ja nemmad ütlesid mine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põlnud, kui ta meiega rätis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousfid selfammal annil ülles, ja läksid taggasi Jerusalemma, ja ütlesid neid üksteiskümmend, ja neid kes nende jures ollid, tous ollemast, kes ütlesid: Jeesus on õeste illestousnud ja ennast Simonale näitnud. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peäl olinud, ja kuidä nemmad tedda leima-murdmisest ollid tunnud.

Epistel Kristusse illestousmisse Pühha Polmandamal Päwal. Apost. Tegõ. Ram. 13, 26 = 32. salmiist sadit.

Õhhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on õnnatsuse õnnistusse sanna läkkitud. Sest kes Jerusalemmas ellawad, ja nende üllemad, et nemmad seddasinnast Jeesust ei tunnud, siis on nemmad nende Prohwetide sannad, mis igga hingamisest wal loetakse, tedda hukkamõistes tõeks teinud; ja kui nemmad ühtegi surma süüd ei leidnud,

pallusid nemmad Pilatust, et tedda piddi
 katama. Agga kui nemmad keif said löp
 mis temmast olli kirjotud, wotsid nemmad
 pu peält mahha, ja pannid tedda hauda.
 Jummal on tedda ülesärratanud surnust,
 nähtud mitto päwa neist, kes temmaga olli
 Kalilea - maalt Jerusalemma, kes on tem
 mistajad rahwa ees. Ja meie kulutame teile
 tootust, mis meie wannemille on sanud, et
 mal sedda meile, nende lastele, on täiesti
 teinud, kui temma Jesust sai ülesärratanud.

Ewangelium Kristusse ülestoumisese

ha kolmandamal Päwal Luk. 24

36 = 47. salmist sadik.

Agga kui nemmad sedda rääksid, seist
 isse kes nende wahhel, ja ütles neile:
 olgo teile! Agga nemmad kohkusid ja
 mõtlesid ennast waimo näggenwad. Ja tem
 les neile: Miks teie olete ni wägga ärra
 tand? Ja mikspärast tousewad nisuggu
 mis sed teie süddamette seest? Et wadage
 ja mo jallad, sest et minna sesamma ollen
 mind kätte ja wadage, sest waimul ep
 lihha ja luid, nenda kui teie häte mul ollen
 kui ta sedda sai üttelnud, näitis temma
 mad käd ja jallad. Agga kui nemmad
 rast weel ei usfnud, ja immeks pannid,
 ta nende wasto: Kas teil on siin mid
 Ja nemmad pannid temma ette tükki
 kalla ja kerje-met. Ja temma wottis ja
 ees. Agga temma ütles nende wasto:
 need kõnned, mis ma teile rääksin, kui min

ie jures olin: Sest keif peab tõeks sama, mis
 Mosesse kässo-õppetusesse ja Prohwetide ja lau
 ramatusse minust on kirjotud. Siis teggi temma
 nende moistust lahtri, et nemmad kirjad moissid.
 Ja temma ütles neile: Nenda on kirjotud,, ja nen
 da piddi Kristus kannatama, ja ülestouma sur
 nust kolmandamal päwal ja temma nimmel piddi
 kulutama meleparrandamist ja pattude andeks
 andmist teige rahwa seas, ja algama Jerusalem
 nast.

Epistel esimesel Pühapäwal pärrast
 Kristusse ülestoumisese Pühha. 1 Joan.
 5, 4 = 12. salmist sadik.

Sest keif, mis Jummalast on sündinud, woidab
 ma-ilma ärra, ja meie usf, se on se woiuus,
 mis ma-ilma on ärrawoitnud. Kes muido on, kes
 ma-ilma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et
 Jesus Jummal Poeg on. Se on sesamma, kes
 ulleb wee ja werre läbbi, Jesus se Kristus, ei mit
 te weega ütspäinis, kuid wee ja werrega. Ja
 Waim on, kes tunnistab, et waim on tõdde.
 Sest kolm on, kes tunnistawad taewas, Jesa,
 Sanna, ja pühha Waim, ja need kolm on üks.
 Ja kolm on, kes tunnistawad Ma peäl, Waim,
 ja need kolm on ühheks tunnis
 usseks. Kui meie innimeste tunnistust wastowot
 ame, siis on Jummal tunnistus surem, sest se
 on Jummal tunnistus, mis temma on tunnistat
 nud, ommast Poiaist. Kes ussub Jummal Poia
 ist, sel on tunnistus ennese sees. Kes ei ussu
 Jummalat, se on tedda wallekikkus teinud, sest
 temma ei olle mitte usfnud sedda tunnistust, mis

Jummal on tunnistanud ommast Voiaast. on se tunnistus, et Jummal meile on iggawest annud, ja sesamma ello on temma Voia Kellel se Poeg on, sellel on ello, kellel Jumma Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte.

Ewangelium esimesel Pühhapäwal pärast Kristusse ülestousmisse Pühha. Joan. 20, 19=31. salmist sadit.

Kui nüüd õhto aeg oli selsammal esimesel nädäli päwal, ja ukseid lukkus olid seal, Jüngrid ühhestous olid kartusse pärast rahwa eest, siis tuli Jesus ja seisid kesi nende wahel, ja ütles neile: Rahho olgo teile! Ja kui ta se da sai ütelnud, näitis temma neile ommad kälje; siis said need Jüngrid rõõmsaks, kui nad Jemandat nägid. Siis ütles Jesus neile: Rahho olgo teile! nenda kui Jesamind on kitanud, nenda läkkitan minna teid ka. Ja kui sedda sai ütelnud, puhhus ta nende peäle, ja ütles neile: Wortke pühha Waimo. Kellele teie ial pättud andeks annate, neile on need andeks annatud. Kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitatud. Agga Tomas üks neist kahheststeist kümnest sedda nimmetakse kaksiküks, ei olnud mitte nendega, kui Jesus tulnud: Siis ütlesid need teie Jüngrid temmale: Meie olleme Jemandat näinud. Agga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, minna ei nä temma kätte sees naelte asfet, ja panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei pane omma kät temma külje sisse. Ja kahhesa päwa pärast olid need Jüngrid jälle sealsammal ja Tomas nendega. Siis tulleb Jesus, kui ukseid

lukkus olid, ja seisid kesi nende wahel, ja ütles: Rahho olgo teile! pärast ütles temma Tomale: Pistä omma sõrme seie, ja wata minno käed, ja anna omma kät seie, ja panne minno külje sisse, ja ärra olle uskmatra, waid usklij. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Jemand, ja minno Jummal! Jesus ütles temmale: Tomas, sa olled usknuud, sest et sa mind olled näinud; õn sad on need, kes ei nä, ja siiski uskwad. Agga Jesus on kül muid paljo immetähte teinud omma Jüngritte ees, mis ep olle ülestkirjutud sesinnatse ramato sisse; agga needsinatset on kirjutud, et teie peate uskma, et Jesus on Kristus Jummal ja Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Epistel teisil Pühhapäwal pärast Kristusse ülestousmisse Pühha. 1 Peetr. 2, 21=25. salmist sadit.

Sest seks ollete teie kutsutud, sest ka Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et teie peate temma jälgede sees käima, kes ei olle pätto teinud, ja kelle suust polle pettust leitud, kes ei sõimand wasto, kui tedda sõimati, kes ei ähwardand, kui ta kannatas; waid andis selle hokeks, kes öiete kohhut moistab. Kes meie pattud isse on kannud ommas ihhus ülles pu peäle, et meie pidime pattust ärra sama ja õigussele ellama, kelle woermede läbbi teie ollete terweks sanud. Sest teie ollite kui ekshad lambad, agga nüüd ollete teie pöördud omma hinga karjatse ja üllewaatja pole.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast
Kristusese üllestousmisese Pühha. Joan.
10, 11=16. salmist sadik.

Minna ollen se hea karjane, se hea karjane
tab omma ello lammaste eest. Agga se
galinne, kes ei olle karjane, kelle ommad need
bad ei olle, näab hunti tullerwad ja jättab lamb
mahha ja põggeneb, ja hunt wottab neid
ja pillab need lambad laiale. Agga palgalinne,
põggeneb, sest et temma on palgalinne, ja tem
ei holi lammastest mitte. Minna ollen se hea
jane ja tunnen ommad, ja minno ommad tun
wad mind, nenda kui mind Jäsa tunneb ja min
tunnen sedda Jäsa, ja jättan omma ello lam
te eest. Ja minnul on weel teisid lambad, need
olle mitte sestinnastest laudast, ja neid pean
na ka seie toma, ja nemmad kuulwad minno
le, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast
Kristusese üllestousmisese Pühha. 1 Peetr.
2, 11=20. salmist sadik.

Nemmad, minna maenitsen teid kui maialis
wodrad, et teie ennast hoiate lihhalikko
mude eest, mis hinge wasto söddiwad, ja et
head ello peate pagganatte seas, et nemmad se
mis nemmad teist kui kurjateggiatest pahha
wad, wottaksid teie hea teggude pärrast mis
mad teist näwad, Jummalat auustada kar
se päwal. Sepärrast heitke ennast keifide
meste seadmisse alla Jäsenda pärrast, olgo
ninga kui üllema alla; ellik pealikkude kui
alla, kes temmast on läkkitud, kurjateggiate

nubtlusses, agga heateggiattele kitusses. Sest
nenda on Jummal tahtminne, et teie head teh
hes moistatta innimeste rummalust kinnisullute;
kui wabbad, ja ei mitte otsego olleks teil se wabba
dus kurjusse katteks, waid kui Jummal sullased,
auustage keiki, armastage wende, kartke Jum
malat, auustage kunningast. Teie sullased, kuul
ge keige karussega omma isfandatte sanna, ei
mitte ukapäinis heade sanna, kes järrele andwad,
waid ka nende tiggedatte sanna. Sest se on arm, kui
kegi süddame-tunnistusse pärrast Jummal ees
keik kurwastusi heaks wottab, ja üllekohbut kan
natab. Sest mis kitus on se, kui teid sü pärrast
peksetakse, ja teie nenda kannatikkud ollete: Agga
kui teie head tehhes ja kurja nähhes kannatate,
se on arm Jummalat jures.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
pärrast Kristusese üllestousmisese Pühha.
Joan. 16, 16=23. salmist sadik.

Urrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte,
ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind,
sest minna lähän Jäsa jure. Siis ütlesid mon
ningad temma Jüngrittest issekeskis: Mis se on,
mis temma meile ütleb: Ürrikesse aia pärrast, siis
ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast,
siis näte teie mind, ja et minna Jäsa jure lähän?
Sepärrast ütlesid nemmad: Mis se on, mis tem
ma ütleb: Ürrikesse aia pärrast? Meie ei tea mitte,
mis temma rägib. Siis moistis Jäsus, et nem
mad temmalt tahtsid küsida, ja ütles nende was
to: Sedda küsiste teie issekeskis, et minna ollen
ütelnud: Ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind
mitte,

mitte, ja ta ürrikesse aia parrast, siis näte mind. Edest, tõest, minna ütlen teile, teie peanutma ja ulluma, agga ma-ilm on rõmus. Peab kurvastama, agga teie kurvastus peab muks minnema. Ühhel naesl, kui temma lapse ilmale toob, on kurvastust, sest temma tund on tuld agga kui temma saab lapse sanud ei mõtle temma ennam ahvastusse peäle se rõmo parrast, et imenne ilmale on sundinud. Ja teil on kül mure ja murret, agga minna tahhan teid jälle näha ja teie südda peab rõmus ollema, ja ükski ei teie rõmo teist ärrawõtma. Ja selsammal päim ei küssi teie mult middagi.

Epistel neljandamal Pühapäwal parrast Kristusse üllestousmisse Pühha. Jak. 1, 16=21. salmist sadik.

Ärge effige mitte, mo armsad wennad. Hea andminne, ja keil täis and on üllewelt, tulleb mahha walguste Jõsast, kelle jures ei muutmist egga wahhetamisse warjo. Temma meid sünnitanud omma tahtmisse järrele tõe salmal läbbi, et meie piddime kui üks esimmenne suggu ollema temma lomade seast. Separrast, minno wennad wennad, olgo igga innimmenne nobbe kuulata pitkalinne räkima, pitkalinne wihhale: Sest immesse wihha ei te mitte, mis Jummal ees õige on. Separrast heitke ennesest ärra keil rojust ja keil just, mis wägga paljo on, ja wõtke tasfase meile lega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istunud ja woib teie hinged õnsaks tehha.

Ewangelium neljandamal Pühapäwal parrast Kristusse üllestousmisse Pühha.

Joan. 16, 5=15. salmist sadik.

Ärge nüüd lähän minna selle jure, kes mind on läkitanud, ja ükski teie seast ei küssi mult: Kuhu sa lähäd? waid et minna teile sedda ollen ütelnud, on teie südda täis kurvastust sanud. Agga minna ütlen teile sedda tõt: Se tulleb teile heaks, et minna ärralähän, sest kui minna ärra ei lähä, siis ei tulle trõöstia mitte teie jure; Agga kui minna saan ärralainud, tahhan minna tedda teie jure läkitada. Ja kui sesamma saab tulnud, annab temma ma-ilmale märko patto parrast, ja õigusse parrast, ja kohto parrast. Patto parrast, et nemmad ei ussu minno sisse: Agga õigusse parrast, et minna Jõsa jure lähän, ja teie mind ennam ei nä: Ja kohto parrast, et sesinnatse ma ilma wõrsti peäle kohhut on moistetud. Minnul on teile weel paljo ütlemist, agga teie ei woi sedda nüüd mitte kanda. Agga kui temma, se tõe waim, tulleb, se juhatab teid keige tõe sisse, sest temma ei rāgi mitte isseennesest, waid mis temma kuleb, sedda rāgib temma, ja tullewad asjad kulutab temma teile. Sesamma auustab mind, sest minno ommast wottab temma ja kulutab teile. Keil se, mis Jõsal on, se on minno, separrast oller minna ütelnud, et temma peab minno ommast wotma ja teile kulutama.

Epistel wiendamal Pühapäwal parrast Kristusse üllestousmisse Pühha. Jak. 1, 22=27. salmist sadik.

Ärge olge sanna teggiad, ja ei mitte ükpāinis kuul-

Kuuljad, et teie wallemõtlemise läbbi ennast petta. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte teggia, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihho likko pallet peeglis katsub: Sest ta on ennast katnud ja ärralainud, ja seddamaid ärraunnustanud, misfuggune temma olli. Agga kes wabba dusse täie kässo sisse kumardades watab, ja selle jure jääb, sefinnane ei olle mitte unnustaw kuuljaid teo teggia, sefinnane on wast önnis omma teggemise sees. Kui kegi teie seast arwab Jummalala tenistus on tühine. Üks puhhas ja laitmatu tenistus Jummalala ja Issa ees on se: Wacesta laste ja lesknaeste järrele kulama nende willetses, ja isseennast ilmariggata ma-ilmast piddama.

Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärast Kristusse üllestoumisese Pühha.

Joan. 16, 23-30. salmist sadik.

Sest, tõest minna ütlen teile: Mis teie ial jalsalt pallute minno nimmel sedda annab temma teile. Tännini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: Palluge, siis peate teie rõõma, teie rõõm woiks täis olla. Sedda ollen minna teie tähhendamise-sannadega rāinud, agga se tuld tulleb, et minna tähhendamise-sannadega ennast teile ei rāgi, waid kulutan teile julgeste ommal Issast. Selsammal päwal peate teie pallunud minno nimmel, ja minna ei ütles teile mitte minna tahhan Issa teie eest paskuda, sest Issa teie armastab teid, sest et teie mind ollete armastanud.

nud, ja usknud, et minna Jummalast ollen wäljalainud. Minna ollen Issast wäljalainud, ja tulnud ma-ilmast sisse, ta jartan minna ma-ilmast mahha, ja lähhan Issa jure. Siis ütlesid temma jüngerid temma wasto: Wata, nüüd rāgid sinna julgeste, ja ei ütles ühtegi tähhendamise-sanna. Nüüd teame meie, et sinna keik asjad tead, ja sul ep olle tarwis, et sinnult kegi küsib. Sest usume meie, et sinna Jummalast olled wäljalainud.

Epistel Kristusse Taewaminnemise Pühhal. Apost. Tegg. rom. 1, 1-11. salmist sadik.

Sesimesse ramato ollen minna kül teinud, Teo wilus, teigest sest, mis Jesus hakkas teggema ja õppetama se päwani, millal tedda üleswoeti, kui ta Apostolidele (kedda ta olli ärrawallitsenud) pühha Waimo läbbi sai kässo annud, kennele temma ta pärrast omma kannatamist isseennast ellawalt olli näitnud mitme tõssise mārīgiga, ja oli neist nähtud nellikümend päwa, ja rākis Jummalala rigi asjo. Ja kui ta nendega kokko sai, käskis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalemmast ärraminne, waid Issa tootust ootnud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päiwi. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küsifid temmalt ja ütlesid: Issand, kas sinna selsinnatsel aial jälle Israelile ülesehitad kuningriiki? Agga temma ütles neile: Teile ei sünni aego egga tundisid teada, mis Issa omma ennese melewalda pannud, waid teie peate pühha Waimo wāgge sama, kui ta teie peale saab tulnud.

nud, ja peate minno tunnistajad ollema ni hädas Jerusalemmas, kui ka keigel Juda- ja Samaria maal, ja ma- ilma otsani. Ja kui ta sedda sai teinud, tõsteti tedda nende nähhes ülles, ja püüdnud wottis tedda ülles nende silma eest ärra. Ja teie nemmad üffi silmi taewa pole waatsid, kui temm ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks mees walgis ridis, kes ka ütlesid: Kalilea- ma mehed, mis teie seisate ja watate ülles taewa? sefinna Jesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tulema selfammal kombel, kui teie tedda ollete teinud taewa ärraminnewad.

Ewangelium Kristusse Taewaminnemise Pühhal. Mark. 16, 14=20. salmist sadik.

Wisaks kui need üksteistkummend laudasid, näitis ta ennast, ja sõitles nende uskumata ja korwa süddant, et nemmad neid es olle teinud, kes tedda ollid näinud üllestousnud ollerwad. Ja temma ütles neile: Minge keige ma- ilma, kuulutage armo- õppetust keige lomale. Kes usub ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; aga kes ei usu, tedda peab hulla moistetama. Agga neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed ja res ollema: Minno nimmel peawad nemmad kuu ja waimusid wäljaaiama, usi kelesid räkima, usi ülles- wotma, ja kui nemmad üht surma jomaga peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Haigede peäle peawad nemmad käsfi pannema, siis sawad nemmad parremaks. Ja Jesand, kui ta nendega sai räkunud, woeti ülles taewa, ja istub Jummalale parremal polel. Agga nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Jesand

sand aitas neid, ja finnitas se sanna nende imme- tähtede läbbi, mis seal jures sündsid.

Epistel fuendamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmise Pühha.

1 Peetr. 4, 7=11. salmist sadik.

Ugga keige asjade ots on liggi sanud, sepärrast olge moistlikkud ja walvsad palwettele. Agga keige ennamiste piddage isfekeskis ühte puhko armastust: Sest armastus kattab pattude hulka. Olge isfekeskis woõraste wastawotjad, ilma nurisematta, sedda möda kui iggaüks on armo andi sanud, nenda aidage teine teist sellega, kui Jummal monnesarnatse armo head maiapiddajad. Kui kegi rägib, kui Jummal sanna räkigo temma sedda, kui kegi tenib, se tenigo kui sest jouust, mis Jummal annab, et keikis Jummal saaks auustud Jesusse Kristusse läbbi, kellel on au ja wäggi iggaweste iggaweseks aiaks, Amen.

Ewangelium fuendamal Pühhapäwal pärrast Kristusse üllestousmise Pühha. Joan. 15, 26= ja 16, peat. 4. salmist sadik.

Ugga kui se trööstia saab tulnud, tedda minna teile tahhan läkkitada Jesast, se tõe Waim, kes Jesast wäljalähhab, sesamma peab minnust tunnistama, ja teie peate ka tunnistama, sest teie ollete algmisest minnoga olnud. Sedda ollen minna teile räkunud, et teie ennast ei pahhanda. Ja nemmad lükkawad teid loggodussest wälja: ka kulleb se tund, et iggaüks, kes teid tappab, mötleb ennast Jummalale melehead kui ühhe ohwriga tegewad. Ja sedda wotwad nemmad teile tehha se pärrast,

pärast, et nemmad ei olle tunnud sedda Jēsa ga mind. Agga sedda ollen ma teile rākinud, kui se tund saab tulnud, teie se peäle mõtlete, ma teile sedda ollen ütelnud. Agga sedda ep minna algmisest teile mitte ütelnud, sest et teiega olin.

Epistel Mellipühhi esimesel Päwal. Apoc.
Tegg. ram. 2, 1-13. salmist sadit.

Jei kui Mellipühhi-pääw kätte sai, siis ol nemmad keik ühhel meel kous. Ja taer sündis äkkisest üks lohhiseminne, ofsego kuu tuul olleks puhunud, ja täitis keik sedda koudus nemmad isisid. Ja neist nähti kui lõhhi tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende se. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja kasid rākina teisi keli, nenda kui se Waim andis selgeste illesrākida. Agga Jerusalemm olland Juda-rahwas ellamas Jummalakartlik mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taerwa on. Kui nüüd sefinnane heäl sündis, siis tulli wa-hulk kofko, ja said ommas mõttes seggast fesi iggaüks kulis neid omma kele-murde rākida. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja pannid meks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, needsinatsed keik, kes rākivad, Kalilea-ma mehed ei olle? Kuida siis meie iggaüks kuleme omme kele-murde, mis sees meie olleme sündinud? O meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas ja kes meie ellame Mesopotamia ja Juda ja Kypadokia, Pontusse ja Asia-maal, Bregia Pamwilia, Egiptusse ja Libia-rikide sees Kirtaudo, ja Roma-rahwa woõrad, Juda-rahwas

ni hästi kui need, kes Juda-rahwa usko heitnud, Kreta ja Arabia-rahwas; siis kuleme meie neid rākivad meie omma keli Jummalala sured asjad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja olland ofsego kōhhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema? Agga teised pannid sedda naeruks ja ütlesid: Nemmad on täis maggusat wina.

Ewangelium Mellipühhi esimesel Päwal.
Joan. 14, 23-31. salmist sadit.

Jesus wastas ja ütles temmale: Kui legi mind armastab, kül se peab minno sanna, ja minno Jēsa armastab tedda, ja meie tahame temma jure tulla, ja ello-asset temma jure tehha. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno; ja se sanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Jēsa, kes mind on lākkitanud. Sedda ollen minna teile rākitud teie jures olles. Agga se trööstia, se pühha Waim, kedda minno Jēsa tahhab lākkitada minno nimmel, sesamma peab teid õpperama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teile ollen ütelnud. Rahho jättan minna teile, omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte nenda, kui ma-ilm annab. Teie südda argo ehmatago, egga sago arraks mitte. Teie ollete kuulnud, et ma teile ollen ütelnud: Minna lähhän ärra, ja tullen jälle teie jure. Kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis rõõmsad, et ma ollen ütelnud: Minna lähhän Jēsa jure, sest minno Jēsa on surem mind. Ja nüüd ollen minna teile ütelnud enne kui se sünnib, et teie ussure, kui se sünnib. Minna ei sa ennam paljo teiega rākida, sest sefinnatse ma- ilma Würst tulleb,

leb, ja ei sa minnust ühtegi. Agga et ma-
moistaks, et minna sedda Jäsa armastan-
nenda teen, kui Jäsa mind on käsknud: too
ülles, läkki siit ärra.

Epistel Nelliühhi teisel Päwal. Apost. T.
gud, ram. 10, 42 = 48. salmist sadik.

Jemma (Jesús) on meid käsknud rah-
kulutada ja tunnistada, et sesamma on
Jummalast seatud ellawatte ja surnutte koi-
moistaja. Sest ännatsest tunnistawad keik
wetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma
usfuvad, peawad pattude andeks-andmist sa-
kui Peetrus need sannad alles räkis, langes
ha Waim keikide peäle, kes sedda sanna kuul-
ja need usklikud ümberleikamisest, ni mitto
Peetruslega ollid tulnud, ehmatasid ärra, et
pagganatte peäle pühha Waimo and olli wa-
tud. Sest nemmad kuulsid neid woõraid kelesti-
givad, ja Jummalat wägga auustawad.
Kostis Peetrus: Kas legi woib wet keelda, et
ei peaks ristitama, kes pühha Waimo on sa-
nenda kui meiege? Ja temma käskis neid rist-
Jäsa nimmel.

Ewangelium Nelliühhi teisel Päwal.
Joan. 3, 16 = 21. salmist sadik.

Sest nenda on Jummal ma-ilma armastan-
nud, et temma omma aino sündinud Poia on
sama, waid et iggawenne ello temmal peab olla
Sest Jummal ep olle omma Poega mitte lä-
nud ma-ilma, et temma ma-ilma pidid hui-
moistama,

moistama, waid et ma-ilma temma läbbi pidid õn-
faks sama. Kes temma sisse ussub, tedda ei mois-
teta mitte hukka; agga kes ei ussu mitte, jubba se
on hukkamoiistetud, sest temma ep olle uskud
Jummal aino sündinud Poia nimme sisse. Ag-
ga se on se hukkamoiistamine, et Walgus on tul-
nud ma-ilma sisse, ja innimesed armastasid
hinnedust ennam kui sedda Walgust; sest nende
teud ollid kurjad. Sest iggawõks, kes kurja teeb,
hoibab sedda walgust, ja ei tulle walguse jure, et
temma teggusid ei pra laidetama. Agga, kes tõt-
teeb, se tulleb walguse jure, et temma teud woik-
sid arwalikkus sada, sest nemmad on Jummal
tees tehtud.

Epistel Nelliühhi kolmandamal Päwal.
Apost. Tegg. ram. 8, 14 = 17 salmist sadik.

Jkui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid,
said kuulda, et Samaria-lin Jummalat san-
na olli wastowotnud, läkkitasid nemmad nende
jure Peetrust ja Joannest. Kui need senna said,
pallusid nemmad Jummalat nende eest, et nem-
mad pühha Waimo pidid sama. (Sest temma
ei olnud weel ühhegi peäle nende seast langenud,
wad nemmad ollid agga Jäsa Jäsa nim-
mel ristitud.) Siis pannid nemmad käed nende
peäle, ja nemmad said pühha Waimo.

Ewangelium Nelliühhi kolmandamal Pä-
wal. Joan. 10, 1 = 10. salmist sadik.

Sest, tõest, minna ütlen teile, kes ei läbha
uskese sisse lammaste lauta, waid astub mai-
alt sisse, se on wärras ja rõwel. Agga kes uskese
sisse

sisse lähhäb, se on lammaste karjane. Sellele
 uksehoidja lahti, ja need lambad kuulwad teie
 heäle, ja temma kutsub ommad lambad nime
 pärrast, ja wiib neid wälja. Ja kui ta om
 lambad saab wäljaaianud, siis käib temma
 eel, ja need lambad käiwad temma järrel,
 nemmad tundwad temma heält. Agga
 järrel ei käi nemmad mitte, waid pöggene
 temma eest, sest nemmad ei tunne woõraste
 mitte. Se tähhendamisese-sanna ütles Jesus
 Agga nemmad ei moissinud mitte, mis se pid
 lema, mis temma neile räkis. Sepärrast
 Jesus jälle nende wasto: Edest, tõest minna
 teile: Minna ollen lammaste üks. Keif, kes
 mind on tulnud, need on wargad ja röõwliid
 ga lambad ei olle neid mitte kuulnud. Minna
 len se üks, kui kegi minno läbbi sisse lähhäb
 peab õnsaks sama, ja peab sisse- ja wäljama
 ma, ja sõmist leidma. Warras ei tulle mu pärr
 kui warrastama ja tapma ja hukkama. Minna
 len tulnud, et neil peab ello ja keif rohkestest

Epistel Kolm=aino Jummalä Pühhal
 Rom. II, 33=36. salmist sadik.

See sedda Jummalä riklusse ja tarkus
 tundmisese süggawust! Kuis ärra-arrwama
 on temma kohtomoisismised, ja ärramoisismised
 temma wisid! sest kes on Isfanda mele tun
 Ehf kes on temma nouandja olnud? Ehf kes
 temmale middagi enne-annud, et sedda peate
 male jälle tasfutama? Sest temma seest, ja
 ma läbbi ja temma sisse on keif asjad; tem
 olgo au iggaweste, Amen.

Ewangelium Kolm=aino Jummalä Pühhal.

Joan. 3, 1=15. salmist sadik.

Agga üks inimenne oli Wariferide seast, Ni
 kodemus nimmi, Juda-rahwa üllem. Sesin
 nane tulli Jesusse jure õsel, ja ütles temmale: Öppe
 taja, meie teame, et sa olled Jummalast tulnud
 õppetajaks: Sest ükski ei woi neid immetähtesid
 tehha, mis sinna teed, kui Jummal ei olle temma
 ga. Jesus wastas ja ütles temmale: Edest,
 tõest, minna ütlen sulle, kui kegi ei sünni üllewelt,
 ei woi temma mitte Jummalä riki nähha. Niko
 demus ütles temma wasto: Kuis woib inimenne
 sündida, kui ta wanna on? Kas ta woib teist
 korda omma emma ihho sisse müüna ja sündida?
 Jesus wastas: Edest, tõest minna ütlen sulle, kui
 kegi ei sünni weest ja Waimust, siis ei woi temma
 mitte Jummalä rigi sisse sada. Mis lihhasi sün
 dinud, se on lihha, ja mis Waimust sündinud, se
 on Waim. Ärra panne immeks, et ma sulle ol
 len ütelnud: Teie peate üllewelt sündima. Tuul
 puhhub, kuhho ta tahhab, ja sinna kuled temma
 heäle, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja
 kuhho ta lähhäb: Nenda on iggäüks, kes Wai
 must on sündinud. Nikodemus wastas ja ütles
 temmale: Kuida se woib sündida? Jesus wastas
 ja ütles temmale: Oled sinna Israeli õppetaja,
 ja ei moista sedda mitte? Edest, tõest, minna üt
 len sulle: Meierägime, mis meie teame, ja tunnis
 tame, mis meie olleme näinud, ja teie ei wotta
 meie tunnistust mitte wasto. Kui minna teile räk
 gin neist asjust, mis Ma peäl on, ja teie ei ussu
 mitte; Kuida wottaksite teie uskuda, kui ma teile
 rägitsin neist asjust, mis üllewelt taewas on? Sest

ükski ei olle taewa lainud, kui agga se, kes wast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes was on. Ja nenda kui Moses ühhe ussi on kōhūllendanud; nenda peab se innimesse Poeg kōhatama, et ükski, kes temma sisse ussub, ei peo ka sama, waid et temmal iggawenne ello peab lema.

Epistellesimesel Pühhapawal parrast kolm-aino Jummal Pühha. 1 Joan. 4, 16=21. salmist sadik.

Jummal on armastus, ja kes armastus se jääb, se jääb Jummal sisse, ja Jummal sisse. Ses on se armastus täieks meie jures, et meil woiks julgust olla kōhto pōstsesse, sest otsego temma on, nenda olleme ka meie natses maailmas. Kartust ep olle mitte armastuses, waid täis armastus aiab kartust, sest kartusel on wallo; agga kes kardab, se ei mitte täieks sanud armastuses. Armastus tedda, sest ta on meid enne armastand. Kui ütleb: Ma armastan Jummalat, ja wihkab ma wenda, se on wallelik; sest kes ei armastanna omma wenda, kedda ta näab, kuida se Jummalat armastada, kedda temma mitte ei. Ja sefinnane kāssofanna on meil temmalt, kes Jummalat armastab, se peab ka omma wenda armastama.

Ewangelium esimesel Pühhapawal parrast kolm-aino Jummal Pühha Luk. 16, 19=31. salmist sadik.

Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehk ennast purpuri ja kalli linnase ridega, ja

iggapäärw rōõmsaste ja sureste. Agga üks waene olli Laatsarus nimmi, se olli maas temma wärtawa ees täis paitsid, ja püdis omma kōhto täis sada neist leima rasofessist, mis rikka laua peält mahhalangsid, agga koeradke tullid ja lakkusid temma paised. Agga se sündis, et se waene surri, ja et tedda inglidesi kanti Abraami sülesse: Agga se rikkas surri ka ja maeti mahha. Ja kui ta pōrgus sures wallus olli, ja ommad silmad üles tõstis, näggi ta Abraami kaugelt ja Laatsarust temma süles. Ja temma hüdis ja ütles: Issa Abraam, heida arms mo peäle, ja lakkita Laatsarust, et ta omma sõrme otša wette kastaks, ja minno keelt jahhutaks, sest mind waewatakse wägga sefinnatse tullelekes. Agga Abraam ütles: Poeg, mõtle, et sa omma head põlwe ommas elus olled kätte sanud, ja nendasammoti Laatsarus kurja, agga nüüd rōõmustakse tedda siin, ja sind waewatakse. Ja peäle keik on meie ja teie wahhel suur wahhe kinnitud, et need, kes siit tahtwad senna teie jure miina, ei woi mitte, egga need, kes seält on, ei sa seält tenna meie jure tulla. Agga temma ütles: Ma pallun siis sind, issa, et sa tedda lakkitad minno issa kotta, sest mul on wiis wenda, et ta neile kinnitaks, et nemmadke ei sa teie wallo paika. Abraam ütles temmale: Neil on Moses ja prohwetid, kuulgo nemmad neid. Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid kui legi surnust nende jure lähhaks, siis parrandaksid nemmad meelt. Agga ta ütles temmale: Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei kule, egga nemmad ialge wottaks nou, kui legi surnust ülestoukses.

Epistel teisel Pühapäwal pärrast Kolm-
aino Jummal Pühha. 1 Joan. 3,
13=18. salmist sadik.

Mõige pange immeks, minno wennad, kui ma ilma teid wihtab. Meie teame, et meie surma-
olleme tulnud ello sisse, sest et meie armastame
wennad; kes wenda ei armasta, se jääb surma-
sisse. Iggauks, kes omma wenna wihtab, se
innimesse tapja, ja teie teate, et ei ühhelgi in-
mehesse tapjal ep olle iggawesi ello ennese sisse-
wad. Ses olleme meie sedda Jummal armastu-
tunud, et temma omma ello meie eest on jätma
ja meie peame ka ello wendade eest jätma. Ma
kel ma-ilma peatoidust on, ja näab ommal ma-
nal middagi tarwis ollewad, ja panneb omma
süddame temma eest kinni, kuidas jääb Jummal
armastus temma sisse? Minno lapsokessed, mis
armastagen mitte sannaga egga kelega, mis
teoga ja tõega.

Ewangelium teisel Pühapäwal pärrast
Kolm=aino Jummal Pühha. Luk.
14, 16=24. salmist sadik.

Uks innimenne teggi sure õhto-sõmaia, ja
sus palju, ja läkkitas omma sullast õhto-
ma-aia tunnil neile, kes ollid kutsutud, ütlemas
Dulge, sest keik on jo walms. Ja nemmad hõl-
sid ennast keik ühhest suust wabbandama.
menne ütles temmale: Minna ollen pöido olnud
ja pean wäljainnema ja sedda waatma:
pallun sind, wabbanda mind. Ja teine ütles
Ma ollen wiis pari hãrgi olnud, ja lähhan
fatsma, ma pallun sind, wabbanda mind.

üks teine ütles: Ma ollen naese wotnud, ja sepä-
rast ei woi minna tulla. Ja se sullane tulli taga-
gasi, ja kulusas sedda omma isfandale; siis wiht-
hastas koia-issand, ja ütles omma sullasele: Min-
ne warsti wälja liinna laia ulitsatte ja poik-ulitsat-
te peäle, ja to seie sisse need kes waesed ja wigga-
sed ja jallotumad ja piinmedad on. Ja se sullane
ütles: Issand, se on sündinud nenda kui sa käst-
sid, agga weel on maad. Ja isfand ütles sullase
wasto: Minne wälja teie peäle ja aedade äre,
ja sada neid sisse tulles, et minno kõdda täis
saaks. Sest minna ütlen teile, et ükski neist meh-
hist, kes on kutsutud, ei pea minno õhto-sõmaeaga
maitsma.

Epistel kolmandamal Pühapäwal pärrast
Kolm=aino Jummal Pühha. 1 Peetr.
5, 6=11. salmist sadik.

Sis allandage ennast nüüd Jummal wägge-
wa kãe alla, et temma teid woiks üllendada
õigel ajal. Heitke keik omma murret temma peä-
le, sest ka murretseb teie ette. Olge kasfinad, wäl-
wage, sest teie waenlane, kurrat, kãib ümber kui
mõiraja lauwoer, ja otsib, kedda temma woiks är-
raneelda: Selle wasto seiske kindlaste uskus, ja
täädle, et needfammad kannatamisjed täieste sa-
wad teie wendade feltsi kätte kes ma-ilmas on.
Agga se keige armo Jummal, kes meid on kutsu-
nud omma iggawesse au sisse Kristusse Jesusse
sees, se parrandago, linnitago, tehko wahwaks,
ja raiago teid tuggewaste, kui teie ürrikeste sate
kannatanud. Sellesammale olgo au ja waggi
iggaweste iggawessels aiaks, Amen.

Ewangelium kolmandamal Pühapäeval
pärast Kolm-aino Jummal Pühha.
Luk. 15, 1-10. salmist sadik.

Agga keik Pölneriid ja pattused tullid temma
tedda kuulma. Ja Wariserid ja kirjatund
nurriseid ja ütlesid: Sesinnane wottab patte
wasto ja sööb nendega. Agga temma räkis
se tähendamisse-sanna, ja ütles: Mis sug
innimenne teie seast on, kennel sadda lammas
ja kui ta ühhe neist ärrakautab, eks ta jätra
heksakümmele peäle ühheksa kõrbe, ja eks ta
hä selle järrele, mis on ärrakaddunud, kum
sedda leiab? Ja kui ta saab leidnud, siis par
ta sedda omma ollade peäle rõmoga. Ja kui
kojo saab, siis kutsub ta kolko sõbrad ja naab
ja ütleb neile: Olge minnoga rõõmsad, sest ma
len leidnud omma lamba, mis olli ärrakaddu
Minna ütlen teile, et nenda on rõõm taewas
pattuse pärast, kees meelt parrandab, enn
ühheksakümne peäle ühheksa õige pärast, ke
meleparrandamist ei olle tarwis. Ehk mis sug
naene on, kel kümme trahma-rahha on, kui
ühhe trahma-rahha ärrakautab, eks ta küm
süta, ja eks ta kodda ei pühhi, ja eks ta hõlega
otsi, senni kui ta sedda leiab. Ja kui ta saab
nud, siis kutsub ta kolko sõbrad ja naab
ütleb: Olge minnoga rõõmsad, sest ma ollen
trahma-rahha leidnud, mis ma olin ärrakau
nud. Nenda, ütlen minna teile, on rõõm Ju
mala inglide ees ühhe pattuse pärast, kees me
parrandab.

Epistel neljandalamal Pühapäeval pärast
Kolm-aino Jummal Pühha. Rom.
8, 18-23. salmist sadik.

Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kanna-
tamised ep olle ühtegi wäärt selle au wasto,
mis meile peab ilmutadama. Sest loom otab
pikki silmi Jummal laste au ilmutamist. Sest
loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea
melega, waid selle pärast, kes tedda on senna alla
heitnud se lotusse peäle, et ka sesamma loom peab
peastetud sama sest kadduwa asja tenistussest
Jummal laste wabhadusseks. Sest meie tea-
me, et keik loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures
waewas on tännini. Agga mitte üks päinis se,
waid ka need isse, kellel Waimo esimesed an-
nid on, sa meie isse äggame isseennestes ja otame
laste õigust, se on: Meie ihho ärrapeastimist.

Ewangelium neljandalamal Pühapäeval pär-
rast Kolm-aino Jummal Pühha. Luk.
6, 36-42. salmist sadik.

Spärast olge armolisest, nenda kui teie Jē-
sa armolinne on. Ja ärge moisteta kōhbut,
suis ei moisteta ka mitte teie peäle kōhbut: Ärge
moisteta hukka, suis ei moisteta ka teid mitte hukka.
Andke andeks, suis ei moisteta teie andeks: Andke,
suis peab teile antama, üks hea kinniwautud, ja
kõhja peaga ja puistatud moõd peab teie rüppe
antama: Sest sellesamma moõdoga, misga teie
moõdate, peab teile jälle moõdetama. Agga tem-
ma ütles neile tähendamisse-sanna: Kas pim-
me woib pimmedale teed juhhatada? Eks nem-
mad mollemad auko ei lange? Ei jünger olle mit-
te

te ülleml kui temma õppetaja; agga iggaüks ei este õppetud peab ollema kui temma õppetaja. Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna filmas on, agga sedda palli, mis so ommas filmas on, ei panne sa mitte tähele. Ehk kuitõ woid sa omma wennale öölda: Wend, lasse kuisin sedda pinda wälja, mis so filmas on; isse ei nä sa sedda palli mis so filmas on? Oh na sallalik! kisu esite sedda palli ommasi filmas wälja, ja siis selletad sinna wäljaliskuda sedda pinda, mis so wenna filmas on.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast kolm=aino Jummal Pühha. 1 Peetr. 3, 8=15. salmist sadit.

Agga wimaks olge keik ühhomelelisõed, ää melega teiste wasto, wendade armastajad, süddamest halledad, lahked. Urge makske kurja kurjaga, ehk sõimamist sõimamisega, mis se wasto õnnistage, sest et teie teate, et teie teie ollete kutsutud, et teie õnnistamist peate panna. Sest kes ello tahhab armastada, ja hõ päiwi nähha, se waigistago omma keelt kuisin eest, ja ommad mollkad kawwalust räkima. Temma pöörigo ennasi kurjast ärra, ja teie head, temma otfigo rahho, ja noudko sedda talle. Sest Jõsanda filmad watawad õigede peäle, temma kõrwad kuulwad nende pallumist: Agga Jõsanda palle on wasto neid, kes kurja teie head. Ja kes on, kes teile peaks kurja teggema, kui teie head tallekanouate? Ja kui teie ka peaksite kannatama õiguse pärrast, siis ollete teie õnsad: agga ärge kartke nende hirno, ja ärge ehmatage mitte.

wägga ärra. Agga pühhitsege Jõsandat Jummalat omma süddamette sees.

Ewangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolm=aino Jummal Pühha. Luk. 5, 1=11. salmist sadit.

Agga se sündis, kui rahwas temma (Jesuse) jure tungis Jummal sanna kuulma, ja temma isse seisis Kenetsareti järwe äres, ja näggi kaks laewa järwe äres seiswad, agga kallamehed ollid neist wäljalainud, ja loppufasid note ärra: Siis läks temma ühhe laewa peäle, mis Simon parralt olli, ja pallus tedda, et ta mäelt natukest piddi ärrasoudma. Ja temma istus mahha, ja õppetas rahwast laewa seest. Agga kui ta lõppes räkima, ütles temma Simon wasto: soua senna süggawa kohta, ja laske ommad nodad sisse ühhe loma kassiks. Ja Simon wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme Feige se õ tööd teinud, ja ey olle ühtegi sanud, agga sinno sanna peäle tahhan ma nota sisse lasta. Ja kui nemmad sedda teggid, said nemmad sure hulga kallo; agga nende noot karrises lõhki, ja nemmad tombasid kääga omma feltimeeste wasto, kes teises laewas ollid, et nemmad piddid tullema, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid mollemad laewad täide, nenda et nemmad wau sid. Agga kui Simon Peetrus sedda näggi, heitis temma Jesusse põlwele ette mahha, ja ütles: Jõsand, minne minnust ärra, sest ma olen üks pattune innimenne. Sest suur ehmatatus olli temma peäle tulnud, ja keikide peäle, kes temnaga ollid, se kallafagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sanud.

nud. Nendasammoti ka tulli suur ehmatas Joannese ja Joannesse Sebedeuse poegade peale kes Simona seltsimehked ollid. Ja Jesus ütles Simona wasto: Arra karda, sest aiasid pead innimesi püüdma. Ja nemmad aiasid laem dega mäele, ja jätsid keik mahha, ja käisid teie ma järrel.

Epistel kuendamal Pühhapawal pärrast kolm-aino Jummalale Pühha. Rom. 6, 3-11. salmist sadik.

Sest ei teie ei tea, et mitto meid Kristus ristusse sisse on ristitud, et meie temma temma sisse olleme ristitud? Siis olleme meie temma magi mahhamaetud ristimise läbbi surma sisse ja otsigo Kristus on üllesärratud surnust ja au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus olema. Sest kui meie temmaga olleme istutud temma surma sarnadusses, siis peame meie ka temma üllestoumisses sarnatsed ollema. Et meie sedda oleme, et meie wanna innimenne temmaga on ristitud, et patto ihho peab tühjaks minnema, meie mitte ennam patto ei teni; sest kes surnud on, se on õigeks moistetud pattust. Agga kui me Kristussega olleme surnud, siis ussume meie, et meie ka temmaga peame ellama, sest et meie temme, et Kristus surnust üllesärratud mitte ennam ei surre, surm ei wallitse teie temma üle. Sest mis temma on surnud, sedda on ta pattule surnud ükford; agga mis ta ellab, sedda ellab temma Jummalale. Nenda arwage ka teie ennem pattule kül surnud ollewad, agga Jummalale ollewad Kristusse Jesusse meie Jesanda sees.

Ewangeliummid

Ewangelium kuendamal Pühhapawal pärrast kolm-aino Jummalale Pühha. Matt. 5, 20-26. salmist sadik.

Sest minna (Jesus) ütlen teile: Kui teie õigused on olle paljo üllem kui kirjarundjatte ja Wäriseride õigused, siis ei sa teie mitte taewa riki. Teie ollete kuulnud, et wannemille on räägitud: Sinna ei pea mitte tapma; agga kes ial tappab, on kohtu wäärt. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes omma wenna peäle ilma-asiata wihha kannab, on kohtu wäärt; agga kes ial omma wenna wasto ütleb: Raka, se on sure kohtu wäärt; agga kes ial ütleb: Sa jölle! se on pörgo tulle wäärt. Sepärrast, kui sinna omma ande altari peäle tood, ja seal so mele tulleb, et sinna wennal midagi on sinna wasto; siis jätta senna omma ande altari ette, ja minne, ja lepyi enne omma wennaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande. Olle pea heamelelinne omma wihha: mehhe wasto, tunni sinna temmaga tee peal olled, et se wihha-mees sind ei anna ärra kohtomoißija kätte, ja kohtomoißija sind ei anna ärra sullase kätte, ja sind ei wisata wangitorni. Odest, minna ütlen sulle: Sinna ei peäse seält wälja, ennego sinna ka wiimse tinga saad ärramaksnud.

Epistel seitsemel Pühhapawal pärrast kolm-aino Jummalale Pühha. Rom. 6, 19-23. salmist sadik.

Minna rāgin innimesse kombel teie lihha nõdurusse pärrast; sest otsigo teie ommad liikmed ollete annud roiaustussele ja üllekohtule orjaks üllekohtu: Nenda andke nüüd ommad liikmed

med õigussele orjaks pühitusseks. Sest kui
patto sullased ollite, siis ollite teie õigussest laht
Mis kasso olli teil siis neist asjust, mis pärrast
nüüd häbbi on? Sest nende ots on surm. Nüüd
nüüd, et teie ollete pattust lahti ja Jummal
jaks sanud, on teil omma kasso, et teie p
haks sate, ja se ots on iggawenne ello. S
surm on patto pall, agga iggawenne ello
Jummal armo- and Kristusse Jesusse m
Isanda sees.

Ewangelium seitsemel Pühhapawal pär
kolm-aino Jummal Pühha. Matt. 8
1-9. salmist sadit.

Neil päiwil, kui wägga paljo rahwast kous
ja neil ep olnud ühtegi süa, kutsus Jesus
mad Jüngrid ennese jure ja ütles neile: Mul
wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad
jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep
middagi süa. Ja kui minna neid lassen koi
na sõmatta, siis nõrguwad nemmad ärra tee
sest monned neist ollid kagelt tulnud. Ja tem
jüngrid wastasid temmale: Kust woib legi
kõrbes neid leiwaga täita? Ja temma küsis
Mitto leiba teil on? Ja nemmad ütlesid: Seit
Ja temma kaskis rahwast mahhaistuda Ma
le, ja wottis neid seitse leiba, tannas, murdis
andis omma jüngrittele, et nemmad piddid
pannema. Ja nemmad pannid rahwa ette,
neil olli pisut kallokesi, ja temma õnnistad
kaskis ka neid ettepanna, agga nemmad sõid
nende kõhhud said täis, ja korjasid kokko üllejään
palkokesi seitse korwi täit. Agga neid kes ollid

nud, olli liggi nelli tuhhat, ja temma lastis neid
minna.

Ewangelium, mis Kiriko-seadusse ramato
järeel seltsinnatset seitsemel Pühhapawal pär
rast kolm-aino Jummal Pühha ka kaskise
etteluggeda, ja ärrafelletada. Matt. 17,
1-9. salmist sadit.

Ja kui päwa pärrast wottis Jesus ennese
Peetrust ja Jakobust ja Joannest temma
wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle
isepäinis, ja tedda mudeti nende ees, ja temma
palle paistis otsego päike, ja temma rided said
walgets otsego walgus. Ja wata, Moses ja
Elias näitsid ennast neile, ja kõnnelesid temmaga.
Agga Petrus wastas ja ütles Jesussele: Is
sand, se on hea, et meie siin olleme, kui sa tah
had, siis tahhame meie seie kolm maia tehha,
ühhe sinnule, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale.
Kui temma alles rätis, wata, siis warjas nende
ülle üks selge pilw, ja wata üks heäl pilwest üt
les: Sesinnane on mo armas Poeg, kes minno
mele pärrast on, tedda kuulge. Ja kui jüngrid
sedda kuulsid, heitsid nemmad omma silmili mah
ha ja kartsid wägga. Ja Jesus tuli nende jure,
putus neisse ja ütles: Fouste ülles ja ärge kartke
mitte. Agga kui nemmad ommad silmad ülles
rõssid, ei näinud nemmad keddagi, kuid Jesusst
üks päinis. Ja kui nemmad mäelt allaläksid,
kaskis neid Jesus ja ütles: Teie ei pea sedda näit
mist ühhelegi üttema, kunni innimesse Poeg sur
mast saab ullestousnud.

Epistel kahheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha Rom.

8, 12=17. salmist sadik.

Sepärrast nüüd, wennad, ep olle meist wõ
lihaga, et meie peakime lihha järrele
ma. Sest kui teie lihha järrele wõttate ell
siis peate teie surrema: agga kui teie Waimo
ihho teud wõttate surretada, siis peate teie ell
Sest ni mitto kui Jummal Waimo läbbi ju
takse, needsinatsed on Jummal lapsed.
teie ep olle sanud sullase põlwe waimo, et teie
le peakite kartma, waid teie ollete lapse põ
Waimo sanud, kelle läbbi meie küssendame:
ba, Jēsa! sesamma Waim tunnistab meie
moga, et meie olleme Jummal lapsed.
meie nüüd lapsed, siis olleme meie ka pärriad
hästi Jummal pärriad, kui Kristussega
ad, kui meie temmaga kannatame, et meie ka
maga au sisse sama.

Ewangelium kahheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha. Mat.

7, 15=23. salmist sadik.

Agga hoidke ennast walle-prohmetide eest,
teie jure tullewad lamaste ridis, agga
piddi on nemmad kiskiad hundid. Nende
peate teie neid tundma. Kas wina-marjo
takse kibbowitsust, ehk wigi-marjo ohhast?
da igga hea pu kannab head wilja, agga
pu kannab pahha wilja. Hea pu ei woi
wilja lända, egga pahha pu woi head wilja
da. Igga pu, mis head wilja ei kätina, raitu
mahha ja wisfatakse tüllesse. Sepärrast

wiljast peate teie neid tundma. Ei sa keik, kes
minno wasto ütleb: Jēsand, Jēsand, taewa riki,
waid kes teeb minno Jēsa tahtmist, kes taewas
on. Palsjo ütlewad minno wasto selsammal pä
wal: Jēsand, Jēsand, eks meie olle sinno nimmel
prohmeti wisil rākinud, ja sinno nimmel kurrjad
waimud wälja-aianud, ja sinno nimmel palsjo wāg
gewaid teggusid teinud? Ja siis tunnistab min
na neile: minna ei olle teid ellades tunnud, tag
ganege minnust ärra, kās teie üllekohto tete.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha. 1 Kor.

10, 6=13. salmist sadik.

Agga need asjad on meie ettetāhendamis
sündinud, et meie kurrja asjo ei pea himmus
tama, nenda kui nemmadke on himmustanud.
Arge sage ka mitte wõdra jummal teenriks, nen
da kui monningad neist, kui kirjotud on: Rahwas
istus mahha söma ja joma, ja tousis ülles män
gima. Arge piddagem ka hora-ello, nenda kui
monningad neist on hora-ello piddanud, ja lang
sid ühbel päwal kolmtuhhat kolmatkümmed.
Arge kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad
neist ka kiusasid, ja neid rikkuri maddudest ärra.
Arge nurrisege ka mitte, nenda kui monningad
neist nurrisesid ja said hukka ärrarikkuja läbbi.
Agga se keik on sündinud neile ettetāhendamis
seks. Agga se on kirjotud meile maenitusseks,
kelle peale ma ilma ots on tulnud. Sepärrast,
kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma
ei lange. Teie ei olle weel muud kui innimesse
kiusatus kätte tulnud. Agga Jummal on ustraw,
kes

kes teid ei lasse kiusata ennam kui teie sudate
da, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa teha
et teie sudate kanda.

Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal p
rast kolm=aino Jummal Pühha. Lut.
16, 1=9. salmist sadik.

Agga ta ütles ka omma jüngritte wasto:
innimenne olli rikkas, sel olli maiapid
ja selle peäle olli temma ette kõnne tõstetud,
peaks ta temma warra ärrahukkama. Ja
ma kutsus tedda, ja ütles temmale: kuida
sedda finnuft kulen? te arro ommast maiapi
missest, sest sinna ei woi ennam mitte maia
dada. Agga se maiapidaja mõtles isfeennet
Mis pean ma teggema? minno Jssand woi
maiapidamist minnuft ärra; kaewada ei
ma mitte; häbbi on mul kerjades. Ma tean
ma tahhan tehha, et kui minna maiapidam
sest lahti saan, nemmad mind wastowotwad
ma koddade sisse. Ja temma kutsus enne
iggaühhe omma Jssanda wõlgasist, ja ütles
simesse wasto: paljuks sul mo Jssandaga w
on? ja se ütles: sadda wati õlli. Ja ta
temmale: wotta omma ramato, ja istu ma
ja kirjota warsti wiiskümmend. Pärast ütles
teisele: agga paljuks sul wõlgo on? temma
sadda wakka nisfo. Ja temma ütles tem
wotta omma ramato, ja kirjota kahheksa
mend. Ja se isand kitis sedda üllekohtu
pidajat, et ta targaste olli teinud, sest se
ma=ilma lapsed on ennam moistlikud, kui
gusse lapsed omma suggu rahwa seas. Ja

nage ütlen teile: tehke ennestele sõbro üllekohtu
sest Nammonast, et kui teie keikist lahti sate, nem
mad teid wastowotwad iggaweste maiadesse.

Epistel kümneamal Pühhapäwal pärast
kolm=aino Jummal Pühha. 1 Kor.
12, 1=11. salmist sadik.

Agga waimolikkust andist, wennad, ei tahha
minna mitte, et teil peab teadmatta ollema.
Teie teate, et teie ollite pagganad, ja läksite kele
tumatte woõraste jummalatte jure, nenda kui
teid sadeti. Sepärast annan ma teile teada, et
ükski, kes Jummal Waimo läbbi rägib, Jessus
ära ei nea. Ja ükski ei woi Jessus Jssandaks
nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi. Kõl
armo=annid on mitmesuggused, agga sesamma
Waim. Ja annetid on mitmesuggused, agga
sesamma Jssand. Ja teud on mitmesuggused,
agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees
teeb. Agga iggaühhele antakse Waimo walgu
tamist teiste kasuks. Sest ühhele antakse Wai
mo läbbi tarkusse fanna, agga teisele tundmiss
fanna sesamma Waimo järrel; agga teisele antakse
usko sesamma Waimo sees; agga teisele annid
terweks tehha sesamma waimo sees; agga teisele
wõggewaid teggusid tehha; agga teisele prohwi
tulutamist; agga teisele waimusid ärraawata;
agga teisele antakse monnesuggusid kelesid; agga
teisele keelte ärraselletamist. Agga sedda keik teeb
se üks ja sesamma Waim, ja jaggab iggaühhele
omma, nenda kui temma tahhab.

Ewangelium künneamal Pühhapäwal
 pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Luk.
 19, 41=48. salmist sadik.

Jä kui temma (Jesus) liggi sai ja liina näg
 nuttis ta temma pärrast, ja ütles: kui sinu
 ge teaksid sedda ja weelgi sefännatsel ommal
 wal, mis sinno rahhule tarwis lähhäb! agga ma
 on se sinno silma eest warjule pandud. Sest
 tulleb sinno peäle, et so waenlased sinno
 walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind
 piddi waewawad; ja nemmad löwad sind
 ha ja sinno lapsed sinno sees; ja ei jätta
 kirowi peäle, sepärrast et sa ei olle tunnud
 armo katsmisse aega. Ja temma läks pühha
 ta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes seal sees
 ja offsid, ja ütles neile: kirjutud on: min
 koddad on palwe koddad, agga teie ollete
 rööwli auguks teinud. Ja temma olli iggapa
 pühhas koias õppetamas. Agga üllemad pre
 ja kirjatundjad ja rahwa üllemad püüdsid
 hukka sata, ja ei leidnud mitte mis nemmad
 did teggema; sest keik rahwas, mis tedda
 hoidsid temma pole.

Epistel üheteistkümneamal Pühhapä
 pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
 1 Kor. 15, 1=10. salmist sadik.

Agga ma annan teile teada, wennad, se
 armo-õppetust, mis ma teile ollen kuulutanud
 mis teie ka ollete wastowotnud, mis sees teie
 seisate, mis läbbi teie ka õnsaks sate, kui teie
 nenda peate, mil wiisil minna teie ollen kuulutanud
 olgo siis, et teie ollete ilma-asjata usknud:

ma ollel teigeesite teile sedda annud, mis minna
 ka ollel sanud, et Kristus on surnud meie pattude
 eest kirjade, järwele, ja et temma on maetud, ja et
 ta on ülestõusnud kolmandamal päwal kirjade
 järwele; Ja et ta on nähtud Kewast, pärrast kah-
 hesteistkümnest. Pärrast on temma nähtud en-
 nam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast
 weel siit sadik surem hull ellus on, agga monnin-
 gab on ka maggama lainud. Pärrast on temma
 nähtud Jakobusfest, pärrast keikist Apostlidest.
 Agga wimaks keikide järrel on temma ka minnust
 kui ühhest enneaegselt nähtud. Sest ma ollel kei-
 gewähem Apostlide seast, kes ep olle wäärt, et
 mind Apostlike hütakse, sepärrast, et ma Jumma-
 la koggodust ollel tallakiusanud. Agga Jumma-
 la armust ollel minna, mis ma ollel, ja temma
 arm minno wasto ei olle mitte tühhine olnud,
 waid ma ollel paljo ennam tööd teinud kui nem-
 mad keik; agga ei mitte minna, waid Jummal
 arm, mis minnoga on.

Ewangelium üheteistkümneamal Pühhapä-
 wal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
 Luk. 18, 9=14. salmist sadik.

Agga ka monnele wasto, kes isse enneste peä-
 le lootsid, et nemmad piddid õged ollema,
 ja muud põlgsid, ütles Jesus se tähhendamisese san-
 na: kaks innimest läksid ülles pühha kotta palwet
 piddama, teine olli üks Wariseer, ja teine üks
 Eotner. Se Wariseer seisis, ja lugges isseenne-
 ses sedda: oh Jummal! minna tännan sind, et
 minna ep olle nenda kui muud innimesed, rifujad,
 üllekohtused, abbiellorikjad, egga nenda kui sefin-
 nane

nane Dölner. Minna paastun faksford näb-
las, ma annan künneft keikist, mis mul on.
se Dölner seisis emalt, ja ei tahtnud omma silmi-
taewa pole ülestõsta, waid löi omma wasto
do ja ütles; oh Jummal, olle mulle pattusele
molinne! Minna ütlen teile: sefinnane läks
omma kotta parreminne digeks moistetud kui
Sest iggäiks kes ennast isse üllendab, tedda
landakse, agga kes ennast isse allandab, tedda
üllendakse.

Epistel kahheteistkümnele Pähhapäwal
pärast kolm-aino Jummal Pühha.
2 Kor. 3, 4 = 9. salmist sadik.

Ugga nisuggune lotus on meil Kristusse
Jummal pole, ei mitte, et meie isseennest
test kolbame middagi arvata kui isseennest
waid meie kõlbatus tulleb Jummalast, kes meid
on teinud kõlbawaks ue seaduse teenriks, ei
kirja-tähhe, waid Waimo sullasiks. Sest
täht surretab, agga Waim teeb ellawaks.
surma ammet kirja tähtes, mis kirwide sisse
fiklitud, au sees olnud, nenda et Israeli la-
ei woinud mitti üksi silmi Mosesse pallet wada-
temma palle au pärast, mis süski piddi ärra-
ma: kuis ei peaks paljo ennam Waimo am-
au sees ollema? sest kui hukkamoistmisse am-
sil au olnud, paljo ennam on üpris surema au
digusse ammet.

Ewangelium kahheteistkümnele Pähhapäwal
pärast kolm-aino Jummal Pühha.
Mark. 7, 31 = 37. salmist sadik.

Ja kui temma (Jesus) jälle Tirusse ja

raiadest wäljaläks, tulli temma Kalilea järwe äre
Eest künne-liina raiasse. Ja nemmad tõid tem-
ma jure ühhe kurdi, kel kudda keel olli, ja pallusid
tedda, et ta piddi kät temma peäle panna.
Ja temma wottis tedda rahwa seast ärra kõrwa-
le, ja pistis ommad sõrmed temma kõrwo, ja sü-
litas, ja putus temma kelesse ja watis ülles
taewa, ohkas ja ütles temmale: Ewata! se on:
sa lahti! Ja seddamaid said temma kõrwad lah-
ti, ja temma keele kõidil peasis lahti, ja ta rakis
selgeste. Ja temma kelis neid sedda ühhelegi rä-
kimast; agga sedda ennam temma neid kelis, sed-
da ennam kulutasid nemmad sedda. Ja nemmad
ehmatafid üpres wägga ärra, ja ütlesid: Temma
on keik hästi teinud, kurdidle teeb temma kuulma,
ja keletumad räkima.

Epistel kolmeteistkümnele Pähhapäwal
pärast kolm-aino Jummal Pühha.
Kalat. 3, 15 = 22. salmist sadik.

UEnnad, minna rāgin innimeste wiisil. Ei
innimessege wimist seadust põlga ükski ärra,
kui se kinnitud on, agga panne middagi senna kõr-
wa. Agga nüüd on tootused Abraamile ja tem-
ma Seemnele rāgitud. Temma ei ütlen mitte: ja
sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühhest: ja
sinno Seemnele, se on Kristus. Ugga minna üt-
len sedda: se käsk, mis nellisadda peäle kolmküm-
mend aastat pärast on antud, ei te mitte kõlwa-
tumaks sedda seadust, mis Jummalast Kristusse
peäle on ennekinnitud, et se käsk sedda tootust pid-
di tühjaks teggema. Sest kui pärandus kässust
olleks, ei se süs olleks ennam tootusest; agga Jum-
mal

mal on sedda Abraamile tootusse läbbi armu annud. Mis tarwis on siis se käst? se on ülleal miste pärrast fenna jure antud, (kunni se Sem piddi tullemä, kennele se tootus olli sündinud) ja on seätud Inglise läbbi wahhemehhe kae läbbi. Agga wahhemees ep olle mitte ühhe ainsa wahhemees, agga Jummal on üks. Kas siis käst Jummal tootuste wasto? ei olle mitte. Kui käst olleks antud, mis woiks ellawaks tehha siis tulleks õigus tõeste kästust. Agga kirri teif kinnipannud patto alla, et tootus piddi susse Kristusse ussust antama neile, kes ussust

Ewangelium Kolmeteistkümneal Pühapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Luk. 10, 23=37. salmist sadit.

Ja temma (Jesus) põris ennast jüngritte peale ja ütles neile isse-arranis: Dnsad on need mad, kes näwad, mis teie näte. Sest minna len teile, et paljo prohwetit ja kuningaid on tabanud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle mitte kuulnud. Ja wata üks kästotundja watis kätte, kiusas tedda ja ütles: Dypetaja, pean ma teggema, et ma iggarwesse ello pärrast. Agga ta ütles temmale: mis on kästo ramatu kirjotud? kuida sa loed? agga temma wastas ütles: sinna pead Isandad omma Jummal armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast wäest, ja keigest ommast melest, ja omma liggimest kui isse ennast. Agga ta ütles temmale: sinna olled wastanud, te sedda, siis pead sa ellama.

temma tahtis isseennast õigeks panna, ja ütles Jesusse wasto: Kes siis on mo liggimenne? agga Jesus wastas se fanna peäle, ja ütles: üks innimenne läks Jerusalemmast alla Jeriko pole, ja sat- tus rõõwlitte kätte: kui need temma rided said arwarisunud ja peälegi hopa annud, läksid nemmad ärra, ja jätsid tedda pool surnud mahha. Agga üks Preester läks foggematta sedda teed alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda, ja nendasammoti ka üks Lewit, kui ta fenna paika sai, tulli temma ja watis, ja läks möda. Agga üks Samaria-meese käis sedda teed, ja tulli temma jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda haledaks. Ja ta tulli temma jure, ja süddus temma hawad finni, ja wallas õlli ja wina sisse, tõstis tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda kõrtsi, ja kandis hoolt temma eest. Ja kui ta teif sel päwal ärraläks, wottis ta käst tenari-wahha wälja, ja andis kõrtsmikule, ja ütles temmale: Käina hoolt temma eest, ja mis sa ial weel peaksid kallutama, sedda tahhan ma taggasi tulles sulle maksta. Sedda sa nüüd neist kolmest arwad felle lähema ollewad olnud, kes rõõwlitte kätte olli sattund? Agga temma ütles: Se kes temma peäle hallastas. Siis ütles Jesus temma wasto: Minne, ja te sinna nendasammoti.

Epistel neljateistkümneal Pühapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Kalat. 5, 16=24. salmist sadit.

Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te teie mitte lihha himmo järrele. Sest lihha himmustab Waimo wasto, ja Waim lihha wasto,

to, agga needfynnatsed on teine teise wasto, teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate. Agga kui teid Waimust juhatakse, siis ei olle teie mitte kasso al. Agga arwalikkud on lihha teud, mis on needfynnatsed: abbiellorikminne, horus, roju, kimalus, woõdra jummalateistustus, noidus, waen, riud, kadde wihha, wihhastellemisfied, riidlemisfied, lahkumisfied, seggased õppetused, kaddebus, tapmisfied, liigjominne, prassiminn, ja mis nende sarnatsed on, mis minna teie enne ütlen, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummalariiki pärrima. Agga waimo kasso on armastus, rõõm, rahho, pilk meel, heldus, headus, truus, tassandus, kassinus: nisugguste wasto ep olli kassimitte. Agga kes Kristusse pärralt on, need on omma lihha risti lõnud ihhaldamistega ja hirmudega.

Ewangelium neljateistkõnnemal Pühapäewal pärrast kolm-aino Jummalateist Pühha. Luk. 17, 11-19. salmist sadik.

Ja se sündis, kui ta (Jesus) Jerusalemma läbi läks, siis läis temma kess Samaria ja Galiläa maalt läbbi, ja kui ta ühhe allewisse sai, siis ütles lid temma wasto kumme piddalitõbbist meest, te emalt seisid. Ja nemmad tõstsid omma heält ühtlesid: Jesus õppetaja, heida armo meie peäle. Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: mine, ja näitke ennast preestrile. Ja se sündis, te nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks. Agga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli teiwels sanud, se läks taggasi, ja auustas Jummalariiki.

lat sure heäleaga; ja heitis temma jalge ette silmili mahha, ja tennas tedda, ja sefamma olli Samaria-ma mees. Agga Jesus wastas ja ütles: üks kumme polle puhtaks sanud? agga kus need ühheksa on? üks muud polle leitud, kes olleksid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga sefannane woõdra Ma mees? Ja ta ütles temmale: Douse ülles ja minne, so usk on sind aitnud.

Epistel wieteistkõnnemal Pühapäewal pärrast kolm-aino Jummalateist Pühha. Kalat. 5, 25, 6, 10. salmist sadik.

Kui meie Waimus ellame, käigem ka Waimus. Ärge olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist kaetsedes. Wennad, kui innimenne ka ühhe eksitusse sisse sattuks, siis pärrandage nisuggust jälle tassase waimoga, kes teie waimolikkud ollete, ja wata hästi isfeennese peäle, et sind ka ei kiusata. Randke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse kasso. Sest kui tegi mõtleb, ennast middagi ollewad, kui temma ühhe tegi ep olle, se pettab ennast omma mõttega. Agga iggäüks näitko omma teggo laitmatta ollewad, ja siis on temmal ennesest ükspäinis liitlemist, ja ei mitte teisest. Sest iggäüks peab omma koorma kandma. Agga kedda õppetakse sannaga, se jaggago teik head sellele, kes tedda õppetab. Ärge eksige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pilkanda; sest mis innimenne ial külwab, sedda temma ka leitab. Sest kes omma lihha peäle külwab, se leitab lihhasi hukkatust; agga kes waimo peäle külwab, se leitab Waimust iggawest ello. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte är-

ra, sest meie peame ommal aial seikama, kui mi järrele ei anna. Sepärrast nüüd, et meie on, tehlem head keikile, agga keigeennamiste me le, kes meiega ühhes uskus on.

Ewangelium wieteistkümmemal Pühapä wal pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
Matt. 6, 24=34. salmist sadik.

Waski ei woi kahte isandata tenida, sest ehk teie ma wihkab ühhe, ja armastab teise; ehk teie ab ühhe pole, ja põlgab teist ärra. Teie ei teie mitte Jummalat tenida ja Mammonat. Sepärrast ütlen minna teile: Ärge murretege mitte om ma ello eest, mis teie peate sõma, ja mis teie peate joma, agga omma ihho eest, mis teie peate sepa pannema. Eks ello ennam olli kui toidus, ja ih ho ennam kui rided? Pange tähhele need linnud mis taewa al: Sest nemmad ei külwa agga lella agga panne kolko aitade sisse, ja teie taewas Jõsa toidab neid. Eks teie ep olle paljo üllemad kui need? Agga kes on teie seast, kes omma mure ga ennese pitkusse jure woib ühhe küünra jätka? Ja mis murretege teie rieta pärrast? Pange tä hhele need lillikesed mis wälja peäl, kuida nemmad kaswawad, nemmad ei te tööd agga kehwa. Ag ga minna ütlen teile, et Salomonki keige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehitud kui üks neissinnatsist. Kui nüüd Jummal sedda rohkem wälja peäl, mis tanna on, ja homme ahjo wistat takse, nenda ehitab, eks siis paljo ennam teie teie nõdra-ustsiikkud? Sepärrast ei pea teie mitte murretsema ja ütlemä: Mis peame meie sõma? Ehk mis peame meie joma? Ehk misga peame

meie ennast katma? Sest keik sedda noudwad pagganad takka; sest teie taewane Jõsa teab, et teile sedda keik tarwis lähhab. Agga noudke es site Jummal riki ja temma õigust, siis sedda keik peab teile peälegi antama. Sepärrast ärge murretege mitte homse ette, sest kül homne pääw om ma eest murret peab. Iggal päwal saab kül om mast waewast.

Epistel kueteistkümmemal Pühapäwal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. Ewef. 4, 13=21. salmist sadik.

Sepärrast pallun minna, et teie mitte ärra ei tüddi minno willetuste sees teie pärrast, mis teie au on. Sepärrast niikutan minna ommad põlweid meie Jõsanda Jõsusse Kristusse Jõsa pole, kellest keik sugguwõssa taewas ja Ma peäl nimmetakse, et temma teile annaks omma au riku kusse järrele, wägga kangeks sada temma Wai mo läbbi seestpidiise innimesse polest, et Kristus usso läbbi teie südamette sees woiks ellada, ja et teie Jummal armastusse sees juurdunud ja finni tud ollete et teie woiksite ärramoista keige pühha dega, mähherdune se armastusse laius, ja pitkus, ja sugawus ja kõrgus on, ja tunda Kristusse armastust, mis üllem on kui keik moistus, et teie keige Jummal täiussega saaksite täidetud. Agga sellele, kes ennam kui rohkest woib tehha keik ülle se, mis meie pallume ehk moistame, sedda wägge möda, mis meie sees wägget on; sellesammale olgo au kõgodusses Kristusse Jõsusse sees keige rahwa põlwe iggawessels aiaks iggaweste, Amen.

Ewangelium kueteistkümmenal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummal Pühha.

Luk. 7, 11-17. salmist sadik.

Jä se sündis teisel päwal, et temma (Jesus) ühte liina läks, mis hütafs Nainiks, temmaga läksid paljo temma jügrid ja paljo rahwast. Agga kui ta liggi liina wärrawat wata, siis kanti surnud wälja, se olli omma emma ainus poeg ja se olli leff, ja paljo liina rahwas olli temmaga. Ja kui Jესand tedda näggi, hallastas temma wägga temma peäle, ja ütles temmale; ärra nutta mitte. Ja kui ta liggi, hakkas temma pufarkist kinni, agga need kändid feisid. Ja temma ütles: Noormees, ma ütlen sulle touse ülles! ja se surnud touse istma, ja hakkas räkima; ja ta andis tedda temma emmale. Agga nende keikide peäle tuli hirm, ja auustasid Jummalat, ja ütlesid: Suur prohwet on meie sealt touse nud, ja Jummal on omma rahwast tulkutatsma. Ja sesinnane kõnne widi temmast laule keige Juda-ma läbbi, ja keiki paiko seal ümbertäudo.

Epistel seitsmeteistkümmenal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummal Pühha.

Ewes. 4, 1-6. salmist sadik.

Sepärast maenitsen minna teid, kes minna Jესanda pärast wang ollen, et teie nendele päite, kui teie kohhus on, se kutsmissse järelle misga teie ollete kutsutud, keige allandusse ja kutsandusse, ja pitkamelega teine teist sallides mastusse sees. Ja olge usfinad üht meelt pidama waimus rahho-siddeme läbbi. Üks ihho on

üks waim, nenda kui teie ka ollete kutsutud ühhes lotusfes teie kutsmissse polest: üks Jესand, üks usk, üks ristminne, üks Jummal ja keikide Jესa, kes on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.

Ewangelium seitsmeteistkümmenal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummal Pühha.

Luk. 14, 1-11. salmist sadik.

Jä se sündis, kui temma (Jesus) ühhel hingamisse-päwal ühhe Wariseride üllema lotta tuli leiba wotma, siis wahtsid nemmad tedda. Ja wata, üks wectöbbine innimenne olli temma ees, ja Jesus wastas ja räkis käsotundjatte ja Wariseride wasto, ja ütles: Kas hingamisse-päwal sünnib terweks tehha? Agga nemmad jäid wait. Ja temma hakkas temmast kinni, ja teggi tedda terweks, ja laskis tedda miina. Ja temma wastas neile ja ütles: Kes on teie seast, kelle esel ehk härg kaewo langeb, et ta tedda warfi wälja ei tomma hingamisse päwal? Ja nemmad ei woinud temmale se peäle mitte wastada. Agga ta ütles neile, kes ollid kutsutud, ühhe tähhendamisse fanna, et temma moistis, kuida nemmad wallitfesid üllema paika istuda, ja ütles neile: kui sind kellestki pulma on kutsutud, siis ärra istu mitte üllema paika mahha, et ei olle wahhest legi au sam sind temmast kutsutud, ja se, kes sind ja tedda on kutsnud, tulleks ja ütles sulle: anna selle sinna natsse maad; ja sinna siis peaksid häbbiga allama paika istma. Agga kui sinna ollid kutsutud, siis kes sind on kutsnud, ja ütles sulle: söbber, minne sinna üllemale; siis on sul au nende ees, kes sinna

ga laudas istwad. Sest iggaüks, kes ennast üllendab, tedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.

Epistel kahheksateistkümnemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalal Pühapäeval.
1 Kor. 1, 4-9. salmist sadik.

Mõnna tännan ikka omma Jummalat pärast se Jummalal armo eest, mis teile antud Kristusse Jesusse sees, et teie temmal teikist ollete riklaks sanud keige õppetuse saanud keige tundmisse sees. Nenda kui Kristusse armo andest ei olle püüdnud, ja otate meie Jesusse Kristusse ilmumist; kes ka teid ei fännitada otsani, et teie laitmatta woiksite olla Jummalal Jõhanna Jesusse Kristusse päwal. Jummalal üstam, kelle läbbi teie ollete kutsutud temmal meie Jõhanna Jesusse Kristusse ossasamisest.

Ewangelium kahheksateistkümnemal Pühapäeval
päwal pärast kolm-aino Jummalal Pühapäeval.
Matt. 22, 34-46. salmist sadik.

Agga kui Bariferid said kuulda, et temmal (Jesus) Sadduseride suud olli fännisulane, siis tullid nemmad ühhel meel kokko. Ja ütlesid: Kuidas saad teie ütles: Õppetaja, mis saggune on se suur fännisulane, mis fännisulane? Agga Jesus ütles temmal: Mis sinna pead Jõhannat omma Jummalat armo tama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest ja keigest ommast melest. Sesamma on esimenne ja suur kasso fännisulane. Agga teie

felle sarnane: sinna pead omma liggimest armo tama kui isseennast. Meis kahhes kassofannas on teie se kass ja prohwetid kous. Agga kui Bariferid ühhes kous ollid, küsisid neilt Jesus ja ütles: mis teie arvate Kristussest, kelle poeg on temmal? Nemmad ütlesid temmale: Daweti poeg. Ja ütles nende wasto: Kuida siis Dawet tedda waimus Jõhannaks hüab, kui temmal ütles: Jõhann on ütelnud mo Jõhannale: istu minno parrema pole, kuni ma sinno waenlased saan pannud sinno jalge alluseks järjeks. Kui nüüd Dawet tedda Jõhannaks hüab, kuida ta siis temmal poeg on? Ja ütles ei woinud temmale sanna wastada, ja ütles ei julgnud sest päwast temmal midagi ennam küsida.

Epistel ühheksateistkümnemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalal Pühapäeval.
Ewes. 4, 22-28. salmist sadik.

Teie ennest pealt peate ärraheitma endise ello polest sedda wanna innimest, kedda rikluse pettusse himmude läbbi; agga et teie peate teie sama omma mele waimus, ja ennest pealt wotma sedda uut innimest, kes Jummalal sarnatseks on lodud tõsise õiguse ja pühitsusse sees. Sepärast jätke mahha waltet ja wägige tõt, iggaüks omma liggimessega, sest et meie olleme teie meise liikmed. Olge wihhased, agga ärge tehke mitte patto. Ärge laske päwa loja miina omma wihhastamiselle, ja ärge andke maad kurratise. Kes warrastanud on, se ärge warrastago mitte ennam, waid tehke enneminne tōd, ja saatko kättega head, et temmal olleks sellele jaggada, kannel arwis on.

Ewangelium ühhefateistkunnemal Pähhapäwal pärrast kolm-aino Jummalal Pähha.

Matt. 9, 1-8. salmist sadik.

Jemma (Jesús) läks laewa ja läks ülle ja sai omma liina. Ja wata, nemmad sid temma jure ühhe alwatud, kes wõdis wõlli. Ja kui Jesús nende usko näggi, ütles ma selle alwatud wasto: Olle julge minno so pattud on sulle andeks antud. Ja monningad kirjaturndjatte seast rääksid issefes: sefinnane teotab Jummalat. Agga kullus nende mõtted näggi, ütles temma: misse-rahast mõtlete teie kurja ommas süddames? Mis on kergem dõlda: pattud on sulle andeks antud, ehk dõlda: touse ülles ja kõnni? Agga teie peate teädma, et innimesesse Poial meele on pattud Ma peäl andeks anda, (siis ütles ma selle alwatud wasto:) touse ülles tõsta wõdi ülles, ja minne omma kotta. Ja touse touse ülles, ja läks omma kotta. Agga rahwas sedda näggi, pannid nemmad sebbameks, ja auustasid Jummalat, kes niimelewalda neile innimestele annab.

Epistel kahhekunnemal Pähhapäwal pärrast kolm-aino Jummalal Pähha.

5, 15-21. salmist sadik.

Sepärrast katske, kuidas teie öiete hästi ei mitte kui rummalad, waid kui ja Ja pidage aega kalliks, sest need päwad on had. Sepärrast ärge olge rummalad, moistke, mis Jesanda tahtminne on. Joge ennast täis wina, kust üks õnneto esto

waid sage täis Waimo, ja rägige issefes laulude-ja kitusse luggudega, ja waimolikko lauludega; laulge ja laulge mängides Jesandale ommas süddames, ja tännage ikka keige asjade eest Jummalat ja Jesa meie Jesanda Jesusse Kristusse nimmel. Ja olge allandikkud teine teise wasto Jummalal kartusse sees.

Ewangelium kahhekunnemal Pähhapäwal pärrast kolm-aino Jummalal Pähha.

Matt. 22, 1-14. salmist sadik.

JJesús wastas ja rätis neile ta tähhenda misse-sannade läbbi ja ütles: Saewariik on ühhe innimesesse sarnane, kes kunningas, kes omma Poiale pulmad teggi, ja temma läkkitas ommad sullased wälja neid kutsutud pulma kutsma, ja nemmad ei tahtnud mitte tulla. Ja läkkitas temma teise sullasid wälja, ja ütles: Uttelge neite kes on kutsutud: Wata omma sõma-aiia ollen ma walmistanud, mo härjad ja nuumweiksed on tapetud, ja keik on walmis, tulge pulma. Agga nemmad ei holind sest, ja läksid ärra, teine omma põllule, teine agga omma kauba jure. Agga teised wõtsid temma sullased kinni, teotasid ja tapid neid ärra. Agga kui kunningas sedda kulis, sai temma wihhaseks, ja läkkitas omma sõrawäed wälja, ja hukkas need sammad tapjad ärra, ja ütles nende liina põllema. Siis ütles temma omma sullaste wasto: Pulmad on kül walmis, agga need kes kutsutud ey olnud mitte sedda wäärt. Sepärrast minge tee-lahkumide peäle, ja kutsuge pulma ni mitto kui teie ial leiate. Ja need sammad sullased läksid wälja tede peäle, ja koggusid keik

Kokko, ni mitto kui nemmad leidfid, kurje ja
ja pulma kooda sai täis neist, kes laudas
Siis läks kunningas sisse neid vaatma, kes
das issid, ja näggi seal ühhe innimesse, kes
pulma-riet ep olnud selges. Ja ta ütles tem-
wasto: Sõbber, kuidas sinna seie olled sisse
nud, ja sinnul ep olle pulma-riet? Agga tem-
ei sanud sannagi suust. Siis ütles kunning-
teenride wasto: sibduge temma käed ja jallad
ni, ja wõtke tedda, ja heitke tedda keigesüggam-
pimedusse sisse, seal on ulluminne ja hammas-
kirristaminne. Sest paljo on neid kutsutud, ja
piisut on neid ärrawallitsetud.

**Epistel esimesel Pühhapäwal Kolmat-
mend pärrast kolm-aino Jummal Püh-
Ewef. 6, 10 = 17. salmist sadik.**

Mis muud, mo wennad, kui sage wäggen-
Jesanda sees, ja temma kange wäe
Wõtke ennest peäle keik Jummal sõa-riid
et teie woite seista kurrati kawwalatte noude
to. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja
ha wasto, waid suurte wüsti-rikide ja wäl-
wasto, sellesinnatse ma-ilma pimmedusse
sejatte wasto, waimolikkude kurjuste wasto
waste asjade sees. Sepärrast wõtke keik
mala sõariistad kätte, et teie woite wasto-
sel kurjal päwal, ja woite seisma jäda, kui teie
fate ärrateinud. Sepärrast seiske, ja teie
olgo tõega kui tõga ümberpandud, ja ehk
ennast õigusse raudridega, ja kingad olgo teie
ges, et teie walmis ollete rahho kui rõõmsa
me kulutama. Keige ennamiste wõtke us-

kätte, misga teie woite ärrakustutada keik selle
tiggeda kurrati tullised noled. Ja wõtke õnnis-
tusse raudkõbarat ja waimo mooda, se on
Jummal sanna.

**Ewangelium esimesel Pühhapäwal Kolmat-
tammend pärrast kolm-aino Jummal Püh-
ha. Joan. 4, 47 = 54. salmist sadik.**

Jä üks kunninga-meis olli, selle poeg olli hai-
ge Kapernaummas. Kui sefinnane sai kuul-
nud, et Jesus olli tulnud Juda-maalt Kalilea-
male, läks ta temma jure, ja pallus tedda, et ta
pidi alla tulles, ja temma poia terweks tegge-
ma, sest ta pididi jo ärrasurema. Siis ütles Je-
sus temma wasto: Kui teie ei nä immetähesid
egga immeteggusid, siis ei ussu teie mitte. Se-
kunninga-meis ütles temmale: Jesand tulle alla,
ennego mo poiokke sureb. Jesus ütles temmale:
Minne, sinno poeg ellab. Ja se innimenne uskus
se sanna, mis Jesus temmale ütles, ja läks ärra.
Kui temma jo olli alla tulles, tullid temma
tullased temma wasto, ja kulutasid, ja ütlesid:
sinno poeg ellab. Siis kulas ta neilt sedda tundi,
millal temma olli parramaks sanud, ja nemmad
ütlesid temmale: eile seitsme tunni aial lahkus
et se olli sündinud selsammal tunnil, millal Jesus
temmale ütelnud: sinno poeg ellab. Ja temma
uskus, ja keik temma perre. Sefinnatse teise
immetähhe teggi Jesus jälle, kui ta Judamaalt
tulli Kalilea-male.

Epistel teisel Pühhapäwal Kolmatümme pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Wilip. 1, 3=11. salmist sadik.

Ma tännan omma Jummalat ni saggeda kui minna teie peäle mõtlen, (kes min iggakord keiges ommas paltwes teie keikide rõmoga paltwed teen) teie osfasamisest pärrast mo-õppetusest, esimesest päwast siit sadik. Ollen se peäle julge, et se, kes teie sees on olnud sedda head tödd, ka sedda lõppetab Jeesus Kristusse päwani, nenda kui se ka minno kohl on sedda teist keikist mõttelda, sepärrast et ollete mo süddames minno wangi põlwoes ja kostimises armo-õppetuse eest, ja selle kinnimises, sest et teie keik minnoga sest armust ostate. Sest Jummal on mo tunnistaja, kui minna teid keik süddamest iggatsen Jeesusse süddamelikko hallastusega. Ja sedda lun minna, et teie armastus meel ennam ja ennam rohkemaks saaks moistimises ja keiges tunnistuses, et teie woite läbbi katsuda, mis ühe sünni, et teie olleksite selged, ja teisi ei pahhast Kristusse päwast sadik, täidetud õigusse karmaga, mis Jeesusse Kristusse läbbi tulleb Jummalauuks ja litusseks.

Ewangelium teisel Pühhapäwal Kolmatümme pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Matt. 18, 23=35. salmist sadik.

Sepärrast on taewariik ühe kunninga saane, kes omma sullastega tahtis arwo panna. Agga kui ta hakkas arwama, todi ühes meel ette, sel olli temmaga kümme tuhhat

wõlgo. Agga kui temmal ep olnud maksta, käskis temma Jeesand müa tedda ja temma naest ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta. Siis heitis se sullane mahha, kummardas tedda ja ütles: Jeesand kannata minnoga, ja ma tahhan sulle keik maksta. Siis olli Jeesandal halle meel sesamma sullase peäl, lastis tedda lahti, ja se wõlla jättis ta temmale mahha. Agga sesamma sullane läks wälja, ja leidis ühe ommast kasullast, sel olli temmaga sadda tenari-rahha tedda ja ütles: Maksa mulle, mis sul wõlgo on minnoga. Siis heitis se kasullane temma jalge ette mahha, pallus tedda, ja ütles: kannata minnoga, ja ma tahhan sulle keik maksta. Agga temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja heitis tedda wangitorni, kurni ta omma wõlga ärra-maksis. Agga kui temma kasullased näggid, mis sündis, said nemmad wägga kurwaks, ja tullid ja dõrdasid omma Jeesandale keik, mis olli sündinud. Siis kutsus temma Jeesand tedda ennese ette, ja ütles temma wasto: Sinna tigge sullane, keik sedda wõlga ollen minna sulle mahhajättnud, sest et sinna mind pallusid; eks siis sinna ka pidand armo heitma omma kasullase peäle, nenda kui minna ka sinno peäle ollen armo heitnud? Ja temma Jeesand sai wihhaseks, ja andis tedda ärra waerwajatte kätte, kurni temma pididi maksuma keik, mis temmal temmoga wõlgo olli. Nenda teeb ka minno taewane Jeesa teile, kui teie iggaüks ommast süddamest andeks ei anna omma wennale temma eksitussest.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal kolmat-
kümmed pärrast kolm-aino Jummalala Püh-
ha. Wilip. 3, 17=21. salmist sadik.

Sälige minno järrel, wennad, ja wadage neid peäle, kes nenda käiwad, kui meie teile me giks olleme. Sest mitto käiwad, kellest ma te faggedaiste ollen ütelnud, agga nüüd ütlen ma na ka nuttes, neid Kristusse risti waenlaste käiwad, kelle ots on hukatus, kelle Jummal on köht, ja kelle au on nende häbbi sees, kes ma-pesed asjad noudwad. Sest meie ellamine on te was, kust meie ka otame önnisteggiad Jhsanda Jhesust Kristus, kes meie alwa ihho tahhab muuta et se temma ärrafelletud ihho sarnatseks peab ma sedda wägge möda, misga temma ka keitjad woib ennese alla heita.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal kolmatkümmed pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Matt. 22, 15=22. salmist sadik.

Sis läksid Wariserid ärra, ja piddasid me ühheskous, kuida nemmad tedda (Jesusa) temma kõnneft piddid wõrkutama, ja läkitasid temma jure ommad jüngrid Herodese feltfiga, ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sa töössine led, ja öppetad Jummalala teed töe sees, ja ei hõid ühheskõli, sest sinna ei pea innimeste surussest lugema. Sepärrast ütles meile, mis sinna arwad, kas me nib kohto rahha Keisrile anda, woi mitte? Kui Jhesus nende tiggedust moistsis, ütles temme Teie sallalikud, mis teie mind kuusate? näid mulle üks kohto-rahha tük; ja nemmad töid te

ma kätte ühhe tenari-rahha. Ja temma ütles nende wasto: Kelle kuio ja peälekirri on se? Nemmad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles ta nende wasto: Andke siis Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalala kohhus on. Ja kui nemmad sedda kuulsid, pannid nemmad immeks, ja jätsid tedda mahha ja läksid ärra.

Epistel neljandamal Pühhapäwal kolmatkümmed pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Kolosf. 1, 9=14. salmist sadik.

Sepärrast ka meie sest päwast, kui meie sedda olleme kuulnud, ei jätta meie mitte mahha teie eest paltwet teggematta, ja pallumatta, et teid peab täidetama temma tahtmisse tundmisega teieges tarkuses ja waimolikkus moistsises. Et teie nenda woiksite ellada, kui kohhus on Jhsanda ees teie temma meleheaks, ja wilja kanda teie hea töe sees, ja kaswada Jummalala tundmisese sees, ja teie wäega wäggewaks sada temma au wäggemöda teieges kannatusses ja pitkas meles rõmoga; sedda Jhsa tännades, kes meid on kolba-waks teinud, et meil piddi oksa ollema pühha rahwa pärrandusseft walguse sees. Kes meid on ärwapeastnud pimmedusse woimusseft, ja on meid saatnud omma armsa Woia kunningrifi, kelle sees meil on lunnastamine temma werre läbbi, se on pattude andeks-andminne.

Ewangelium neljandamal Pühhapäwal kolmatkümmed pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Matt. 9, 18=26. salmist sadik.

Sui temma (Jhesus) sedda neile rätis, wata, siis tulli

tulli üks ülem, ja kummardas teda ja ütles: Minno tüttar on praego ärrasurnud, agga tulle ja panne omma kät temma peäle, siis saab temma ellawaks. Ja Jhesus tousis üles, ja läks temma järrel, ja temma jüngrid. (Ja watas üks naene, kenneel kaksteistkümmend aastat wõritõbbi olnud, tulli temma selja tahha, ja puutis temma kae pallistusse. Sest temma ütles iseseenes: Saaksin minna agga temma kuesse puuda, siis saan minna terweks. Agga Jhesus pööris ennast ümber, ja näggi teda, ja ütles: Olle julg, tüttar, sinno usk on sind ainud. Ja se naene sai terweks selsamal tunnil. Ja kui Jhesus selja üllema kotta sai, ja näggi need willepühhud ja rahwast mäsawad, siis ütles ta nende wastotaganege, sest se neitsikenne polle mitte surnud waid ta maggab. Ja nemwad naersid teda. Agga kui rahwast wälja-aeti, läks temma järel ja hakkas temma kätte kinni, ja se neitsikenne tousis üles. Ja seinnane kõnne läks laiale kätte teda Maad läbbi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal Kolm-
kümmend pärrast kolm-aino Jummala
Pühha. 1 Tessal. 4, 13-18. sal-
mist sadik.

Agga minna ei tahha, et teil peab teadmata
ollema, wennad, nende järg, kes magama
lainud, et teie ei lähha ka nenda kurwaks, ku
need teised, kenneel ep olle lotust. Sest kui me
usume, et Jhesus on surnud ja ülestoumud,
nenda tahhab Jummal ka neid, kes Jhesuse läb-
bi on lainud magama, temnaga etteua.

tedda ütlemme meie teile kui Jhesanda sanna, et
meie, kes meie ellame ja üllejame Jhesanda tul-
lemisse aiani, ei pea nende ette joudma, kes on
maggama lainud. Sest et Jhesand isse tahhab
mahhatulla taewast, sõa küssendamisse, Pea-Jn-
gli heäle ja Jummala passunaga, ja kes Kris-
tusse sees surnud, peawad ülestouma esmalt;
pärrast peab meid, kes meie ellame ja üllejame,
ühtlase nendega pilwede sees kistama Jhesanda
wasto taewa alla; ja nenda peame meie ifka
Jhesandaga ollema. Trõdstige nüüd teine teist
nendefinnaste sannadega.

Ewangelium wiendamal Pühhapäwal Kol-
m-aino Jummala
Pühha. Matt. 24, 15-28. salmist sadik.

Kui teie nüüd näte sedda hirmsat ärrakautu-
misse tõdd, mis tõddud on prohwetil Da-
nieli läbbi, mis seäl pühhas paikast seisab (kes sed-
da loeb, se pango tähhele) siis pöggenego need,
kes Jhuda maal on, maggede peäle. Kes kattub
se peäl on, ärgo tulgo se mitte mahha middagi är-
rawõtma ommast koiast; ja kes wäljal on, ärgo
mingo se mitte taggast ommad rided ärrawõtma.
Agga hädda neile, kes kaima peäl on, ja neile
kes immetawad neil päitwil. Agga palluge, et teie
pöggeneminne ei juhtu taltwel, egga hingamisse-
päwal. Sest siis tulles suur willetsus, mähhär-
dust ep olle olnud ma-ilma algmissesi siit sadik,
egga peage mitte tullema. Ja kui need päwad
ei saaks lühhentud, siis ei peaseks ial ei ükski lih-
ha; agga nende pärrast, kes ärrawallitserud, lüh-
hendatalse need päwad. Kui siis tegi teie wasto
ütles

ütleb: wata, siin on Kristus ehk seal, ärge uske ge mitte. Sest walle-Kristused, ja walle prohwetid sawad ülestousta, ja suri tähta ja immateggusid teggema, et nemmad wottaksid efsatada ka neid kes ärrawallitsetud (kui se woiks sündida). Wata minna ollen teile sedda enne-ütelnud. Pärast kui nemmad teile ütlewad: wata, temma on kõrbes, ärge minge mitte wälja: wata, temma on kaimbride sees, ärge uskuge mitte. Sest otses wale touseb hommiko poolt, ja paistab õhto pole nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollen. Sest kus ial raibe on, senna koggurad kofkad.

Epistel kuendamal Pühhapawal kolmatküm-
mend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
 2 Peetr. 3, 3=13. salmist sadik.

Sedda peate teie keige esste teadmata, et wiit sil päiwil tullewad pilkjad, kes omma ennest himmuda järrele ellawad, ja ütlewad: Kus on temma tullemisse tootus? sest sest aiaft, kui wotnemad maggama lainud ilmaft ärra, jääb keif nenda kui loma algmisest on olnud. Agga meel on neil teadmatta, et taewad ennemuiste olnud. Ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummal fanna läbbi. Sepärast on se ma-ilm, mis taewad ja Ma, mis nüüd on, on sesamma samal läbbi tallele pandud, ja hoitakse tulle tarwis, koto ja jummalakartmatta innimeste hukkatu päwani. Agga se üks asf ärge olgo teile mitte teadmatta, minno armad, et üks pääw Jesand jures on kui tuhhat aastat, ja tuhhat aastat üks pääw. Jesand ei wirwita mitte (nenda

(nenda kui monningad sedda wiritusseks pannewad,) waid temma on pitkamelega meie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad huffaminema, waid et keif peawad mele-parrandamist kätte sama. Agga Jesanda pääw tulleb kui waras õse, millal taewad raksumisega peawad madaminnema, ja ilmalikkud asjad ärrapõlema ja löpma, ja Ma ja need teud, mis seal sees on, peawad ärrapõlema. Et nüüd se keif peab ärralõpma, mis saggused teie siis peate ollema keiges pühhas ellus ja Jummalakartusses, otes ja tõttades Jummalat tullemisse päwa pole, millal taewad tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud asjad ärrapõlema, ja ärrasullama? Agga meie otame ued taewad ja uut maad temma tootusse järrele, kus õigus sees ellab.

Ewangelium kuendamal Pühhapawal kol-
matkümmed pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. Matt. 25, 31=46. salmist sadik.

Agga kui innimesse Poeg tulleb omma au sees, ja keif pühhad inglid temmaga, siis istub ta omma au-järje peäl. Ja siis peab keif rahwast temma ette koggutama, ja ta lahutab neid ühest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahutab sikkudest, ja temma panneb lambad omma parrema kääle, agga sikkud pahhama kääle seisma. Siis wõttab õolda Runningas neile, kes temma parremal kael on: Tulge tenna, minno Jesa õnnistud, pärrige sedda kuningriiki, mis teile on walmistud ma-ilmast asutamisseft. Sest mul on näg olnud, ja teie ollete mulle süa annud: mul on janno olnud, ja teie ollete mind jootnud: minna

minna ollen woõras olnud, ja teie ollete minna
 forristanud: minna ollen allasti olnud, ja teie
 lete mind katnud: ma ollen haige olnud, ja teie
 ollete tulnud mind katsma: ma ollen wangis ol-
 nud, ja teie ollete mo jure tulnud. Siis wõttad
 need kes õiged, temmale wastada: Jõsand, millal
 olleme meie näinud sul nälja ollewad, ja olleme
 sind sõõtnud, ehk sul janno ollewad ja olleme
 jootnud? Millal olleme meie sind näinud woõ-
 ollewad, ja olleme sind forristanud? ehk allasti
 ja olleme sind katnud? Millal olleme meie
 näinud haige ollewad, ehk wangis, ja olleme
 jure tulnud? Siis wastab Kunningas, ja üt-
 neile: Tõest, minna ütlen teile, mis teie ial olle-
 teinud ühhele nendesinnaste mo wähhematte
 dade seast, sedda ollete teie mulle teinud. Siis
 wõttab temma ka õõlda neile, kes pahhemal
 on: Minge ärra minnuft, teie ärranetud, ig-
 wesse tullesse, mis walmistud on kurratile
 temma inglidale; sest mul on nälg olnud, ja teie
 ep olle mulle süa annud: mul on janno olnud,
 teie ep olle mind jootnud: minna ollen woõ-
 olnud, ja teie ep olle mind mitte forristanud:
 ma ollen allasti olnud, ja teie ep olle mind katnud:
 minna ollen haige ja wang olnud, ja teie polle tulnud
 mind katsma. Siis wõtwad ka need samm-
 temmale õõlda: Jõsand millal olleme meie nä-
 nud nälja ehk janno sul ollewad, ehk woõra, ehk
 allasti, ehk haige, ehk sind wangis ollewad, ja ep
 sind mitte teninud? Siis wõttab temma
 wastada ja õõlda: Tõest minna ütlen teile: mis
 teie ep olle ial teinud ühhele nendesinnaste
 hematta seast, sedda ep olle teie mullegi teinud.

Ja need sinnatsed lähhawad iggawesse wallusse,
 agga need kes õiged iggawesse ellusse.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠
 Epistel Maria Puhhastamisese ehk Künla
 Päwal Malak. 3, 1-4. salmist sadit.

Wata, ma läkitan omma ingli, ja temma peab
 mo palle eel teed walmistama; ja pea tul-
 leb omma templi jure se Jõsand, kedda teie oisite,
 ja se seädusse Ingel, kedda teie tahhate: Wata,
 ta tulleb, ütleb wäggede Jehowa, agga kes kane-
 natab temma tullemisse päwa, ja kes kääb seis-
 ma, kui ta ilmub? Sest temma on kui sullataja
 tuli, ja nenda kui wannutajatte seep. Ja Tem-
 ma istub kui se kes sullatab ja puhhastab hõbbe-
 dat: Temma puhhastab Lewi lapsed, ja sullatab
 neid kui kulda ja kui hõbbekat. Siis towad nem-
 mad Jehowale roa-ohwri õigusses, siis on Juda
 ja Jerusalemma roa-ohwer Jehowa melest mag-
 gus, kui ennemuiste ja ammust aiast.

Ewangelium Maria Puhhastamisese ehk
 Künla Päwal. Luk. 2, 22-32. salmist sadit.

Ja kui nende puhhastamisese päwad Mosesse
 kääso-õppetusse järrele täis said, siis wisid
 nemmad tedda Jerusalemma, et nemmad tedda
 piddid Jõsanda ette seädma. (Nenda kui Jõ-
 sanda kääso-õppetussesse on kirjutud: Joga poeg-
 laps, kes emma esfimenne laps on, peab Jõsan-
 dale pühhaks hütama.) Ja et nemmad piddid oh-
 wri andma sedda möda, kui Jõsanda kääso-õp-
 petussesse on õõldud: üks paar turtelstuikeffi, ehk
 kaks

Kaks tuide poega. Ja wata, üks innime oli Jerusalemmas, Simeon nimmi, se innimenne õige ja jummalakartlik, ja otis Israeli rõmõ pühha Waim oli temma peäl. Ja temma fanna sanud pühhast Waimust, et ta ei pidda mitte surma näggema, enne kui ta piddi Jēsu da Kristust nähha sama. Ja temma tulli waim läbbi pühha kotta. Ja kui need wannemad sepp-lapsokest Jesust fenna tõid, et nemmad temma parrast piddid kässo-õppetusse kombe järrele tegema: Siis wottis temma isse tedda omma lesse, ja kitis Jummalat, ja ütles: Jēsu nüüd lasted sinna omma fullast rahhus ärranna omma fanna järrel. Sest mo filmad on sinna õnnistust näinud, mis sinna olled walmistama teige rahwa nähhes walgusfeks, pagganad walgustama ja omma Israeli rahwa auuks.

Epistel Maria Kulutamise ehk Paast-
Maria Päwal. Jesaia 7, 10-15.
salmist sadik.

Ja Jehowa wottis weel Ahasi wasto rääkida ja ütles: Küssi ennesele üks immetäht Jehowa omma Jummalat läest, küssi sedda süggama ehk kõrgest üllewelt. Kui Ahas ütles: Ei ma tahha mitte küsida, egga Jehowat kiufada; Siis ütles Jesaia: Et kuulge Daweti suggu! ons se teie pissut teie melest, et teie innimestele waewa teie et teie ka mo Jummalale waewa tete? Sepärrast tahhab Jēsu isse teile imme: tähhe ande Wata üks neitsit saab kaima peäle, ja toob poja ilmale, ja peab temmale pannema se nimme Jēsu Kristus; woit ja met peab ta Jummalale

Kunni ta moistab Kurja põlgada ja head wallitseb.

Ewangelium Maria Kulutamise ehk Paast-
Maria Päwal. Luk. 1, 26-38. salmist
sadik.

Agga kuendamal kuul läkkitati ingel Kabriel Jummalast Kalilea-male, ühte liinna Naatsetum nimmi, ühhe neitsi jure, kes oli kihlatud ühhe mehhele, Josep nimmi kes Daweti suggu, ja selle neitsi nimmi oli Maria. Ja se ingel tulli temma jure, ja ütles: Terre, kes sa olled armo sanud, Jēsuand olgo sinnoga, sinna õnnistud maeste seas. Agga kui ta tedda nähha sai, ehk matas ta temma fanna parrast wägga ärra, ja nõttes, mähhärdune terretamine se piddi olla ma? Ja se ingel ütles temma wasto: ärra kardada Maria, sest sinna olled armo leidnud Jummalat jurest. Ja wata, sa pead kaima peäle sama, ja Poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimme pannema Jēsu Kristus. Sefinnane peab suur ollema, ja Keigelõrgema Poiaks hüütama; Ja Jēsuand Jummal tahhab temmale anda temma issa Daweti aujärke. Ja temma peab kui kunningas wallitsema Jakobi suggu ülle iggaweste, ja temma kunningrigil ei pea otsa ollema. Agga Maria ütles ingli wasto: Kuida se peab sündima? sest et ma mehhest ei tea. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Pühha waim peab so peäle tullema, ja Keigelõrgema wäggi so üle warjama, sepärrast peab ka se pühha, mis sündust peab sündima, Jummalat Poiaks hüütama. Ja wata, Elisabet sinno suggulane

sesamma on ta ühhe poiaga kaima peäl omma
wanna ea sees, ja se on temmale kues ku, keda
õõldi figgimatta ollewad, sest Jummalala jure
olle ühtegi asja woinatta. Agga Maria ütles
Wata, sin on J'sanda ümmardaja: muu
sündko so sanna järrele. Ja se ingel läks tem
malt ärra.



Epistel Joannesse Kristia ehk Jani Päwal
Jesaja 40, 1-5. salmist sadik.

Tõõdõtige, tõõdõtige minno rahwast, ütles
Jummal, räkige Jerusalemma mele pääl
ja kuletage temmale, et temma suur waew
sanud, et ta üllekohhus on leppitud, et ta
wa kääst on sanud kahewõrra keige omma
tude sees. Hüüdja heäl on: Walmistage
bes Jehowa te, tehke laggeda Ma peäl ma
tasasaks meie Jummalale. Keik orgusid
üllendatama, ja keik mäggesid ja mäekinko
allandatama, ja mis mätkik on, peab tasasaks
sama, ja mis ohhakaist umne on, peab sille
maaks sama. Siis ilmub Jehowa au, ja
liha näab ühtlase, et Jehowa su on räkitud.

Ewangelium Joannesse Kristia ehk Jani
Päwal. Luk. 1, 57-80. salmist sadik.

Mõga Elisabeti aeg sai täis, et ta piddi
hasama, ja temma tõi poia ilmale.
temma naabred ja suggulased kuulsid, et
omma hallastust olli sureks teinud temma
ja ollid rõõmsad temmaga. Ja se sündis

nemmad tullid kahheksamal päwal sedda laps-
kest ümberleikama; ja nemmad nimmetasid tedda
temma issa nimme peäle Sakariaks. Agga tem-
ma emma wastas ja ütles: Ei mitte, waid tem-
ma nimmi peab Joannes ollema. Ja nemmad
ütlesid temma wasto: So sugguwõssa sees polle
ükski, kel sesinnane nimmi on. Agga nemmad
näitsid kääga temma issa pole, kuida temma tah-
tis, et tedda piddi nimmetama? Ja ta küsis
ühhe lauakesse, ja kirjotas ja ütles: Joannes on
temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda im-
meks. Agga seddamaid peasis temma su ja tem-
ma keel lahti, ja ta räkis ja kitis Jummalat.
Ja kartus tulli keikide peäle, kes nende ümber-
kaudo ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige
Juda mägglise Ma sees. Ja keik, kes sedda kuul-
sid, pannid sedda omma süddamesse, ja ütlesid:
mis peab sest lapsest sama? ja J'sanda kääsi olli
temmaga. Ja Sakarias temma issa sai täis
pühha waimo, räkis prohwetit wisil ja ütles:
Kiderud olgo J'sand Israeli Jummal, et ta
on tulnud kätöma, ja ärralunnastamist saatnud
omma rahwale; ja on meile ärratanud õnnis-
tusse sarwe, omma sullase Daweti suggust, (nen-
da kui temma on räkitud omma pühha prohwet-
ide su läbbi, kes ma- ilma algmissest on olnud.)
Et ta meid piddi ärrapeästima meie waenlaste
kääst, ja keikide kääst, kes meid wihkawad; ja
meie wannematte peäle hallastama, ja omma
pühha seadust mele tulletama se wande järrele,
mis ta on wandunud meie issa Abraamile, meile
õnda, et meie, kes omma waenlaste kääst ärra-
peästetud, ilma kartmatta tedda piddime tenima
püh-

pühhitusses ja õigusfes temma ees keige om-
ello aia. Ja sinna lapsokse, sind peab Keige
gema prohwetiks hütama; sest sa pead Jõhanna
palle eel käima, ja temma teed walmistama,
nistusse tundmist andma temma rahwale ne-
pattude andeksandmise sees; meie Jumma
süddamelikko hallastusse läbbi, misga meid
tulnud katsma Se kes touseb kõrgesi; ja pal-
neile, kes istwad pimmedusses ja surma wä-
ja meie jallad õiete rahho tee peäle seädma.
ga se lapsokse kaswis, ja sai kangeks Waimu-
olli kõrbes selle päwani, kui temma ennast Jõhanna
rahwale pididi näitma.

Epistel Maria Katsmaminnemise eht
na Maria Päwal. Rom. 12, 9=16.
salmist sadik.

Mastus ärgo olgo mitte sallalik
kuid heitke ennast allandit-
seltsi. Wata so lehhe külges.

Ewangelium Maria Katsmaminnemise
Zeina-Maria Päwal. Luk. 1, 39=56.
salmist sadik.

Mõga neil päiwil wottis Maria kätte, ja
ruttoga senna mäggise male Jüda
Ja temma tuli Sakaria kotta, ja teretas
sabeti. Ja se sündis, kui Elisabet Maria
tamist kulis, et laps temma ihhus hüppas.
Elisabet sai täis pühha Waimo, ja kisis
sure heäleaga ja ütles: Önnistud olled sinna
seas, ja önnistud on sinno ihho suggu, ja kulle
wulle sünnib, et minno Jõsanda emma

jure tulles? sest wata, kui sinno terretamise
heäl minno kõrwo sai, siis hüppas lapsokse sure
rõmo pärrast minno ihhus. Ja önnis on se, kes
on uskud, sest se peab tõeks sama, mis temmale
Jõsanda käest on ööldud. Ja Maria ütles:
Minno hing auustab wägga Jõsandat, ja mo
waim on wägga rõmus Jummalala minno Önnis-
teggia pärrast. Sest temma on waatnud omma
ümardaja allandusse peäle; sest wata, sest
aiast kiitwad mind önsaks keige põlwe rahwas.
Sest mulle on suri asjo teinud se wäggew, ja
kelle nimmi pühha on. Ja temma hallastus
kestab põlwest põlweni nende ille, kes tedda
kõrwoad. Temma on omma kääwarrega suurt
wägga ülesnäitnud, temma on laiale pillanud
neid, kes surelisfed on omma süddame melest.
Temma on mahhatoukanud wäggewaid au-
gede peält, ja allandikud üllendanud. Kennel
nalg on, neid on temma täitnud hea andidega,
ja rikkaid tühjalt ärrasaatnud. Temma on was-
to wotnud omma sullase Jõraeli, et ta pididi
omma hallastust mele tulletama iggaweste, nen-
da kui temma on rakinud meie wannematte was-
to, Abraamile ja temma suggule. Agga Maria
jõi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärrast
taggasi omma kotta.

Epistel Mihkli Päwal. Joan: Ilmutamise
ram: 12, 7=12. salmist sadik.

Jõõdda touis taewas: Mikael ja temma
inglid sõddisid lendwa mao wasto, ja se
len

lendaw madde söddis ja temma inglid, ja maad ei saand woimust, ja nende asset ei lall mitte ennam taewast. Ja se suur lendaw maad heideti wälja, se wanna madde, tedda hütte kurratiks ja sadanaks, kes keif ilma-maad raeftitab, tedda heideti Ma peäle, ja temma inglid heideti mahha temmaga. Ja maad kuulsin sure heäle, se ütles taewas: nüüd on maad nistus ja wäggi, ja kunningriik meie Jumma ja mekewald temma Kristusse pärrast sanna. Sest et mahha-heidetud on meie wendade raeboja, kes nende peäle raebab meie Jumma ees ööd ja päwad. Ja needfammad on teid ärrawoitnud Dulle werre pärrast, ja omma nistusse sanna pärrast, ja ei olle omma ello armastand surmani. Sepärrast olge röömsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellat.

Ewangelium Mihkli Päwal. Matt. 13.
1-11. salmist sadik.

Selsammal tunnil tullid jüngrid Jesusse ja ütlesid: Kes on küll se surem taewarääd? Ja Jesus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, panni sedda seisma nende keskele, ja ütles: Minna ütten teile: kui teie ei põra ümber, ja sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewa riiki. Kes nüüd isfennast allandab kui sefinnane lapsokese, se on se surem taewa-riiki. Ja kui tegi lapsokese, se on se surem taewa-riiki. Ja kui tegi lapsokese, se wottab mind wasto. Agga kes pahhandab ühhe neistsinnatsist pissokestist, kes minno uskwad, sel on parrem, et weski-tiwri temma faela peals podama, ja tedda ärraupputadama.

suggawama merre kohta. Hädda ma-ilmale pahhanduste pärrast! sest pahhandussed peawad tullemä; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi pahhandus tulleb. Agga kui sinno käsfi eht sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra ja heida ennesest ärra: parrem on sul, et sinna lallota eht wiggane ello sisse lähäd, kui et sul kaks kät eht kaks jalga on, ja sind iggawesse tullesse heidetakse. Ja kui sinno film sind pahhandab, siis tedda wälja, ja wiska ennesest ärra: parrem on sul, et sinna ühhe filmaga ello sisse lähäd, kui et sul kaks silma on, ja sind põrgo tullesse heidetakse. Katske, et teie mitte üht neistsinnatsist pissokestist ärra ei põlga; sest minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad minno Jesa palge, kes taewas on. Sest innimesse Poeg on tulnud önsaks teggema, mis on ärrakaddunud.



Meie Jesanda Jesuse
Kristuse

Kannatamine

ja
Surm,

Nelja Evangelisti Namatus
Kokkopardud.

I.

Agga hapnematta leibade Pühha tullid
mis hütakse Pasa-pühaks, sest kahhe
wa pärrast olli Pasa- ja hapnematta leiba
pawad; siis ütles Jesus omma jüngritte
Teie teate, et kahhe päwa pärrast Pasa-
on, ja innimesse Poeg antakse ärra, et
peab risti podama. Siis tullid kokko üllem
preestrid ja kirjatundiad ja rahwa wannem
selle üllema preestri kotta, sedda huti Kaitse
piddasid nou ja otssid, kuida nemmad
karwalussega piddid kinnimotma ja ärratap
Agga nemmad ütlesid: Ei mitte pühade
et mässamine rahwa seas ei touse; sest
mad kartsid rahwast.

Agga enne Pasa-pühha, kui Jesus teadis, et
temma tund olli tulnud, et ta sit ma-ilmast pid-
di ärraminema Jesa jure, otsego temma olli
armastanud ommaksed, kes ma-ilmast ollid, nen-
da on ta neid armastanud otssani. Ja kui temma
Petanias olli piddalitöbbise Simona koias, siis
tulli temma jure üks naene, sel olli üks alabas-
tri-riist selge ja wägga kalli nardi-salwiga, ja ta
murdis se alabastri-riista katki, ja wallas sedda
temma pähhä, kui temma laudas istus. Agga
kui temma jüngrid sedda näggid, sai nende meel
pahhaks ja ütlesid: Mis tarwis on sesinnane
hukkamine? Sest seddasinnast salwi olleks woi-
nud ärramüa paljo ja ennam kui kolme saa tena-
ri rahha eest, ja waestele anda; ja nemmad said
kurjaks ta peäle. Agga kui Jesus sedda mois-
tis, ütles ta nende wasto: Jätke tedda rahhule,
miks teie selle naesele waewa tete? Temma on
head tödd mulle teinud. Sest waesed on ikka
teie jures, ja kui teie tahhate, woite teie neile
head tehha; agga mind ei olle teil mitte ikka.
Temma on teinud, mis ta on woinud. Et ta
sedda salwi minno ihho peäle on wallanud, sega
on ta enne joudnud mo ihho woida matmisseks.
Sest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armo-
õppetus kulutakse keiges ma-ilmast, seal peab ka
rakitama temma mällestusseks, mis sesinnane on
teinud.

Ja kui õhto-sõmaaeg weel kä olli (kui kurrat
jo olli Juda Simona poia Iskarioti süddamesse
annud, et ta tedda piddi ärraandma) ja Jesus
teadis, et Jesa teik temma kätte olli annud, ja
et

et temma Jummalast olli tulnud, ja Jumma
jure läks; siis touis temma õhto-sõmaia
les, ja panni ommad rided mahha, ja wottis
rättiko ja siddus ennese ümber; pärrast
temma wet ühhe pekki sisse, ja hakkas jüng
jallad pesfema ja se rättikoga kuiwatama,
temma ümber olli seutud: Siis tulles temma
Simona Peetruse jure, ja temma ütles temma
wasto: Jesand, sinnaks minno jallad pes
Jesuse wastas ja ütles temma wasto:
minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte,
pärrast sedda pead sa teada sama. Peetrus
leib temma wasto: Ellades ei pea sa minno
pesfema. Jesuse wastas temmale: Kui min
find ei pesse, siis ep olle sul ossa minnoga.
mon Peetrus ütles temma wasto: Jesand,
mitte ükspäinis minno jalgo, waid ka käsi
pead. Jesuse ütles temmale: Kes pestud
sellel ep olle tarwis muud kui jalgo pesta,
on üleühtsa puhhas; ja teie ollete puhtad,
mitte keif. Sest temma teadis, kes sedda
arraandma; Sepärrast ütles temma: Teie
olle keif puhtad. Kui temma nüüd nende
fai pesnud ja ommad rided wotnud, siis
temma jälle mahha ja ütles nende wasto:
teie teate, mis minna teile ollen teinud?
hüate mind: Öppetaja ja Jesand, ja ütles
diete, sest minna ollen se. Kui nüüd minna
Jesand ja Öppetaja teie jallad ollen pesnud,
siis peate teie ka teine teise jallad pesfema;
ühhe öppetuse märki ollen ma teile annud,
teie nenda tete, kui minna teile ollen teinud.
Tõest, tõest minna ütlen teile: Sullane ep

mitte surem kui temma isand, egga Käff surem
kui se, kes sedda on läkkitanud. Kui teie sedda
teate, õnsat ollete teie, kui teie sedda tete. Min
na ep ütles teist keikist; ma tean, sedda ma ollen
arrawalitsenud, waid sepärrast, et kirri pididi
tõeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se tõetab
omma kanda minno wasto ülles. Sest aiast üt
len minna teile, enne kui se sünnib, et, kui se
saab sündinud, teie usute, et minna se ollen.
Tõest, tõest minna ütlen teile: Kes wastowottab,
kui minna keddagi läkkitan, se wõttab mind
wasto; agga kes mind wastowottab, se wõttab
sedda wasto, kes mind on läkkitanud. Kui Je
sus sedda sai ütelnud, sai temma seggaseks wai
mus, ja tunnistas ja ütles: Tõest, tõest minna
ütlen teile, et üks teie seast mind arraannab.
Siis waatsid jüngrid teine teise filmi, ja ollid
lahhe wahhel, kennest ta pididi räkima. Agga
Jesuse süles olli maas laudas üks temma jüng
ritest, sedda Jesuse armastas. Selle pole
nüüd löi Simon Peetrus peaga, et temma pididi
kulumama, kes se kül pididi ollema, kellest temma
rakis. Agga sesinnane lastis ennast Jesuse
rinna peäle ja ütles temma wasto: Jesand,
kes se on? Jesuse wastas: Se on sesamma, kel
lele minna sedda pallokest sissekastan ja annan;
ja temma kastis sedda pallokest sisse, ja andis
sedda Judale Simona poiale Isariotile; ja se
pallokesse järrele läks sadan temma sisse. Siis
ütles Jesuse temmale: Mis sa teed, sedda te us
sinaste. Agga sedda ei moistinud ükski neist,
kes laudas maas istusid, miispärrast temma
sedda temmale ütles: Sest monned mõtlesid, et
Juda

Juda käes kukkur olli, et Jesus temmale ütles: Osta mis meil tarmis on Pühhi... et temma waestele middagi piddi andma. temma nüüd sedda pallokest sai wõtnud, temma seddamaid wälja, aggo õ olli.

Agga sadanas olli lainud Juda sisse, lianimmega hitakse Iskariotiks, kes nende hereistkumne arrusti olli. Ja temma läks ärä räkis üllematte preestrude ja sõapealikkudega, da, kui temma tedda piddi nende kätte ärä ma, ja ütles: Mis teie tahhate mulle anda, tahhan ma tedda teie kätte äräanda? Agga nemmad sedda kuulsid, said nemmad rõõmsid ja pakkusid ja leppisid teine teisega, temma kolmkümmend hõbbetükki anda. Ja temma tas, ja sest aiast otsis temma parrast aeg, ta tedda neile woiks äräanda ilma tülita.

Kui ta nüüd sedda wisi olli wäljalainud, Jesus: Nüüd on innimesse Poeg auustud, Summal on temma sees auustud; ons Summal temma sees auustud, siis auustab tedda ka mal isiennefes, ja auustab tedda pea. Kes sed, minna ollen weel ürrikeseks aiast jures; kül teie otsite mind, ja otsigo minna darahwa wasto ollen üttelnud: Kuhho ma hän, senna ei woi teie mitte tulla, nenda minna nüüd teile ka. Uut kässo-sanna minna teile, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud, et ka teine teist peate armastama: Sest tawad tundwad teid, et teie minno jüngrid ollete.

teil armastus on isikeskes. Simon Peetrus ütles temma wasto: Jesand, kuhho sa lähäd? Jesus wastas temmale: Kuhho minna lähän, ei woi sa nüüd mitte minno järrel käia, agga pärrast pead sa mo järrel käima. Peetrus ütles temma wasto: Jesand, mis ma nüüd ei woi sinno järrel käia? ma tahhan omma ello sinno pärrasi jätta. Jesus wastas temmale: Tahhad sinna omma ello minno pärrasi jätta? tõesti, tõesti minna ütlen sulle: Kul ei laula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad äräsalganud.

II.

Agga hapnematta leibade pääw tuli, ja esimesel päwal, kui nemmad Pasa-talle tapsid, tullid jüngrid Jesuse jure ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasa-talle woid süa? Ja temma läkkitas kaks ommast jüngrittest, Peetrust ja Joannest, ja ütles: Minge ja walmistage meie Pasa-talle, et meie sedda woime süa. Agga nemmad ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama? Ja ütles neile: Minge liina, ja wata, kui teie liina sisse talletete, siis tulles teie wasto üks innimenne, se kannab ühhe wee krasu, käige temma järrel, ja seäl koias, kuhho temma sisse lähäd, üttelge selle koia isandale: Oppetaja ütles: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada ja süa omma jüngrittega; kus on se woõraste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega woin süa? Ja sesamma näitab teile ühhe sure ehitud toa ülleweel, mis walmis on; seäl walmistage meie.

Ja temma jüngrid teggid nenda, kui Jesus oli läsknud, läksid ärra ja said liina ja teid nenda, kui temma neile oli ütelnud; ja temmad valmistasid Pasa=talle.

Agga kui õhto sai, tulli temma nende teistklümnega. Ja kui se tund tulli, istus temma mahha, ja need kalsteisklümmed Aposlit teemaga. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatfenud se Pasa=talle teie süa, enne kui ma kannatan: sest minna teie teile, et ma sest mitte ennam ei sõ, kunni teie sündinud Jumjala rikis. Ja kui ta kannat sai wõtnud, tännas temma ja ütles: Wotte ja jaggage ennestele; sest ma ütlen teile, et minna ei jo mitte sest winapu wiljast, kunni Jummal riik saab tulnud.

Ja kui nemmad laudas isksid ja sõid, ütles Jesus: Edest minna ütlen teile, üks teie seast, teie minnoga sõõb, annab mind ärra. Ja nemmad said wägga kurwaks, ja hakkasid iggaüks nemmad seast järrestiklo ütlemä temma wasto: Jesu, minnaks se ollen? ja teine jälle: Minnaks se ollen? Agga temma wastas ja ütles neile: Üks meid kahheteistklümnest, kes minnoga kät waagnat pistab, se annab mind ärra. Käl innimese Poeg lähhab ärra nenda, kui temmast on kirjutat, agga hädä selle innimese, kelle lähhi innimese Poeg ärraantakse, hea olleks temmale, kui innimenne ei olleks sündinud. Siis kostis teine, kes tedda ärraandis: Minnaks se ollen, temma ütles temma wasto: Olled, jah!

Agga kui nemmad sõid, wöttis Jesus leiba, tännas ja õnnistas, murdis ja andis omma jüngritele ja ütles: Wotte, söge, se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusseks. Selsammal kombel wörtis temma ka se kannika pärrast sedda, kui nemmad said õhtust sõnud, tännas ja andis neile ja ütles: Joge teie seält seest, sesinnane kannikas on se uus seädus minno werre sees, mis teie eest ärrawallatakse; ja nemmad sõid teie seält seest. Ja temma ütles neile: Se on minno werri, se ue seäduse werri, mis mitte eest ärrawallatakse pattude andeks=andemisseks: sedda tehke, ni mittokord, kui teie ial sedda jote, minno mällestusseks. Agga tdest minna ütlen teile, et minna ei wotta mitte sest aiast sestinnastest winapu wiljast jua sest päwast sadik, kui minna sedda uut teiega joon Jumjala omma Jsa rikis.

Siiski wata, minno ärraandia käski on minnoga laudas. Ja innimese Poeg lähhab kül, nenda kui on seatud; siiski hädä selle innimese, kelle lähhi tedda ärraantakse. Ja nemmad hakkasid teine teise käest küsitellema, kes se kül nende seast piddi ollema, kes sedda piddi teggema. Agga nende seas tousis ka riid, kes neist piddi suremaks arwatama? Agga temma ütles neile: Pagganatte Funningad wallitsewad nende üle, ja kes nende peäle woimust wotwad, neid hütakse armolikkus isfandaks: agga teie mitte nenda, waid se surem teie seast olgo kui norem, ja se ülem kui se kes tenib; sest kes on surem, se, kes lau-

laudas istub, woi se, kes tenib? eks se kes las-
das istub? agga minna ollen kess teie seas nend
kui se, kes tenib. Agga teie ollete need, kes
no jure jänud minno kiusatusse sees; ja minna
sean teile se kunningrigi, nenda kui minno
sedda mulle on seädnud, et teie peate söma ja
ma minno laudas mo kunningrikis, ja isima
järkepe veäl ja kahheteistkümnne Israeli sagg
ro peäle kohhut moisisma. Agga Jesand
Simon, Simon, wata sadanas on teid w
püüdud söäluda kui niso; agga minna
sinno eest pallunud, et sinno usk ei pea ärra-
ma; ja kui sa pärrast saad ümberpöörnud,
kinnita ommad wennad. Agga ta ütles tem-
le: Jesand ma ollen walmis, sinnoga ni h
wangi kui surma minnema. Agga temma üt-
Minna ütlen sulle, Peetrus: Kull ei laula m
täanna enne, kui sinna kolmkord saad ärra-
nud, et sa mind ei tunne.

Ja temma ütles nende wasto: Kui ma
ollen lätkitanud kukrota ja paunata ja kinn
ons teil middagi waia olnud? agga nemmad
lesid: Ei ühtegi. Siis ütles temma neile: S
nänd, kel kukkur on, se wotko sedda, nenda
moti ka pauna, ja kannel ep olle, se müga
omma kabe, ja ostko modka: Sest minna
teile, et se weel minnule peab sündima, mis
tud on: Temma on ka üllekohtuste sekka
tud; sest ka sel, mis minnust on kirjutud, on
Agga nemmad ütlesid: Jesand, enna! sin
kaks modka; agga temma ütles neile: Kull ei

III.

Kui Jesus sedda sai rätinud ja nemmad kius-
se-laulo said laulnud, läks temma wälja omma
jüngrittega, ja läks omma wisi järrel ülle Kidro-
ni ide ölli-mäele, agga temma jüngrid käisid ka
temma järrel. Siis ütles Jesus neile: Selsin-
natsel ösel wottate teie keik ennast minnust pah-
handada, sest kirjutud on: Ma tahhan sedda kar-
jast lüa, ja karja lambaid peab laiale pillutama.
Agga pärrast kui ma saan üllestousnud, tahhan
ma teile ele miina Kalilea-male. Agga Peetrus
kõstis ja ütles temmale: Ehl ka keik peaksid en-
nast sinnust pahhandama, ei tahha minna ennast
polegi pahhandada. Ja Jesus ütles temma
wasto: Edest minna ütlen sulle, tänna selsinnat-
sel ösel, enne kui kull saab kaksford laulnud, sal-
gad sa mind kolmkord ärra. Agga Peetrus üt-
les weel ennam peälegi temma wasto: Ehl ma
ka sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind
mitte ärrasallata; ja nendasammoti ütlesid ka
keik jüngrid.

Siis tulli Jesus nendega ühhe moisa, mis hü-
tasse Ketsemaneks, kus üks aed olli, senna sisse
läks temma ja temma jüngrid. Agga Judas,
kes sedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest
et Jesus saggedaste senna omma jüngrittega olli
kõllotulnud. Ja kui temma senna paika sai,
ütles temma omma jüngritte wasto: Palluge
summalat, et teie kiusatusse sisse ei sa; istke seie
mahha, kurni ma saan senna lainud ja luggenud.
Ja ta wottis ennesega Peetrust ja Jakobust ja

Joannest need laks Sebedeuse poega, ja laks kurbuse sama, wägga wärrisema ja must abhastust tundma. Siis ütles ta Minno hing on wägga kurb surmani, ja waltwage minnoga.

Ja temma isse lahkus neist ärra, laks emale ni kaugele, kui kurbwiga woib süstü heitis Ma peäle põlweli ja omma filmili mahk lugges, et kui se woiks olla, se tund temma piddi möda minnema, ja ütles: Abba, mis Jõsa! sinna woib keik tehha, kui se woib. Kui sinna tahhaksid sedda karrikast minnust wotta, siis mingo sefennane karrikas minnust wotta, ja wotta tedda minnust ärra, agga omma ärgo sündko mitte nenda kui minna tahhan, ja kui sinna tahhad. Ja temma tulli jüngerite ja leidis neid maggama, ja ütles Peetrusele: Simon, maggad sa? eks sa ei suda ühte waltwada? nendaks teie ei suda ühte tundin noga waltwada? waltwage ja lugges, et kiusatusse sisse ei sa; waim on kül walmis, lihha on nõdder.

Ja laks temma teiskorda ärra ja lugges ütles seddasamma asja: Minno Jõsa, sinna finnane karrikas ei woi minnust möda minn muido kui et ma sedda joon, siis sündko tahtminne. Ja temma tulli taggasi ja leidis neid ta maggama, sest nende filmad ollid kered unnest, ja nemmad ei teädnud mitte, nemmad temmale piddid wastama. Ja temma jättis neid ja laks ta ärra, ja lugges kolmaste

ja ütles needsammad sannad. Agga üks ingel näitis ennast temmale taewast, ja kinnitas tedda. Ja kui ta surmaga olli woitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne; agga temma higgi olli kui werre-pisfarad, need langsid Ma peäle. Ja temma tousis ülles Jummalat pallumast, ja tulli kolmat puhko omma jüngerite jure, ja leidis neid maggama kurbdusse pärrast; ja temma ütles neile: Mis teie maggate? maggate pärrast ja hingage: aeg on möda, touske ülles ja palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa, wata se tund on joudnud, ja innimesse Joeg antakse ärra pattuste kätte; touske ülles, laski ärra, se on kinni tulnud, kes mind ärraannab.

Kui nüüd Judas ennese jure olli wotnud se wäehulga ja monningad üllematte preestrise ja Wariseride sullasist, siis seddamaid kui temma Jesus alles rätis, tulles senna Judas, üks neist tahheteistkümmest, ja temmaga paljo rahwast lühtide, lampide, sariistade, mõklade ja nuadega üllemist preestrise ja kirjatundiattest ja rahwa wannemist läkkitud, ja käis nende ees. Kui nüüd Jesus teadis keik, mis temma peäle piddi tulles, laks temma wälja ja ütles nende wasto: Redda teie otsite? Nemmad wastasid temmale: Jesust Naatsarettist. Jesus ütles neile: Minna ollen se. Agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures. Kui temma nüüd neile ütles: minna ollen se; siis laksid nemmad taggasi ja langsid mahha. Siis küsis temma neist ta: Redda teie otsite? agga nemmad ütlesid: Jesust Naatsarettist. Jesus wastas:

tas: Ma olen teile üttelnud, et minna se
 kui teie nüüd mind otsite, siis laske need sinna
 ärraminna. Et se fanna piddi tõeks sama,
 ta oli üttelnud: Minna ep olle keddagi ärra
 tanud neist, mis sa mulle olled annud. Agga
 kes tedda ärraandis, oli neile tähte annud
 telnud: Kellele ma suud annan, se on se fanna
 tedda wõtte kinni ja wige julgeste ärra.
 ta fenna sai, tulli ta warsti Jesuse jure tem
 suud andma, ja ütles: Rabbi, terre Rabbi
 andis temmale suud. Agga Jesus ütles tem
 le: Sõbber, mikspärast olled sinna siin?
 das, annad sinna suandmisfega innimese
 ärra? Siis tullid nemmad temma jure,
 käd temma külge ja wotsid tedda kinni.

Agga kui need, kes temma ümber ollid,
 gid, mis piddi sündima, ütlesid nemmad
 male: Jesand, kas meie peame modgaga
 löma? Ja wata üks neist, kes seal Jesu
 ollid, Simon Peetrus, kel moõk olli, siin
 omma kät ja tombas omma modka wälja,
 üllema preestri sullast ja raius temma pä
 kõrwa ärra; agga selle sullase nimmi olli
 kus. Agga Jesus wastas ja ütles: Särk
 sadik; ja Peetruse wasto: Pista omma
 temma tuppe, sest keik kes modka wotwad,
 sawad modga läbbi hukka. Woi, mõtled
 et minna praego ei woiks omma Jesa
 et ta mulle seie sadaks ennam kui kakste
 mend legioni inglid? agga kuida peaksid
 tõeks sama? eks minna sedda karrikast
 ma, mis mulle Jesa on annud? sest

nenda sündima. Ja temma putus temma Mas-
 kuse kõrwasse, ja teggi tedda terweks.

Agga selsammal tunnil wastas ja ütles Jesus
 illematte preestride ja pühha koia pealikkude ja
 wannematte wasto, kes temma peale tullid:
 Teie ollete wäljalainud otsego rõõwli peale mod-
 kade ja nuiadega mind kinniwotma: et ma kül
 aggapääw teie jures olnud ja isinud pühhas koias
 oppetamas, ei olle teie minno külge käsfi pistnud
 agga kinni wotnud; agga se on teie tund ja pim-
 medusse woimus, se on keik sündinud, et proh-
 wetide kirjad piddid tõeks sama. Agga wäehulk
 ja üllema pealik ja Juda rahwa sullased wotsid
 Jesust kinni ja sidbusid tedda. Siis jätsid tedda
 keik jüngrid mahha ja pöggenesid ärra.

Ja üks poisimees käis temma järrel, sel olli
 kallis linnane rie selgas palja ihho peal, ja pois-
 mehhed wotsid tedda kinni; agga temma jättis
 sedda kallist linnast riet mahha, ja pöggenes al-
 lasti nende käest ärra.

IV.

Agga need kes Jesust ollid kinniwotnud, wiisid
 tedda essite Anna jure; sest se olli Kaima ai, kes
 sel aastal üllema preestri olli. Agga Kaimas olli
 se, kes Juda rahwale nou annud, et se piddi heaks
 tullema, et üht innimest rahwa eest piddi hukkata
 ma. Seält saatsid nemmad tedda üllema preestri
 Kaima kotta, kuhho keik üllema preestrid ja
 wannemad ja kirjatundjad ollid kokko tulnud.

Agga Simon Petrus käis kaugele järrel üllema preestri loiaist sadik ja üks teine ger temmaga; agga se jünger olli üllema preestri tuttav ja läks Jesussega üllema preestri Agga Petrus seisid wäljas ukse ees; siis läks teine jünger, kes üllema preestriga tuttav wälja ja rälis uksehoidiaga, ja wiis Petrusisse, ja temma läks sisse. Sepärrast ütles tüdruk se uksehoidia pärrast Petrusse wasto: Minna olli selle sinnagi olle selle sinnatsse innimesse jüngerite temma ütles: Ei olle mitte. Agga need teinid sed ja teenrid seisid ja ollid sütte-tuld teinud külm olli, ja sojendasid ennast. Agga kui teinid mad kess oue tuld illesteggid ja ühhes mahhastid, siis istus Petrus keskele nende sekka ja jendas ennast tulle äres, et temma sedda otse nähha sama. Agga üllema preester küsis Jesuselt temma jüngerite ja temma õppetuse pärrast Jesus kostis temmale: Minna ollen julgeste olnud selle ma-ilmale; ma ollen ilka õppetuse koggodusse ja pühhas loias, kuhho keisri kusti Juda-rahwas kokko tulles, ja sallaja ep minna ühtegi rälitud; mis sa mult küsid? Minna neilt kes kuulnud, mis ma neile ollen rälitud wata need teadwad, mis ma ollen rälitud. Agga kui ta sedda sai ütelnud, löi üks teinidest, kes seal jures seisid, Jesusst kappi ja ütles: Mendaiks sa üllema preestrite wasto Jesus kostis temmale: Kui ma kurjaste olnud rälitud, siis tunnista sedda kurja ollerwad; kui ma hästi ollen rälitud, mis sa mind küsid? (Agga Annas olli tedda läkkitanud kinnistades üllema preestri Raiwa jure.)

Agga üllema preestrid ja wannemad ja keisri se suur kohhus otisid walle-tunnistust Jesusse wasto, kuidas nemmad tedda pidid surma saata ma, ja ei leidnud ühtegi; ja et kül paljo tunnistussemehhi ette tullid, ei leidnud nemmad midagi; sest paljo tunnistasid waltet temma peäle, ja nende tunnistusfed ei olnud ühhesuggused. Agga nimaks tullid kaks walle-tunnistus-meest ette, wotid kätte ja tunnistasid waltet temma peäle ja ütlesid: Meie olleme kuulnud tedda ütlewad: Minna woin ja tahhan se Jummalat templi, mis kättega on tehtud, mahhastkuda, ja kolme päraga teist illesehhitada, mis ep olle mitte kättega tehtud. Ja nendagi ei olnud nende tunnistus ühhesuggune.

Ja üllema preester tousis illes ja astus keskele ja küsis Jesuselt ja ütles temma wasto: Eks sa midagi ei wasta? mis tunnistanad need sinna sed sinno wasto? Agga Jesus jäi wait ja ei wastand midagi. Ta küsis se üllema preester temmalt ja ütles temmale: Minna wainutan sind ellawa Jummalat jures, et sinna meile ütled, kas sa olled Kristus Jummalat Poeg? Sinnaks olled se Kristus selle kiderud Jummalat Poeg? Ja Jesus ütles temmale: Ja minna ollen; ommeft ütlen minna teile: Sest aiast peate teie naggema innimesse Poia istwad Jummalat wäe parremal pool, ja tullewad taewa pilwede peäl. Siis karristas üllema preester ommad rided lõhki ja ütles: Temma on Jummalat teotanud, mis meil enam tunnistus-mehhi tarwis on? wata nüüd ollete teie temma Jummalat teotamist kuulnud; mis

mis teie arvate? Agga nemmad keit mõn
kohhut, et ta pidid surma wäärt ollema, ta
tasid ja ütlesid: Temma on surma wäärt.

Siis hakkasid monningad temma silmi silma
ma, ja temma silmad kinnikatma, ja tem
kõrwa äre löma, ja temmale ütles: Mõn
meile kui prohvet, Kristus, kes se on, kes
lõi? ja sullased löid teda keppidega.

Agga kui Peetrus wäljas seäl al oue peäl
tus, tuli üks üllema preestri tüdrukuis, ja
ta näggi Peetrust tulle äres isiwad ja ennat
jendawad, tuli ta temma jure, watis üksi
temma peäle ja ütles temma wasto: Ja sinna
ollid Naatsaretti Jesusega Kalilea-maalt.
Agga temma salgas tedda keikide ees ärra ja ütles
Maene, minna ei tunne tedda, ei ma mõn
egga tea, mis sa rägid.

Ja temma läks wälja ette-oue, ja kuf sa
Agga kui temma wärrawa pole ärraläks, nä
tedda üks teine ja ütles neile, kes seäl olle
Sefinnanegi olli se Naatsaretti Jesusega.
Üllema preestri tüdruk näggi tedda jälle, ja hakk
ütles neile, kes seäl jures seisid: Sefinnane
üks nende seast. Ja ürrikesse aia pärrast n
tedda üks teine mees ja ütles: Sinnage olled n
seast. Agga Simon Peetrus seisis ja sojend
ennast; siis ütlesid nemmad temma wasto: S
sinna ka olle temma jüngritte seast? Agga tem
salgas ta ühhe wandega ja ütles: Innimene
minna ei olle mitte, ma ei tunne sedda inimene

Ja, ürrikesse aia pärrast liggi ühhe tunni aega
wahhet kinnitas sedda üks teine ja ütles: Ede
polest sefinnanegi olli temmaga; sest temma on
Kalilea-ma mees. Siis tullid temma jure need,
kes seäl seisid ja ütlesid jälle Peetrusele: Edest
sinnaagi olled nende seltüst, sest sinna olled Kalilea-
ma mees, ja sinna keelgi tunnistab sind ülles, et
sinna kele: murde on sedda wisi. Siis ütles üks
neisi üllema preestri sullast, kes selle suggulane
olli, kelle kõrwa Peetrus olli ärraraiunud: Eks
minna sind temmaga näinud aedas? Agga Pee-
trus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa rā-
gid. Siis hakkas temma ennast wägga ärraneed-
ma ja wandma: Ei ma tunne sedda innimest, kes
lest teie rägite. Wenda salgas Peetrus ta ärra, ja
seddamaid, kui temma alles rākis, laulis kuf teist
forda. Ja Jesand pōris ennast ümber ja wa-
tis Peetruse peäle, ja Peetruse mele tuli Jes-
sanda sanna, kui ta temma wasto olli ütelnud:
Enne kui kuf kaksford saab laulnud, salgad sa
mind kolmford ärra. Ja Peetrus läks wälja,
kattis ommad silmad kinni, ja nuttis kibbedaste.

Agga need mehhed, kes Jesust kinnipiddasid,
naesisid ja pekfid tedda; ja nemmad kartsid temma
silmad kinni, ja löid temma wasto silmi ja küssi-
sid temmalt ja ütlesid: Moista kui prohvet, kes
se on, kes sind löi? Ja paljo müid asjo rāksid
nemmad temma wasto ja teotasid.

Agga warsi warra hommiko, kui walge sai,
tullid üllemad preestrid rahwa wannematega ja
Birjafundjattega, ja keik se suur kohhus kōkko, ja
pid

piddasid nou Jesuse wasto, et nemmad ta
piddid surma saatma, ja wisid tedda ülles om
sure kohto ette ja ütlesid: Olled sinna se Kristus
ütte meile; agga temma ütles neile: Kui ma
peaksin üttema, ei teie ussu polegi; agga kui
na ka peaksin küsima, siis teie ei wasta
polegi, ja ei lasse mind mitte lahti. Sest
peab innimesse Poeg istuma Jummalaga
remal polel. Agga nemmad ütlesid keik:
sinna siis Jummalaga Poeg? Agga temma
nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen
Agga nemmad ütlesid: Mis meil ennast tun
tust tarwis on? Sest meie olleme isse tem
suust kuulnud.

V.

Ja keik se rahwa hull wotsid kätte ja sidu
Jesust kinni, ja wisid tedda Kairwa jurest k
kotta ja andsid tedda Ma-walitseja Pontius
Pilatusse kätte; agga se olli warra.

Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannu
et ta olli hullamoistetud, siis kahhetes tem
tedda, ja tõi neid kolmkümmeend hõbbe-tükki
üllema preestrilde ja wannematte kätte ja ütles
Minna ollen patto teinud, et ma ollen wasto
werd ärraannud. Agga nemmad ütlesid: Me
meil sega teggemis! Katsu sinna issi. Ja tem
heitis need hõbbetükid mahha süna tempel
ja läks kõrwale, ja ärraminnes poos ta en
ülles. Agga üllemad preestrid wotsid need hõ
betükid ja ütlesid: Neid ei sünni mitte oh
kirsto panna, sest se on werre-hind. Agga nem

mad piddasid nou, ja osid nende eest ühhe pot
tiseppa põllo matmisse paigaks woocastele: se
pärast hütakse se põld werre-põlluks tänna pä
wani. Siis on tõeks sanud mis ööldud on proh
weti Jeremia läbbi, kes ütles: Ja nemmad on
wõtnud Israeli laste käest kolmkümmeend hõbbetük
ki selle hinda, kedda ni kalliks arwati, kedda monned
Israeli lastest ni kalliks arwasid; ja on neid
annud ühhe pottiseppa põllo eest, nenda kui JS
sand mind on käsknud.

Agga Juda-rahwas ei lainud isse mitte kohto
kotta, et nemmad ei saaks rojaseks, waid et nem
mad piddid Pasa-talle sõma. Siis läks Pilatus
nende jure wälja ja ütles: Mis teil on kaebamist
selle innimesse peale? Nemmad kossid ja ütlesid
temma wasto: Kui ep olleks seinnane mitte kur
jateggia, siis ei olleks meie tedda sulle ärraannud.
Siis ütles Pilatus neile: Wõtke teie tedda ja
moistke omma kässo-õppetuse järrel temma peale
kohtu. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wast
to: Meil ep olle lubba keddagi ärratappa. Et
Jesuse sanna piddi tõeks sama, mis ta olli üt
elnud, kui ta tähendas, misuggust surma
temma piddi surrema.

Agga nemmad se rahwa hull hakkasid temma
peale kaebama ja ütlesid: Tedda olleme meie
leidnud, et ta rahwast ärrapõrab, ja felab
Reisrile kohto-rahha andmast, ja ütles ennast
Kristusse ühhe kunniga ollewad.

Siis läks Pilatus jälle kohto-kotta ja kutsus
Jesust.

Jesust. Agga Jesus seisis Ma-wallitseja ja Ma-wallitseja Pilatus küsis temmalt ja ütles: Olled sa Juda-rahwa kuningas? Agga Jesus vastas ja ütles temmale: Rägid sinna teada isstennefest, woi on sulle teised sedda minna ütelnud? Pilatus vastas: Ollen minna Juda mees? sinno omma rahwas ja üllemad preestrid on sind mulle ärraannud; mis sa olled teinud? Jesus kostis: Minno kuningriik ep olle meesestfennatsest ma-ilmast; olleks mo kuningriik meesestfennatsest ma-ilmast, kül mo teenrid taplesid et mind Juda-rahwa kätte ei saaks ärraannud, agga nüüd ep olle mo kuningriik mitte mees. Siis ütles Pilatus temma wasto: Olled sinna siis ommeti kuningas? Jesus kostis: Jah olen, sest minna ollen kuningas, ma ollen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma töele wõnnistust andma; iggäuks kes töe seest on kuleb minno heäle. Pilatus ütles temmale: Mis on tödde? Ja kui ta sedda sai ütelnud, ütles temma jälle wälja Juda-rahwa jure, ja ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna leia ühtegi siid sest innimesest. Ja üllematte preestrid kaebasid paljo temma peäle; agga temma peäle neist ja rahwa wannemist kaebasid siis ei kostnud temma ühtegi. Siis ütles Pilatus temma wasto: Eks sa kule, kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad? Agga Pilatus küsis temmalt jälle ja ütles: Eks sa middagi ei wastata kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad. Agga Jesus ei wastand ennast ühtegi ühhe ainsa sanna peäle, nenda et Pilatus sedda wägga immeks panni.

Agga nemmad aiasid peäle ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab keif mööda Juda maad, ja on algand Kalilea-maalt siit sadik. Agga kui Pilatus Kalilea-maad kulis, küsis temma, kas se innimenne Kalilea-ma mees piddi ollema? Ja kui temma teada sai, et ta Herodesse wallitusse alt olli, läkkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemmas olli. Agga Herodes sai wägga rõõmsaks, kui ta Jesust nähha sai, sest ta olleks tedda hea melega jo ammogi näinud, sepärast et ta olli paljo temmast kuulnud, ja temma lotis ühhe immetähhe nähha sada, mis temmast piddi tehtama. Kül ta küsis temmalt mitme sannaga, agga temma ei wastand temmale ühtegi. Agga üllemad preestrid ja kirjatundjad seisid ja kaebasid wägga waljuste temma peäle. Agga kui Herodes omma sõameestega tedda es olle miiski pannud ja naerunud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja läkkitas tedda jälle Pilatusse jure. Ja sel päiwil said Pilatus ja Herodes teine teisega sõbraks; sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihhased olnud.

Agga Pühhiks olli Ma-wallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, tedda nemmal lahti pallusid. Agga siis olli neil üks kulus wang, tedda hüti Parrabaks, se olli kinnipandud mäsajattega, kes mäsamisese sees ollid ühhe ärratapnud. Ja rahwas kiskendas ja hakkas palluma, et ta piddi teggema nende kui ta ifka neile olli teinud. Agga Pilatus kutsus need üllemad preestrid ja üllemad ja sedda rahwast kokko. Kui nem-

nemmad nüüd ühes fous ollid, ütles Pilatus nende wasto; Teie ollete sedda innimest jure tonud otsego rahwa ärrapöörjat: ja ma ollen tedda teie ees kulanud, ja minna ees seft innimesest ühtegi süüd leidnud, mis teie ma peäle kaebate; egga Herodeske; seft ma olen teid temma jure läkkitanud, ja wata polle tegi temmale tehtud, mis surma wäärt on. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahti lasta. Wasta-pühhal; sepärrast tahhan ma tedda ristada ja lahti lasta. (seft ta pididi neile ühhe lahti lastma) Kumba teie nüüd tahhate ma teile pean lahti lastma, Parrabast, woi sedda kedda hütakse Kristusseks? tahhate teie, et teile se Juda-rahwa kuningaga pean lahti lasta? Seft temma teadis, et üllemad preestrid teid kadedusse pärrast ollid ärraannud. Agga te temma kohto-järje peäl istus, läkkitas temma naene temma jure ja lastis hõlda: Argo olgote ühtegi teggemist sefennatse Digega, seft minna olen tamma unnes paljo kannatanud temma pärrast. Agga üllemad preestrid ja wannemad matasid rahwast, et nemmad Parrabast pididid lasta palluma ja Jesust hukka saatma; ja kibbutasid rahwast, et temma enneminne Parrabast pididi lasta. Siis kostis Ma wallitseja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neile ma teile pean lahti lastma? Agga keif se heid küssendas wägga ja ütles: Hukka tedda ärrast, lasse meile Parrabast lahti, kes olli ühhe miisise, mis liinas olli sündinud, ja tapmistse pärrast wangi-torni heidetud. Siis hüdis Pilatus ta nende wasto, ja tahtis Jesust lahti lasta.

Siis küssendasid nemmad ta keif ja ütlesid: Ei mitte tedda, waid Parrabast. Agga Parrabast olli rõwel. Siis wastas Pilatus ja ütles neile jälle: Mis teie siis tahhate, et ma pean teggema selle Jesussega, kedda hütakse Kristusseks, ja kedda teie ütlete Juda-rahwa kuningaga ollewad? Agga nemmad küssendasid ta, karjusid wasto ja ütlesid keif: Sago ta risti podud! Iõ tedda risti! Agga Pilatus ütles kolmat puhko nende wasto: Mis sefennane siis kurja teinud? ma polle temmast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahti lasta: agga nemmad küssendasid weel ennani: Iõ tedda risti! ja aiasid peäle sure küssendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama. Ja nende ja üllematte preestride küssendamisse wottis woimust.

Siis wöttis nüüd Pilatus Jesust ja pekis tedda piitsaga. Ja need sõamehed punnused ühhe Kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma ümber ja ütlesid: Terre, Juda-rahwa kuningas! ja löid tedda keppidega. Siis läks Pilatus jälle wälja ja ütles nende wasto: Wata ma toon kedda teile wälja, et teie tunnete, et ma temmast ühtegi süüd ei leia. Siis läks Jesus wälja ja kandis se kibbowitsa-kroni ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Ennä innimest! Kui nüüd üllemad preestrid ja teenrid tedda näggid, küssendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! Pilatus ütles nende wasto: Wotke teie tedda ja poge tedda risti, seft minna ei leia süüd temmast. Juda-rahwas kostisid temmale: Meil on käsk, ja meie

meie kässo järrele peab temma surrema, sest ta isseennast Jummalta Poiaks teinud. Kui Pilatus sedda fanna kulis, kartis temma ennem, ja läks jälle kohto kotta, ja ütles wasto: Kust sinna olled? agga Jesus ei anna temmale wastust. Siis ütles Pilatus: Kust wasto: Eks sa rāgi minnoga? eks sa ei tea, mul melewald on sind risti pua, ja melewald sind lahti lasta? Jesus kostis: Sinnul ep ole ühtegi melewald minno üle, kui se sinnule ei leks antud üllewelt; sepärast on sellel, kes meesulle on ärraannud, surem pat. Sest aiast Pilatus tedda lahti lasta: agga Juda: rahwa küssendasid ja ütlesid: Kui sa sedda sinna lastsed, siis ep olle sinna Keisri söbber mitte, iggāuks, kes isseennast kunningaks teeb, se Keisri wastane. Kui nüüd Pilatus sedda fanna kulis, wiis temma Jesust wälja, ja istus mees kohto-järje peäle senna paika, mis hütasse wi-põrmanduks, agga Ebreja keele Kabbala. Agga se olli Pasa-pühha walmistamisepääre kuendamal tunnil; ja temma ütles Judaraha wasto: Ennä teie kunningast! Agga nemme küssendasid: Wi ärra, wi ärra! po tedda Pilatus ütles neile: Kas minna pean teie kunningast risti poma? üllemad preestrid wäljast Neil ep olle kunningast, kui Keiser.

VI.

Agga kui Pilatus näggi, et temma ei wõie ühtegi parrata, waid et weel ennem kārva kōdis, wottis temma wet ja pessis kässe rahwa nāhhes ja ütles: Ma ollen ilmasüta sellesime

Dige werrest; kül teie sate nāhha! Siis wastas keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie peäle ja meie laste peäle.

Agga Pilatus tahtis rahwa melepärrast tehha; ja moistsis kōhnut, et nende palwe järrele pididi sündima, ja laskis neile Parrabast lahti, sedda, kes ühhe māsamisep ja tapmisep pärrast olli wangi-torni heidetud, sedda nemmad lahti palusid: Agga Jesust, sedda ta piitsaga lasnud peksta, andis ta, nenda kui nemmad tahtsid, nende kätte, et tedda pididi risti lödama.

Siis wotsid Ma-wallitseja sõamehheh Jesust ennesega, ja wiisid tedda ärra senna kotta, mis on kohtopait, ja kutsusid keik sedda wāe-hulka ja kōggusid temma jure keik omma seltsi kōkko; ja wotsid temma rided seljast ärra, ja pannid temma ümber purpuri-mantli, ja punnused Kroni kibbowitsust ja pannid sedda temma ümber Pea, ja andsid pilliroo temma parrema kätte, ja heitsid temma ette põlwele mahha, naersid tedda ja hakasid tedda terretama ja ütlesid: Terre Juda-rahwa kunningas! Ja nemmad wotsid sedda pilliroo, ja löid sega temma pähhā, ja süllitasid temma peäle, ja heitsid põlwele mahha ja kumardasid tedda.

Ja kui nemmad tedda said naernud, wotsid nemmad se purpuri-mantli temma seljast ärra, ja wiisid temma omma rided temma selga, ja wiisid tedda wälja, et nemmad tedda pididid risti lödama.

Ja Jesus kandis omma risti ja läks maale. Agga kui nemmad wäljaläksid ja tedda ärra-
sid, leidsid nemmad ja said kätte ühhe Kire-
na mehhe, kes möda läks, Simon nimmi,
wäljalä tullid, Aleksandri ja Ruhwi isä, kes
fundsid nemmad wäggise ja pannid risti tem-
peäle, et ta sedda Jesuse järrele pidid kandma.

Agga temma järrel käis suur hull rahwas-
naesi, kes ka kaebasid ja tedda nutsid. Agga
Jesuse pöris ennast ümber nende pole ja ütles:
rusalemma tütreid, ärge nutke mind, waid
isfiennast ja ommad lapsed: sest wata need
wad tullewad, millal döldakse: Onsad on
kes siggimatta, ja need ihhud, mis ilmale ei
nud, ja need nissad, mis ep olle immet-
Siis hakkawad nemmad ütlesid mäggede
Langege meie peäle; ja mäekindude wasto:
ke meid! Sest kui sedda torele pule tehakse,
siis kuiwale peab sundima? Agga temmaga
kaks teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.

Ja nemmad wisid tedda senna paika, mis
takse Ebrea keele Kolgataks, seon ärra-
pea-lae asse. Ja kui nemmad senna said, and
nemmad temmale jua wina mirriga ja ärra-
sappiga seggatud, ja kui ta sai maitstnud, ei
nud ta mitte jua, ja ei wotnud. Seal
nemmad tedda risti, ja temmaga kaks kurja-
giat, teist parrema, teist pahhema pole,
Jesust keskele. Agga Jesus ütles:

ISsa anna neile andeks, sest nemmad
ei tea mitte, mis nemmad tewad.

Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle-kirja, ja
panni sedda risti külge; agga se olli kirjutud: Je-
sus Naatsaretist, Juda-rahwa kuningas!
Sedda peälekirja nüüd luggesid paljo Juda-rah-
wast, sest se paik olli liggi liina, kus Jesust risti
pödi; ja se olli kirjutud Ebrea-, Kreka-, ja Lad-
dina-kele. Siis ütlesid Juda-rahwa üllemad
preestrid Pilatusse wasto: Ärra kirjota mitte:
Juda-rahwa kuningas; waid et temma ütles-
nud: Minna ollen Juda-rahwa kuningas. Pi-
latus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kir-
jotanud.

Kui nüüd need sõamehhed Jesust ollid risti po-
nud, wotsid nemmad temma rided ja jaggasid
neid, ja teggid nelli osfa, igga sõamehhele ühhe
osfa ja sedda kobe; agga se kuub olli õmblematta
üllemelt ülleüldeks koutud. Siis ütlesid nemmad
teine teise wasto: Ärra kiskugem sedda mitte lõh-
ki, waid heitkem liisko selle pärrast, kelle pärrast
se peab ollema. Ja nemmad heitsid liisko, mis
iggaüks pidid sama, et se kirri pidid tõeks sama,
mis on dösdud prohweri läbbi: Nemmad on min-
no rided issekeskes jagganud, ja minno kue pärr-
rast liisko heitnud. Sedda teggid nüüd need sõa-
mehhed, ja issid ja hoidsid tedda seal. Agga se
olli kolmas tund, kui nemmad tedda risti löid.

Ja rahwas seisis seal waatmas, ja üllemadke
irmitasid tedda nendega ja ütlesid: Muid on ta
aitnud, aitko temma isse ennast, kui ta on se
Kristus, Jummalä ärrawallitsetud. Agga ka
sõamehhedke naersid tedda, ja läksid temma jure
ja

ja wisid temmale ädikast ja ütlesid: Kui sinna
led Juda-rahwä kunningas, siis aita isfi enna
Sest üks peälekirri olli ka ülle temma Pea-
ma surma süüst kirjutud, Kreka-, Laddina-
Ebreä-kele tähtedega: Sefinnane on Jē-
se Juda-rahwä Kunningas.

Süis podi temmaga kaks rööwliit risti,
parrema ja teine pahhema pole. Süis sai se
töeks, mis ütleb: Ja temma on üllekoh-
seks arwatud.

Agga Jesuse risti jures seisfis temma emma
ja temma emma ödde Maria Kleopa naene,
Maria Mahdalena. Kui nüüd Jesus omma
ma näggi, ja se jüngri seäl jures seiswad, kaks
temma armastas, ütleb ta omma emma wasto:

Naene wata se on sinno poeg.

Pärrast ütleb temma selle jüngri wasto:

Wata se on sinno emma.

Ja sefsammast tunnisi wottis se jünger
omma kotta.

Agga need kēs möda läksid, teotasid
wangutasid ommad Pead ja ütlesid: Woi!
kēs sa Jummalä templi mahhakisud, ja
pawal üllesehitad! aita isfi ennast; olled
Jummalä Poeg, siis astu risti peält
Agga nendasammoti naersid tedda ka
preestrid isfikeskes kirjatundjatte ja wannem
ga ja ütlesid: Muid on temma aitnud, isfienn
ei woi temma mitte aidata; kui temma se

tus Israeli Kunningas on, siis asko temma nüüd
risti peält mahha, et meie näme, siis tahhame
meie tedda uskuda: Temma on Jummalä peäle
lootnud, se peasko tedda nüüd, kui ta temma
meie pärrast on; sest temma on ütelnud: Minna
ollen Jummalä Poeg! Nendasammoti teotasid
tedda ka need rööwliid, kēs temmaga ollid risti
podud.

Agga üks neist kurjateggiaist, kēs ollid üles-
podud, teotas tedda ja ütles: Kui sa olled Kris-
tus, siis aita isfiennast ja meid. Agga se teine
kõstis ja sõitles tedda ja ütles: Eks sinnagi ei
karda Jummalat, sest et sinna sefsammast huk-
katuses olled? ja meie kül digusse polest: sest
meie same kätte, mis meie tö wäärt on; agga
sefinnane ep olle ühtegi pahha teinud. Ja tem-
ma ütles Jesuse wasto: JEsand, mötle minno
peäle, kui sa omma kunningriki tülled. Ja Je-
sus ütles temmale:

Edest minna ütlen sulle, tänna pead sa
minnoga Paradisis ollema.

Agga liggi kuendamal tunnil süis sai pimmedus
keit ülle se Ma ühhelksamast tunnisi sadik, ja päike
läks pimmedaks; ja ühhelksamal tunnil küssendas
Jesus sure heäleaga ja ütles:

Eli, Eli, lamma sabahantani? se on är-
taselletud:

Minno Jummal! minno Jummal!
miks sa mind olled mahhajättnud?

Agga monningad neist, kēs seäl jures seisfid,
kui

Kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: Wata ma kutsub Eliast.

Pärast kui Jesus teadis, et jo keik olli tud, et kirri pidid tõeks sama, ütles temma:

Mul on janno!

Agga seal seisis üks asti täis ädikast; ja jooksis üks nende seast, võttis käsna, täidis da ädikaga, pistis sedda isopi-pilliroo-otsa, ja pani sedda temma su ette ja jotis tedda. Dotke, saue nähha, kas Elias tulleb tedda hamotma. Ja teised ütlesid: Ota, saab mäe kas Elias tulleb, aitma tedda. Kui nüüd sedda ädikast sai wotnud, ütles temma:

Se on lõppetud.

Ja se tei keigepühama paiga ees tempelis rises keskelt lõhki. Agga Jesus kiskendas sure healega ja ütles:

Iska, sinno kätte annan ma orna Waimo.

Ja kui ta sedda sai ütelnud, nõrgutas pead ja heitis hinge.

VII.

Ja wata, se ettepodud tei, mis tempelis pühama ees, pärrises lõhki kahhels üllemast allamast sadik; ja Ma wärrises, ja kalsid sid lõhki; ja hauad läksid lahti, ja tousid paljo nende pühade ihhusid, kes ollid nud, ja pärast temma üllestoustmist tullid mad haudadest wälja ja läksid pühha liina näitsid ennast mitmele.

Agga kui se pealik, kes temma kōhhal seisis, ja need kes temmaga ollid ja Jesust hoidsid, näggid sedda Ma-wärrisemist, ja mis sündis, ja et ta nenda kiskendades hinge heitis, kartsid nemmad wägga, auustasid Jummalat ja ütlesid: Edest seinnane Innimenne olli õige ja Jummal Poeg. Ja keik rahwas, mis sinna tuli, sedda waatma, kui nemmad näggid mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo ja läksid taggast.

Agga keik temma tutwad seisid kaugelt; agga seal olli ka paljo neid naesi kaugelt waatmas, kes Jesuse järrel ollid käinud Kalilea-maalt ja tedda teninud, kelle seas ka olli Maria Mahdalena ja Maria weike Jakobusse ja Josesse emma ja Salome Sebedeusse poegade emma, kes ka ollid temma järrel käinud ja tedda teninud, kui ta Kalilea-maal olli, ja paljo muid naesi, kes temmaga ühtlase ollid ülleskäinud Jerusalemma.

Agga Juda-rahwas, et need kehhad hingamis se pärwal risti peäle ei piddand jama, sest et wärristamisse pääw olli, (sest se hingamisse-pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud piddid murtama ja neid mahawoetama. Siis tullid need sõamehhed ja murdsid selle esimesse säre-luud ja selle teise, kes temmaga olli risti podud. Agga kui nemmad Jesuse jure tullid, ja näggid tedda jo surnud ollewad, ei murdnud nemmad temma säre-luud mitte; waid üks neist sõamehhi pistis oddaga temma külge, ja seddamaid tuli werri ja wessi wälja. Ja kes sedda on näinud, se on sedda tunnistanud, ja

temma tunnistus on tõsine, ja se teab, et
rõgib, mis tõssi on, et teie peate uskma.
se on sündinud, et kirri pidid tõeks sama. Tem-
male ei pea luudki katki murtama; ja ta
teine kirri: Nemmad peavad näggema, kes
sisse nemmad on pistnud.

Ewangelium surel Redel.

Ja wata parrast sedda kui jo dhto kätte tul-
(et se walmistamisese pääw olli, se on pühha
laupääw) siis tulli üks rikkas mees Arimata-
Juda-rahwa liinast, Josef nimmi, kes aus
isfand olli, üks hea ja õige mees, (se ei olli
mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud neid
tõdd) kes isfige Zummala riki ka otis ja Jesuse
jünger ka olli, agga sallaja kartusse parrast
Juda-rahwa eest, se julges ja läks Pilatusse jure
pallus ennesele Jesuse ihho, et ta sedda pidid
ma mahhawotta. Agga Pilatus panni immitse
et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se pealikko
nese jure ja küsis temmalt, kas ta jo amma
rasurnud. Ja kui temma sedda pealikult rää-
fai, siis andis temma Josefpile se ihho, ja
sedda temmale anda. Siis tulli temma ja
kallist linnast riet ja wottis Jesuse ihho mahha-

Siis tulli ka Nikodemus (kes enne õsel
se jure olli tulnud) ja tõi seggatud mirri ja
liggi sadda naela. Siis wotsid nemmad
ihho ja mahksid sedda puhta kalli linnaste
sisse kalliste rohtudega, nenda kui Juda-rahwa
se wiis on mahhamatta. Agga seal paikas,
ta olli ristil lödud, olli üks aed, ja aedas üks

haud, ja Josef panni sedda sennasamma ennese
ude hauda, mis ta olli lastnud raiuda kalso sisse,
kuhho ep olnud ükski ial pandud. Siina pan-
nid nemmad siis Jesuse Juda-rahwa walmista-
misese pääwa parrast, sest et se haud liggi olli. Ja
temma Josef weretas ühhe sure kiwri hana ukse
ette ja läks ärra. Ja se olli walmistamisese
pääw, ja se hingamisese pääw tulli peäle.

Agga need naesed, kes temmaga ollid Kalilea-
maalt tulnud, käisid ta järrel. Agga seal ollid
Maria Mahdalena ja se teine Maria Josefese em-
ma istumas hana kohhal, ja waatsid sedda hau-
da, ja kuhho ja kuida temma ihho siina pandi.
Agga nemmad läksid taggasi, ja walmistasid
kallid rohhud ja salwi, ja sel hingamisese-pääw
seisid nemmad rahhul kasso järrel.

Agga teisel pääwal mis tulles walmistamisese
pääwa järrele, tullid illemad preestrid ja Warise-
rid kofko Pilatusse jure ja ütlesid: Jofand, meie
mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui
ta alles ellus olli: Minna tousel kolme pääwa
parrast ütles. Separrast kassi sedda hauda hästi
hoida kolmandama pääwani, et temma jüngrid
õsel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta ja ei ütles
rahwa wasto: Temma on surnust ülestouhitud.
Siis on wiimne pettus pahhem kui esimese.
Agga Pilatus ütles nende wasto: Hoidjaid on
teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tun-
nete. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi
sedda hauda hoidjattega, ja pannid se kiwri
pitsiriga kinni.

Meie Isanda Jesuse Kristuse

Ülestousminne,

Nelja Ewangelisti Namatust
kõrjopandud.

Ta kui se hingamisse-pääw sai möda läinud, ostis Maria Mahdalena ja Maria Magdalene emma ja Salome kallid rohjud, et nad piddid tulles ja tedda woidma. Ja mesfel näddala päwal wägga warra, kui pimme olli ja walge hakkas sama, läksid nad sedda hauda waatma, ja tullid puhtetoustes haura jure, ja wisid need kallid rohjud mis nemmad ollid walmistanud, ja monnime ollid nendega.

Ja wata, suur ma-wärriseminne sündis, Isanda ingel tulli taewast mahha, läks jure ja weretas se kirowi ukse eest ärra, ja fenna peäle. Ja temma näggo olli otsego wärrast temma eest wärrisefid need hoidjad ja otsego furnuks.

Agga need naesed fenna minnes ütlesid isse, kes weretas meile se kirowi haura ukse peält ärra. Ja kui nemmad fenna waatsid, näggid nemmad et se kirowi olli ärraweretud, sest temma olli wärrast suur.

Agga Maria Mahdalena, kui ta nääd,

kirowi haura eest olli ärrawoetud; siis jookseb temma ja tulleb Simona Peetruse ja se teise jüngri jure, tedda Jesus armastas, ja ütles neile; Nemmad on Isandat haura seest ärrawotnud, ja meie ei tea, kuhho nemmad tedda on winud.

Need teised naesed leidsid kirowi haura peält ärraweretud ollemast, ja kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad Isanda Jesuse ihho mitte. Ja se sündis, kui monningad neist naesist wäljas haura jures sepärast kahhe wahhel ollid, wata, siis seifid kaks meest nende kõrwas hiilgawa riettega. Agga kui nemmad wägga kartsid ja onnad silmad mahha löid, siis ütlesid nemmad nende wasto: Mis teie sedda ellawat furnude jures otsite? ei ta polle siin, waid ta on ülestousnud: tulle tage mele, kuida temma teile on räkinud, kui ta alles Kalilea-maal olli, üteldes: Sedda innimesse poega peab ärraantama pattuste innimese kätte ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jalle ülestousma. Ja temma sannad tullid nende mele. Ja nemmad läksid haura jurest taggasi, ja kulutasid sedda teie üheteistkümmenele ja teie teiste. Agga Maria Mahdalena, (kes jo enne haura jurest olli ärrajoosnud) ja Joanna ja Maria Jakobuse emma, ja muud naesed nendega ollid need, kes sedda Apostlilele rääksid, ja nende kõnne olli nende melest otsego tühhi jut, ja nemmad ei usenud neid mitte.

Ja need teised naesed, kes alles haura sisse ollid jänud näggid ühhe nore mehhe parramal polest iswad, sell olli pitk walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid

sid wägga. Agga se ingel kostis ja ütles naestele: Arge ehmatage ja ärge kartke teie te, sest ma tean, et teie otsite Jesust Naatani tist, kes risti olli lödud; tedda ep olle siin, sest on ülestousnud, nenda kui ta on ütelnud: Ma ei ole ge tenna, wadage se asse, kuhho nemmad teie olliid pannud, ja kus JEsand on magganud. Agga minge ussinaste ärra, ja üttele teie jüngeritele ja Peetrusese, et temma furnust ülestousnud, ja wata, temma lähhab teie Kallileamale, seal sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile on ütelnud; wata minna teie teile sedda ütelnud. Ja nemmad läksid ruttu wälja ja jooksid haua jurest ärra kartusse ja rõmoga, sest nende peäle olli wärristus ja chertus tulnud, ja nemmad jooksid, sedda temma jüngeritele kuletama, agga tee peäl ei ütelnud nemmad ühhelegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Agga Peetrus wöttis Maria Mahdalena ja teiste meeste naeste jutto peäl kätte ja läks wälja ja se teie jünger Joannes, ja tullid haua jure. Agga nemmad mollemad jooksid ühtlaste, ja se teine jünger jooksis ele ussinaminne kui Peetrus ja tulli enne haua jure. Ja temma näab kummarkülle need surnulinnad seal ollewad, agga temma ei läinud mitte sisse. Siis tulleb Simon Peetrus, kes watis järvel käis, ja kui ta kummarkülle sisse watis haua sisse läks, näab ta need surnulinnad maas ollewad, ja et se higgi-rättik mis watis Pea peäl olli, mitte ep olnud surnulinnad maas, waid isepäinis mässtitud ühte paari. Siis läks nüüd ka se teine jünger sisse, kes

oli tulnud haua jure, ja näggi ja uskus; sest nemmad ei moistnud weel mitte sedda kirja, et temma pididi furnust ülestousma. Siis läksid need jüngerid ärra ommade jure jälle, ja Peetrus panni sedda isfienneses immeks, mis olli sündinud.

Agga Jesus, kui temma warra olli ülestousnud esimesesl näddala päwal, näitis ta ennast esite Maria Mahdalenale, kellest temma seitse kirja waimo olli wäljaaianud. Sest Maria, kes teistforda haua jure olli wäljaläinud, seisid haua jures wäljas ja nuttis; kui ta nüüd nuttis, watis temma kummarkülle haua sisse, ja näab kaks inglit walge riettega istwad, teist Pea ja teist jalge otsas, kus Jesuse ihho olli magganud; ja nemmad ütlewad temmale: Naene, mis sa nuttad? temma ütleb neile: Nemmad on minno JEsandad ärrawinud, ja minna ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud. Ja kui ta sedda sai ütelnud pöris temma ennast ümber ja näab Jesust seiswad, ja ei teadnud, et se Jesus olli. Jesus ütleb temmale: Naene, mis sa nuttad? tedda sa otsid? temma mötles, et se pididi kärner ollema, ja ütles temmale: JEsand, kui sinna tedda olled ärrapanud, siis ütle mulle, kuhho sa tedda olled ütles temmale: Maria! Emma pöris ennast ümber ja ütleb temmale: Rabbuni, se on, Döpnusse, sest ma polle weel ülestlainud omma JEsaja jure; agga minne mo wendade jure ja ütle neile: Minna lähhan ülles omma JEsaja ja teie JEsaja jure, ja omma Jummalaga ja teie Jummalaga jure.

Agga

Agga kui need teised naesed, kes esimest forda jurest tullemas ollid, ärraläksid temma jüngerid sedda mis ingel neile olli ütelnud, kulutama, mis siis tuli Jesus nende wasto ja ütles: terre! agga nemmad tullid temma jure ja hakkasid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda. Siis ütles Jesus neile: Arge kartke mitte, minge, kulutamine wendadele, et nemmad Kolilea-male hāwad, ja seäl sawad nemmad mind nähha. Agga kui nemmad ärraläksid, wata, siis tullid nemad sest wahhist liina ja kulutasid üllema preestridede keik, mis olli sündinud. Ja nemmad tulin wannemattega kokko, ja pidbasid isikeskesse ja andsid neile sōameestele rahha kül ja ütlesid: üttelge, et temma jüngerid õse tulnud ja teid ärrawarrastanud, kui meie maggasime. Ja teid Ma wallitseja sedda saab kuulda, tahame meid tedda melitada ja sata, et teie peate ilma muuta ollema. Agga nemmad wotsid sedda rahha ja teggid nenda, kui neid õppetisi; ja se kõnne külsaks Juda-rahwa jures tännapāwani.

Se peäle tulleb Maria Mahdalena ja kullid jüngeritele, kes temmaga ollid olnud, kes leinad ja nutsid, et ta olli Jesandat näinud, ja et ta temmale sedda olli ütelnud. Ja need, kui nemmad kuulsid, et ta elas, ja temmast olli ütelnud, ei usknud nemmad mitte.

Agga pārrast kui kaks neist kõndisid, näid Jesus ennast teisel nāul, kui nemmad (enim Moria Mahdalena sai taggasi tulnud) male läksid. Sest wata, kaks nende seast ollid minnemas sammas

fannal päwal ühte allewisse, mis Jerusalemmast lögi kuuskümmend waggo maad olli, selle nimmi olli Emmaus, ja nemmad rääksid isikeskes keik keik neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis, kui nemmad teine teifega jutto aiasid ja teine teifelt küsksid, siis tuli ka Jesus isfi nende jure ja käis nendega. Agga nende filmad peti, et nemmad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles nende wasto: Mis kõnned need on, mis teie isikeskes kõnnelete käies, ja ollete kurwanāolis sed? Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale: Sinnaks ükski kui wōdras ellad Jerusalemmas, ja ei olle teada sanud, mis neil päiwil ke: Mis siis? agga nemmad ütlesid temmale: Sedda Jesussest Naatsaretist, kes olli prohwet wāggew teggudest ja sannast Jumala ja keige rahwa ees, kuida meie üllemad preestrid ja wannemad tedda on surma kohto alla ärraannud, ja tedda risti lõnud. Agga meie lootsume, et ta pididi sesamma ollema, kes Israeli rahwast pididi ärralunnastama, ja peäle se keik on tanna kolmas päaw, kui se on sündinud. Agga ka monningad naesed meie seast on meid ärraehmatanud, kes warra hommiko hāua jure ollid tulnud, ja kui nemmad temma ihho ei leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide nāo näinud kes ütleswad, tedda ellawad; ja monningad meie seast lāksid hāua jure ja leidsid nenda, kui need naesed ka ütelnud, agga tedda ennast ei näinud nemmad mitte. Ja temma ütles nende wasto: Oh teie rummalad ja süddamest pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on rākinud! Eks Kristus sedda

sedda piddand kannatama, ja omma au minnema? Ja temma hakkas Mosesest ja prohvetidest, ja selletas neile ärra keige fees sedda, mis temmast olli kirjutud. Ja nemmad said se allerwi liggi, kuhho nemmad läksid, temma teggi epnasti emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wäggise ja ütlesid: Ja jure, sest õhto jouab ja pääw werib; ja ta läks sisse nende jure jama. Ja se sündis, ta nendega laudas istus, wottis temma õnnistas ja murdis ja andis neile. Siis nende filmad lahti ja nemmad tundsid tedda, temma kaddus nende eest ärra.

Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Sedda meie fees ei põllend, kui ta meiega rääkis peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousid selfammal tunnil ülles, ja läksid gasti Jerusalemma, ja leidsid neid üksteist, kes ütlesid: Jesand on tõeste üllestousnud ennast Simonale näitnud. Ja nemmad sedda ülles, mis tee peäl olli sündinud, ja nemmad tedda leirwa-murdmissest ollid tunnistajad. Agga ei neidki nemmad usknud.

Agga wimaaks, kui niüd õhto-aeg olli, selles mal esimesesl naddala päwal, ja uksest ollid seal, kus jüngrid ühhes kous ollid pärrast Juda-rahwa eest, ja need üksteist laudas istid, siis tulli Jesus, näitis ennast ja seisis nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olga

Agga nemmad kohkusid ja kartsid, ja mõtlesid ennast waimo näggewad. Ja temma ütles neile: Mids teie ollete ni wägga ärraehmatand? ja miks pärrast touswad nisuggused mõtlemised teie südamette seest? Et wadage mo käd ja mo jalad, sest et minna sesamma ollen: katse mind kättega ja wadage, sest waimul ey olle mitte lihha ja luid, nenda kui teie näte mul ollewad. Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile ommad käd ja jallad ja külge; siis said need jüngrid rõõmsaks, kui nemmad Jesandat näggid. Agga kui nemmad rõmo pärrast weel ei usknud ja immeks pannid, siis ütles ta nende wasto: Kas teil on sin middagi süa? ja nemmad pannid temma ette ja söi nende ees.

Ja ta sõitles nende uskmatta ja kowwa südant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud üllestousnud ollewad.

Agga temma ütles weel nende wasto: Need on need kõnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles teie jures ollin: sest keik peab tõeks sama, mis Mosesse kasso-õppetusesse, ja prohvetide ja lauloramatuse minnust on kirjutud. Siis teggi temma nende moistust lahti, et nemmad kirjad moist- ja nenda piddi Kristus kannatama ja üllestous- ma turnust kolmandamal päwal, ja temma nimel kolutama meleparandamist ja pattude and- daks-andmist keige rahwa seas, ja algama Jeru- salemmast. Agga teie ollete nende asjade tun- nistajad;

nistajad; ja wata minna läkkitan teie peale
ma Jesa tootusi; agga teie jäge Jerusalemi
linna senniks, kui teid ehhitakse wäega kõrgeski.

Siis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teie
nenda kui Jesa mind on läkkitanud, nenda
kitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai üt-
nud, puhhus temma nende peale ja ütles neile
Wotke pühha Waimo; kellele teie ial par-
andeks annate, neile on need andeks antud.
Kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need
kinnitud. Agga Tomas üks neist kahhest teisest
nest, sedda nimmetakse kaksikkuks, ei olnud
nendega, kui Jesus tulnud. Siis ütlesid
teised jüngrid temmale: Meie olleme Jesa
näinud, agga temma ütles neile: Ei ma
mitte, kui minna ei nä temma kätte sees
asjet, ja ei panne omma sõrme naelte asse-
se, ja ei panne omma kät temma külje sisse.
Kahheksa päwa pärast ollid need jüngrid
seälsammas, ja Tomas nendega; siis tulleb
Jesus, kui usked lulkus ollid, ja seisid kesi
wahhel ja ütles: Rahho olgo teile! Pärast
leb temma Tomale: Pista omma sõrme
wata nimmo käd, ja anna omma kät seie ja
ne minno külje sisse, ja ärra olle uskmat-
uslik. Ja Tomas wastas ja ütles temma
Minno Jesand ja minno Jummal! Jesus
les temmale: Tomas, sa olled' usknuud, sest
mind olled näinud; õnsad on need, kes ei
ja siiski uskivad. Agga Jesus on kül muud
jo immetähtä teinud omma jüngritte ees, mis
olle ülleskirjutud sesinnatse ramato sisse;

needsinnatset on kirjutud, et teie peate uskma, et
Jesus on Kristus Jummal Poeg, ja et teie
peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Pärast sedda näitis Jesus ennast jälle jün-
gritele Eberia merre äres; agga temma näitis
ennast nenda: Simon Peetrus ja Tomas, sed-
da hüatse kaksikkuks, ja Natanael, kes oli Ka-
na-linnast Galilea-maalt, ja Sebedeusse poiad, ja
weel kaks teist temma jüngrittest ollid seal kous.
Siis ütles Simon Peetrus neile: Ma lähän kal-
lo püüdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tul-
leme ka sinnoga. Ja nemmad läksid wälja, ja
läksid warsti laewa peale, ja selsammal õsel ei sa-
nuud nemmad ühtegi.

Agga kui jo walge sanud, seisid Jesus merre
äres, ja jüngrid ei teadnud, et se pidid Jesus olle-
ma. Siis ütles Jesus neile: Lapsokesed, eks
teie polle ühtegi leiwa kõrwast? nemmad kosisid
temmale: Polle mitte. Agga temma ütles neile:
Heitke nota wälja parrema pole laewa, siis pea-
te teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand
ennam sedda weddada kallade hulga pärast.
Siis ütles sesamma jünger, sedda Jesus armas-
tas, Peetrusesele: Se on Jesand; kui nüüd Si-
mon Peetrus kulis, sedda Jesanda ollewad, siis
panni temma särki ennese ümber (sest ta oli allas-
ti) ja heitis ennast merresse; agga need teised
jüngrid tullid laewokesega (sest nemmad ei olnud
kangel mäelt ärra, waid liggi kaks sadda künart
maad) ja weddasid sedda nota kalladega. Kui
nemmad nüüd seält ärra tullid mäele, näggid
nem-

nemmad sütte-tuld seal maas, ja kallokest pead pandud ollewad ja leiba. Jesus ütleb neile: ge neist kallokestist mis teie praego ollete püüdnud? Simon Peetrus läks ja weddas sedda nota mä tãis suri kallo sadda ja kolm kuetkümme, ja noot ei lainud mitte katki, et neid kui ni paljo

Jesus ütles neile: Tulge, wotke lounat: ükski neist jüngritest ei julgend tenimalt küsida kes sinna olled? sest nemmad teadsid, tedda fanda ollewad. Siis tuli Jesus ja wottis leiba ja andis neile, ja sedda kallokesti selsammal ajal bel. Tubba se olli kolmas kord, et Jesus näitis omma jüngritele, kui temma olli illestousnud.

Agga kui nemmad said lounat sõnud, Jesus Simona Peetrusse wasto: Simon poeg! armastad sinna mind ennam kui need natsed? temma ütleb temmale: Jah, JEsand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Ole mo tallekeste karjane. ma ütleb temmale jälle teiskorda: Simon poeg! armastad sinna mind? temma ütleb temmale: Jah, JEsand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Ole mo lambad kui karjane. Kolmatkorda temma temmale: Simon Jona poeg! armastad sinna mind? Peetrus sai kurwaks, et ta temma kolmatkorda olli ütelnud: Armastad sinna mind? ja ütleb temmale: JEsand, sa tead feik, ja tunned, et ma sind armastan. Jesus ütleb temmale: Ole mo lammasste karjane. Tõssi, minna

minna ütlen sulle: Kui sinna noorem ollid, siis pannid sa isse omma wõ wõle, ja kõndisid, kuhho sa tahtsid; agga kui sinna saad wannaks sanud, siis pead sa ommad käed wälja firrutama, ja üks teine panneb wõ so ümber, ja wiib sind, kuhho sa ei tahha. Agga sedda ütles temma tähhenda-des, mis sugguse surmaga temma pidid Jummalat auustama. Ja kui ta sedda sai rãkinud, üt-
leb temma temmale: Rãi minno järrel.

Agga Peetrus põris ennast ümber ja nãggi sedda jüngrit, tedda Jesus armastas, järrel kãimad, (kes ka olli õhto-sõmaiaal ennast Jesuse sinna peäle lastnud ja ütelnud: JEsand, kes se on, kes sind ärraannab?) Kui Peetrus tedda nãggi, ütles temma Jesuse wasto: JEsand, agga mis sesinnane peab kannatama? Jesus ütleb temmale: Kui minna tahhan, et ta peab jãma, tunni ma tullen, mis sinna sest holid? kãi sinna minno järrel.

Siis tousis kõnne wendade seas, et sesinnane jünger ei piddand surrema. Agga Jesus ei olnud mitte temmale ütelnud; et ta ei piddand surrema, waid, kui minna tahhan, et ta peab jãma, tunni ma tullen, mis sinna sest holid? Sesinnane on se jünger, kes neitsinnatõssi asjust tunnis-
tab, ja sedda on üllestkirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tõssi.

Agga need üksteiskümmend jüngrid läksid ärra Galilea-male senna mäe peäle, kuhho Jesus neid olli kãstnud. Ja seal on temma nõhtud en-
nam

nam kui wiest sa-ast wennast ühhel hobil; ja nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad tedda: agga monningad ollid kahhe wahhel. Jesus tuli nende jure ja räkis neile ja ütles. Minnule on antud keik melewald taewas ja ma-ilmal peäl. Sepärrast minge keige ma-ilmal ja taewas taga keik rahwast, ja kulutage armo-õppetage ge lomale, ja ristige neid Jesu, ja Püha Pühha Waimo nimmel. Ja õppetage neid keik, mis minna teid ullen käsknud. ussub, ja tedda ristitakse, se peab õnneks saama agga kes ei ussu, tedda peab hukka mõistetama. Agga neile kes uskwad, peawad nisuggufed ja õnned jures ollema: Minno nimmel peawad õnnemad kurje waimusid wäljaaiama, usi keelid ja karmad, ussa ülestwotma, ja kui nemmad ühhe ma-jomist peaksid joma, ei pea neile sest ühhe wigiga sama. Haigede peäle peawad nemmad kässi pannema, siis sawad nemmad parremad. Ja wata minna ollen iggapäwa teie jures ma-ilmal otsani.

Pärrast on temma nähtud Jakobusess, ja ristast keikist Apostlidest. Nenda on ta pärrast ma kannatamist isfiennast ellawalt näitnud mõne tõssise märgiga, ja on nähtud nellikümme päwa, ja räkis Jummalal rigi asjad.



Meie Ssanda Jesuse Kristusse Tawaminne, Ewangelistidest üllespandud.

Agga Jesus wiis ommad jüngrid wälja Petaniast sadik, ja kui ta nendega seal kokko sai, räkis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalemmas ärraminne, waid Jesu tootust ootma, mis teie, ütles temma, minnust ollete kuulnud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päitwi. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küsisid temmalt ja ütlesid: Jesand, kas sinna selsinnatsel aial jälle Israele ülestehhitad kunningriki? Agga temma ütles neile: Teile ei sünni aego agga tundisid teada, mis Jesu omma ennese melewalda pannud: waid teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie peäle saab tulnud, ja peate minno tunnistajad olema ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigel Juda- ja Samaria=maal ja ma-ilmal otsani.

Ja Jesand, kui ta nendega sai räkitud, tõstis ommad käed ülles ja õnnistas neid. Ja se tundis, kui ta neid õnnistas, lahkus temma neist ärra, ja tedda tõsteti nende nähhes ülles, ja wõeti ülles taewa, ja pilw wõttis tedda ülles nende silmade eesi ärra; ja ta istub Jummalal parremal polel.

Ja kui nemmad üksi silmi taewa pole waari-
kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende juur-
kaks meest walgis ridis, kes ka ütlesid: Kallid
ma mehhed, mis teie seisate ja watate ülles ta-
ewa? Sefinnane Jeesus, kes teilt on ülleswoetud
taewa, se peab tulles selsammal kombel, teie
tedda ollete näinud taewa ärraminnemine.
Ja kui nemmad tedda said kumardanud, teie
sid nemmad taggast Jerusalemma sure rõm-
seält mäelt, mis õlli-mäeks hütakse, mis Jeru-
salemma liggi ühhe hingamisse-päwa teelond oli.

Ja kui nemmad sisse tullid, siis läksid nemmad
ülles üllema ruppa, kus asset olid Peetrus,
Jakobus, ja Joannes ja Andreas, Wilippos,
Tomas, Bartolomeus ja Matteus, Jakobus
Alweusse poeg, ja Simon Selotes, ja Jakobus
Jakobusse wend. Need keit olid ühhel meel
lati ühhes kous palwes ja pallumisses näästetud
ja Maria Jeesuse emmaga ja temma wendadega.
Ja nemmad olid allati pühhas loias, kiisid
tännasid Jummalat.

Agga nemmad läksid wälja ja ütlesid juur-
keikis paikus, ja Jeesand aitas neid ja kinnitas
se sanna nende immetähtede läbbi, mis seal juur-
sündsid.

Agga weel paljo muid asjo on, mis Jeesus
on teinud; kui need keit isfiarranis saaksid ülles
kirjotud, siis arwan minna Joannes, et ka
ma-ilm isse ei jouaks need kirjotud ra-
matud kätte sada.



Jerusalemma Liina

hirmsast

Ärrarifikmissesest,

Mis nellikümmend aastat

pärast

Kristuse Täwaminnemist

on sündinud.

Kui aeg hakkas kätte jõudma, et Jummal
Jerusalemma liina ja Juda-rahwa peäle
omma wimist wihha tahtis lasta tulla, nenda
kui Prohwetid ja Jeesand Kristus isse neile äh-
wardades olid enne ütelnud, siis on nisuggused
tähhed enne nähtud: üks sawwaga täht otsego
moõs on taewas nähtud, sesamma on terve
aastas liina kohhal seisnud, nenda et iggaüks
sedda näinud. Mahla ku kahheksamal päwal,
õse kello ühheksa, otse hapnematta leiwa päiwil,
on Jummalala loias altari jures nisuggune walge
paistminne paistnud, et iggamees mõttelnud pä-
wa ollewad. Suur wast kange wärraw Jum-
mala loia seestpidisest polel, mis kahhekümne
ja keikipiddi raudlukko ja rõngastega olli kinni-
pandud,

pandud, se on ennast õse kuendamal tunni lahti aianud. Zani - ku esimesel päeval matkumend on mitmes paigas, taewas ja wedes wantrid nähtud, ja otsego suur hull te ja jallawägge kokkominnewad, ja õse wad sure kárrinaga. Nellipühhi laupáwal, Preestrid Jummala koias tahtsid walmistamis pühhade aegus tawis olli, siis on noor suurt mürrinat ja kárrinat kuulnud, párrast üks heál kuulnud, se on küssendanud: Láppi árra! Ehk kül monningad ütewad, et se súndinud, kui se ette wadud tel keigepühha paiga ees Jummala koias Kristusse kannamisse aial on katkenud. Üks innimenne on olnud, kelle nimmi olli Jesus Anani, ühe ja waese mehhe poeg, kui sesamma olli Nellipühhi Jerusalemma tulnud, siis on temma surelega hüüdnud: oh! üks küssendamine ohto hommiko, üks küssendamine ohto küssendamine nelja tule poolt, oh! üks küssendamine ülle keige Jerusalemma ja Jummala koia; häddalinne kaebamine pruudi ja peigmehhe peäle, küssendamine keige rahwa peäle. Ni halledaste küssendamine temma õdd ja páwad järrestikko, ja jooksid kombel möda linn. Ja ehk monningad kül witsa ja piitsadega pekfid, kes sedda küssendamine kui kurja táhhendamist linn peäle heál tel ei tahtnud kuulda, süski ei jätnud temmahha nenda küssendamast. Ja kui se innimenne Roma - rahwa ma - wallitseja ette wibid, tedda piitsadega nenda lastis peksta, et ta

bes werrini olli; ep olle temma ommeti ühhegi sannaga armo pallunud, egga ühhegi weepiska temma filmist wáshjatunud, waid temma on alati sure heálega küssendanud: hädda, hädda, hädda tulles sinno peäle, sinna waene Jerusalemm! Kohro - isfand Albinus on tedda, kui üht jölledat innimest naeruks pannud. Seitse aastat järrestikko ei olle sesamma innimenne mu rahwa seltsis paljo olnud, waid on ikka isepáinis káinud, nenda kui innimenne, kes ommas meles ühe asja peäle jääb mõtlema, ehk sedda piab árramõttelda. Ja on ikka nenda küssendanud: hädda, hädda tulles sinno peäle, sinna waene Jerusalemm! ei olle ka mitte árrawássinud nenda küssendamast. Agga kui Romarahwas linn al ollid, siis on ta walli - müri peäl ümberkaudo káinud, ja on ikka küssendanud: hädda Jummala koia peäle, hädda keige rahwa peäle! Wimaaks on temma ka neid sanna, mis enne ep olle temmalt kuulnud, senna kórwa ütelnud: hädda ka mo ennesepäle! Ja otsego se sanna temma suus weel olli, ja nenda küssendamast waenlastest mahhalastud táhtesid on enne nähtud, ennego Jerusalemm on árrariklutud. Nüüd tulles sest árrarikmisest rákida.

II.

Kui Zuda - rahwas (nenda kui pühha Zehwas) us ütles. Apostlide Zeggude ramatus VII. peatükis

tükkis 52 salm.) kui tapjad ja ärra-andjad
 õiget ja wägga Kristust said ärratapnud, siis
 feige se Juda-rahwa rigi luggu keikpiddi
 kurjemaks läinud. Ülleamad-Preestrid hakkasid
 wäekaupa ja üllelohhut teiste Preestridele
 ma, teiste üllematte wahhel olli selge wihtam
 ja kaddebust, ja keik wallitsejad hakkasid
 sed nouud piddama, nenda et nähha olli,
 wallitusse järg peagi piddi teisiti tulles.
 fugguse üllematte rio ja wihtamise pärrast,
 neil isfekeslis olli, hakkas monni hull neil
 ratagganema, ja isse-seltsi kokkoldma; se
 tehti monnisuggust kurja, nenda et rahwa
 risuti ja tappeti, nisammoti liina sees
 salemmas kui wäljas, ja keikist asjast
 nähha, et kiriko-ja kohto-asjad piddid
 ja hukka minnema. Sepärrast läkkitas
 Keiser Nero Sestust Dorust Juda male
 da-rahwa wallitsejaks, ja kui temma
 walli olli mitmes asjas Juda-rahwa
 ja omma ahnust, kõrkust ja wallatust
 aias, siis aiasid Juda-rahwas tedda
 Kui temma pärrast nendega sai söddinud,
 lödi temma wäest wiis tuhhat meest
 Nenda mäsfasid Juda-rahwas Jummala
 limisse läbbi, et nemmad ka Roma-rahwa
 wasto wotsid panna, ja tagganesid neist
 Uggä kui Keiser Nero sedda sai teada,
 läkkitas ta Lawiust Wespasianust omma
 Titusfega Siria-male. Selsammal aial
 feige se hommiko-maal sesuggused
 sannumed läinud, et otse sel aial monni

Juda-maal piddid tulles, kes piddid feige
 ma-ilma sees sureks ja wägga wäggewaks sa-
 ma. Ehk se kül Kristusse waimolikko rigi
 polest tõeks sai, kui Kristusse nimmi (kes
 Juda-rahwa soust on sündinud) Ewangeli-
 ummi kulutamisse läbbi keik üle ilma-ma sureks
 läks, siiski on monningad sedda nende kahhe
 Wespasianuse peäle arwanud. Uggä Juda-
 rahwas selletasid sedda ennekulutamist ennefe
 kasjaks. Ja kui neile kolm lahgingi nende
 waenlaste wasto korda läksid, siis läksid nem-
 mad sureksseks, tõsisid kolm meest omma sõ-
 pealikuks, ja püüdisid Asklaloni liina wäggise
 ärrawotta. Siis lödi neid kahhe puhhoga mah-
 ha, ja nemmad kautasid (peäle se weel, et need
 sõ-pealikud hukka said) liggi kakskümmend
 tuhhat meest ärra. Siis läks Wespasianus
 Keiseri fanna peäle Kalilea-ma sisse, mis wäg-
 gero ja rikkas olli ma-rahwa polest, risus, rik-
 kus, ja põlletas keik ärra, nenda et tapmisse,
 risumisse, ja põlletamisse ei otse egga mära ei
 olnud. Siis said mitto tuhhat Juda-rahwas
 hukka, ja tappeti ühhel hobil liggi wiiskümmend
 tuhhat meest, mis ollesid kolbanud sötta mü-
 na, ilma naesed ja lapsed mis alw ja tallo-rah-
 was olli. Södda-wäggi ei annud seal armo ei
 wannale egga norele egga lastele, kes kätkis
 maggasid. Kuus tuhhat noort meest läkkitas
 Wespasianus ühhel hawal pärris-orjaks Akaja-
 male, sedda kitsast maad kahhe merre wahhel
 läbbifaerama. Kolmkümmend tuhhat Juda-
 rahwa sõ-mest müdi sel aial ühhel hobil ärra
 pärris.

parris-orjaks. Wiis tuhhat on sure hirmo
ennast kõrge kummi mäelt isse mahha kullu-
nud, ja isse enesele otsa peäle teinud. Sel
olli üks tark ja moistlik mees Juda-rahwa
Josep nimani, se olli neile Preestriks ja sõa-
likuks, sesamma põggenes esimeses hirmo
nattukesse rahwaga ühhe augo sisse liggi Jorda-
niala ma liina, seält sadi tedda kätte ja
Wespasianusse jure. Kui temma Wespasia-
nusese kulutas, et ta piddi Keisriks sama,
heitis ta temma peäle armo. Ja sesamma
Josep on sedda kirjotanud, mis meie sest asjast
me. Kui se Kalilea-maal sündis, siis kogus
suur hulk rahwast, mis liigjulged ja mõrtu-
ollid, Jerusalemma liina; neid olli üks nelik-
remist isandist kokkosaatnud, et temma se
keik wallitsust enese kätte piddi sama, siis
taas paljo sallaja tapmist, rõõwlimist ja rüüst-
Jerusalemmas olnud, ja näitis keikpiddi,
weel surem kahjo piddi tulles, nenda et se
ne lin keikpiddi on waawatud. Sel aial
monningad üllemad-Preestrid ärratappetud,
saggedaste on werd ärrawallatud Jummalale
iaske. Josep kirjotab, et kaksteistkümmend
hat parrajat ja üllemat Juda-rahwast sessime-
ses määsamises on ärratappetud, ja nende
ra ja kojad antud akwa rahwale ja sõa mee-
rifuda. Monningad mõtlevad, et Roma-
was kawala nouga sedda teinud. Nenda
wati jo Jerusalemma, ennego õige kibbe as-
temma peäle tulli, kolmesugause hädaga,
Roma-rahwa sõast, (2) keigesuggusest ri-
til

tilist liina sees, sest et neil kahtlased nouud ol-
lid, ja (3) tiggeda üleannetumattest isandist,
kes pettisel kombel mitto hulka enneste seltsi said,
ennast isandaks tõsisid, ja paljo werd ärrawal-
lastid, et nemmad melewalda ja wallitsust pid-
did enesele sama. Kui sel aial Kadara-rah-
was Roma-rahwa wasto hakkas pannema, siis
piddi Titus ruttama talw-korterist wälja tulles-
ma, ja wottis Kadara-liina ärra, ja temma
pealik Laatsidius aias kolmkümmend tuhhat kod-
danikko põggenema; kaks tuhhat wottis ta wan-
si, mu rahwoenne ja põggenema hulk upputas
ennast ärra Jordani jõkke, ja need surnud keh-
had läksid jõega alla Aswaltiti järwe sisse,
mis hütakse furno-järweks. Siis läksid Ro-
ma-rahwas senna pole Jordani Makaronist sa-
dit keikis paikus Juda-rahwa peäle, ja Juda-
rahwas said sure hirmo alla. Kui talwe sai ärr-
walainud ja kewwade aeg kätte tulli, siis todi
Wespasianussele sannumid Sefaria liina, et
Keiser Nero olli ärrafurnud, siis walmistas
ta ennast ussinaste, ja läks ärra Sefaria
liinast, ja kui temma keik Juda- ja Idumea-
rahwa-liinad sai ärrawotnud (agga monnin-
gad piisikesed liinad jäid weel wobra sõa-
meeste kätte) siis panni ta Roma-rahwa sõa-
wagge keige liinade sisse, et ta sedda ussinamin-
ne Jerusalemma liina peäle, mis üksi agga weel
ärrawotmatta olli, piddi sama tormi joosta ja
sedda ärrawotta. Sel aial tõstis Wespasia-
nusese sõdawäggi tedda Keisriks. Pärast
läks Wespasianus ärra Egiptusse male, ja seält
tahtis

tahtis temma Italia male miina. Agga södda, mis temmal Juda-rahwaga olli, ta omma poia Titusse holeks.

III.

Agga Titus läks Jerusalemma liina alla. Kui ta ühhe puhho ratsa wägga liggi liina watama, siis olleks temma pea Juda-rahwa kätte sanud, ja peasis waewalt ärra. Wärra teggi ta omma leri Kopusse jures, fenna sai wärra maad liinast, ja jaggas ärra omma söda-rahwa et ta sedda liina ennam kui ühhelt kōhhalb pōrō kinnipannema. Se wāhhel oli ilma orōdō paljo rahwast feigelt poolt keikist liinādēst Jerusalemma Pasa-pūhhiks kōkkorolnud Jummal tenistust piddama. Peäle se olli jo enne pōrō kehwa ja ülleanto liigjulgēt rahwast ennast Jerusalemma liina kōkkōggunud, mis Kōkkōrō maalt olli wālja-aerud, ja nenda olli kolm kōkkōra rahwast liinas, kes ühtemelelist wallitust ennam ja ennam (nenda kui siis ikka sūnnib) rarikkusid. Ühhe hulga kōke olli Jummal kōkkōra da, nende pealik olli Eleasar Simona poolt temma pole hoidsid need Selotid, se olli üks wōrōge ja kawwal rahwas, ja wihkas wägga kōkkōra nikkud. Liina alluminne ośsa olli Joanne kōkkōra kō, kellest keik willestus tuli. Peälminne liina ośsa olli Simona kō, kel kaksümmeend tubēse Zdumea-ma rahwast abbiks olli, kes fenna kōkkōra kutsutud Selotide wallatusse ja wāe wastō sedda liina kaitsema. Neist wōdraist olleks rahwas

keal melē jälle tahtnud lahti sada, agga nemmad ei woinud mitte.

Kui Titus moistis, et sedda rahwast Jerusalemma liinas wägga paljo ja liaks olli, siis ruttustas temma ja walmistas ennast ümmaste liina ümberpiirma ja walli temma ümber teggema, nenda kui Kristus neile olli ütelnud, senni kui se rahwas weel keik ühhe tōus olli, et nālg neid sedda kängemine pidada waewama.

Kui Juda-rahwas sedda nāggid, siis püüdsid nemmad feigest süddamest, ni paljo kui nemmad suutsid ja ärrandasid, sedda keelda, et se ei piddand Titussele kōrda minnema, agga nemmad ei woinud mitte, neil ei olnud ühtegi kōhha, Jummal isse tahtis otša nende peäle kōrda. Ja otse sel hawal tōusis suur māsšamine liinas, et paljo rahwast Jummal kōia juures tappeti. Jerusalemma lin olli wägga kōrōwa ja kōndel, ja temmal olli kolm mürri walli kōrōwa ja kōndel, kust liina piddi mindama. Sepärrast kōrōwa ja kōndel Roma rahwas sure wāega mürri kōrōwa ja kōndel, ja tōrmiga liina ärrawotta. Wi- se tahhēkōrdse mürri ärra. Sellsammal ajal furi ilma arwamatta rahwas nāлга, nenda kui Josef kirjotab. Ühhe leima pallokesse pärrast on feige-suremad söbrad teine teisi raiunud ja pistnud. Lapsed on omma wannematte isä

isä ja emma su eest ja suust roga ärrastat
ei olle siis wend egga ödde teine teise peäle
mo heitnud. Üks wak wilja on paljo
maksnud. Monningad on weikse sitta
nälja pärrast sönud. Monningad on saba
la rihmo, ja kilpidi peält nahka ärranärri
ja ärrasönud. Monni on surnud leitud
suus. Mitto on peldikud läbbi otsinud
roja ja sittaga püüdnud nälja ärraaiada.
on wägga paljo rahwast nälja surnud,
Ananias Eleasari poeg, kes sel waeno aial
tusse jure olli pöggenenud, ütleb, et
peäle wiisteiskümmend tuhhat surno
linnast on leitud ja mahhamaetud. Ege
firjotab, et ühhest ainust wärrawast mitto
hat surnud on wäljakantud, et ni; kaua kui
tus llinna al olli, kuus sadda tuhhat inim
on ärrasurnud.

Juda rahwa ká olli weel Antonia lin,
Kindel ja tuggew lin olli, ja Jummala
ollu ká weel nende káes, seält láks üks sib
sise. Sedda llinna kinniwottes náhti
ennam waewa, kui keik mu linnade
Eh; Titus kül teadis, et nálg neid Juda-
wast piddi kautama ja lõppetama, siiski
temmal aeg iggawaks, sepárrast mainites
aias ta sõawágge wággise ja tormiga llinna
hakkama. Et se jures kül hádda ja karrus
siiski láks Roma-rahwale keik asfi korda,
Juda-rahwal ei olnud woimust egga õnne.
nüüd se lin jo Roma-rahwa káes olli, siis

dis passuna puhhujä passunaga táhhe, siis
tappeti keik Juda-rahwast ärra, kes se llinna
peäl ollid, monningad heideti walli müri peält
mahha: monningad langsid isse surnuks, mon-
ningad peäsesid öse llinna pöggenema. Pärrast
sedda láks söddawággi kowwaste nende peäle,
kenne ká weel Jummala kordda olli. Kül ööl-
daks, et Titus Jummala kordda Jummala te-
nistusse pärrast ei olle tahtnud ärrahárwitada,
agga ots olli ká. Jummal sunnitas sedda asja
nenda, et ükski ei piddand Juda-rahwa peäle
armo heitma. Sest kui jo kaua olli tappel-
dud ja waewa náhtud, ja Juda-rahwas siiski
ei áhwardamisse egga mainitsemisfega ei taht-
nud neid kindlaid paiko Roma-rahwa kátte
anda, siis moistis södda-wággi, et nemmad
ei woinud mu wisil kui náljaga (agga se wot-
tab paljo aega) ehk tullega se paiga peäle woi-
must sada. Sepárrast wotsid monningad sõa-
mehhed tuld Jummala kotta heita, se hakkas
warfi põllema. Ja nenda põlles se illus ja
kallis hone ärra, mis suur ja kulus olli, ja
tehti tuhhas. Need Juda-rahwas, kenne ká
peälminne llinna ossa olli, on muist llinna pög-
genenud, agga surem hull neist sai tulle ja
moõga lábbi hukka. Preesrid on wägga hal-
waste pallunud, et nemmad piddid ellusse já-
ma, agga seal ei olnud armo ei Jummala eg-
ga inimeste jures. Titus on kostonud: Kui
nende Jummala kordda ja tenistus on ärra-
hárwitad, ei olle ká Preesrid tarwis. Jum-
mala kordda on otse kümnekal rukki leikusse ku
páwal

päwal ärrapõlletud selsammal päwal, kui
biloni kuningas ennemuiste esimest Jum-
la kotta on ärrapõlletanud. Ja se pääl
sel Jumjala koiäl üks õnneto pääl
Sedda aega esimestest Jumjala koiäl
temma ülseehhitamisest, mis Salomon
teinud, Keisri Wespasianusse teise wallit-
aastast sadik, kui se Jumjala kotta suturen-
on ärrahawitunud, on üksteiskümme aastad
aastad ja üks. Agga sest aiaist, kui se
Jumjala kotta jälle hakati ülse ehitada
kuninga Sirusse teisel wallitusse aastal,
wiis sadda ja ühheksa aastat seitsmekümme
Kui Juda-rahwas nenda waewati, et
ükski ärrapeafemisse peäle ei woinud sota
mitto tuhhat nalga surrid, jäid ommei
teised omma mõtte peäle. Neil päwil,
Jumjala kotta nenda ärrapõlletati ja
hawititati, on üks hirmus ja halle asi
Jerusalemmas sündinud, mis tulles põlwe
was ei naljaltsi ussu. Üks aus ja rikkas
suggu emmand teiselt poolt Jordani olli
pärast mu rahwaga Jerusalemma põggenen-
kui linnas ni suur ja raske nalja hädda oli,
ta omma nore weikise lapsokesse kätkest wõ-
(kui iggamees woib moista, misfugguse
me walloga temma sedda teinud) ja sedda
nund, teise pole on ta küpsnud ja ärrapõ-
teise pole on temma pannud sõa-meeste ette,
need ümberkaudo jooksid ja sõmist ofsiid.
ga sõa-meestele on hirm peäle tulnud; kui
mad sedda näinud, on nemmad se waese

peäle hallastanud, ja sedda asja Jerusalemma
linna üllemille isсандile kulutanud. Sefinnatse
hirmsa asja läbbi sündis, et nemmad sest pä-
wast sedda nõu wõrsid ennast Titusse alla anda,
ja on tulnud Titussega kõnnelema ja leppima.
Agga sepärast, et nemmad rahhoteggemisega
wägga kauaks ollid wibinud, ja siis weel rah-
ho ja wabbadust pallusid, kui nemmad jo nalja
ja mu kumbega wägga ollid ärrawaewatud, ei
sanud nemmad ühtegi. Ja lin on weel pis-
sot päwi waewalt ülsepetud, se wahhel on
ma-ilmama paljo rahwas sure nalja hädda ja
waewa läbbi linnast wälja waenlaste leri põg-
genenud. Siis on neid wägga alwa hinnaga
ärramüdüd. Sel puhul on sõa mehhed kog-
gematta juhtunud näggema üht Juda meest en-
nese ommast rojast kuldpenningid noppivad, mis
ta ennese sisse olli neelnud. Siis on sedda-
maid üks kõnne sõa-meeste seas tousnud keige
leri läbbi, et Juda-rahwas, kes leri ollid
põggenenud, ollid kulda ennese sisse neelnud.
(Sest monningad ollid, kes muud middagi ei
woinud hoida ja ärramia kui kulda, sest et need
sõa mehhed keif läbbi ofsiid.) Sefinnatse
kõnne pärast leikasid sõamehhed ühhel õsel en-
nam kui kahhetuhhande Juda-rahwa kõhhud
lõhki, et nemmad mõtlesid, keige Juda-rah-
wa kõhtus kuldpenningid ollewad. Ja neid
olleks weel ennam lõhki leikatud, kui Titus ei
olleks lastnud keelda, et wangi ei piddand tap-
petama. Wimalts siis woeti Jerusalemma lin
ära, ja siis ei antud ei norele egga wannale

armo, siiski on arwalikult kulutatud, et
motumale ja kehwa rahwale, kes ei suu-
sõariisto piddada ja wastopanna, pidid
antama.

Nenda rifuti, süttiti ja põlletati keik
salemma lin paljaks ja sutumaks ärra:
rem linn ossa rikkuti ja härwitati hirmsa
ära. Monni hone jäeti seisma Roma-
sõa-meeste warjuks, mis senna pandi
maad wahtima, ka muud tühjad kiwri-
ja wõlgad tornid jäid seisma tähheks ja
nistusfeks, et seal olli lin ennemuiste
Nenda on Jerusalemma lin ärrahärwitad
sutumaks ärrarikkutud kolm nädalat
Mihkli päwa, wiendamal kuul pärrast
aega, kui waenlane essiti temma alla olli
nud. Wangi woeto rahwa hirmsast
hulgast läkkitas Titus seitseteiskümmend
noort meest Aleksandria linnä pärris-
kiwri kandma ja muud raskeid tööd
Paljo Jüda-rahwast müdi alwalt ärra
karja. Kaks tuhhat jaeti senna ja tenna
Roma-rigi made sisse, et neid wahhes-
Härrade woõraspeul rahwa immeks ja
metfaliste ette pidid heidetama ja ärra-
Wangisid on keikist keiki olnud ühhe-
mend peäle seitse tuhhat, et kül siis, kui
malk linnä alla tuldi, kül kümme sadda
innimest linnas on olnud; se surem hulk
ollu woõras rahwas, ja ei mitte linnä
nikkud; siiski ollid keik Jüda-rahwa

Kui Titus sure wäega Jerusalemma linnä sai
ärrawoitnud, ärrapõlletanud, mahhalkitud,
ja ärrahärwitanud, siis panni ta monningad
sõa-mehhi sedda maad hoidma nende pär-
rast, mis seal ümberkaudo ollid, ja läks isse
ära sõa-wäega Ewratii jõest sadik, sest ni kau-
se kääs sel aial Roma-rigi raia. Igga kui
se tuggew, kulus ja pühha Jerusalemma lin
ärrahärwitati, siis arwati sedda aega ma-
algmisest nelli tuhhat nelli neljatkümmend aas-
tat; Roma linnä üleseehhitamisest olli kahheksa
sadda kolm kolmalkümmend aastat. Kristusse
kannatamisest sai seitse sadik nellikümmend aas-
tat. Nenda on Jerusalemm keigekulusam ja
ülem lin keige hommiko-maal ühhe hirmsa oisa
sanud.

Si raskest ja hirmsast on Jummal omma
pühha jummalikko sanna põlgjad ja naerjad
nuhelnud, ja on se läbbi keige ma-ilmale üht
mallestusse tähte ja mainitsust annud, et igga
üks Jummalala wiha ja nuhtlust peab kartma,
ja Jummalala ja meie Isfanda Jesusse Kristusse
tundmisse pole pöörma. Sepärrast peab igga-
üks isse ommas meles usfinaste se peäle mõt-
lema: kui Jummal sefinnatse omma rahwale ei
olle armo annud, kennele ta mitto kallist tootust
ollu annud, kennele ta mitto kallist suurt pühha
Prohwoeti ja wannemad on olnud, kennele Is-
fand Kristus isse omma innimesse ollemisse po-
lest on sindinud; et ta paljo kängeminne muud
rahwast nuhtleb, kellele ta selgest armust omma
jum-

jummalikke tundmist ja kallist armo-õppetust
 nud, kui nemmad tedda se eest ei tänna, ja
 da õiget tõsist Jummalat tundmist ja tem-
 ärrapõlgwad, ja kange süddamega naerwad
 mahhajätwad, nenda kui Jummal parrago!
 näitse meie seas sündiwad.

Sepärast piddagem Jerusalemma lüüna
 rahawitamist allati meles, jätkem patto
 ha ja pöörigem teigest süddamest Jummalat
 ja pallugem ilka, et se armolinne Jummal
 Jõsand selsinnatsel häddalissel aial meid ja
 maad nisugguse hirmsa nuhtlusse eest armolin-
 tuhaks hoida, meie Jõsanda Jeesuse Kristu
 tuuse pärrast, Amen.



Saulo = Ramat,

Rus

Õnsa Lutterusse ja muud tei-
 sed wannad ning ued kaunid Lau-
 lud on ütlespandud,

Mis

üks õige Kristi = Innimenne
 Reige Pühha- ja muil Päiwil
 Jummalat Rituseks, ia omma
 Süddame
 õppetuseks, Maenitusseks, Parran-
 damisseks ning Rõmule
 woib
 tähhele panna, luggeda ja laulda.



Trükkitud 1765. Aastal.